CHILI
BONUS: 50 złotych na filmy w serwisie VOD

Komputer Świat

INTERNET SECURITY NA ROK DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW

NOWA AKCJA

Twój Niezbędnik

Nr 5/2019 (106) | październik – listopad 2019 | www.komputerswiat.pl |

Najlepsze programy na:

NAJLEPSZE NARZĘDZIA DO ŚCIĄGANIA FILMÓW

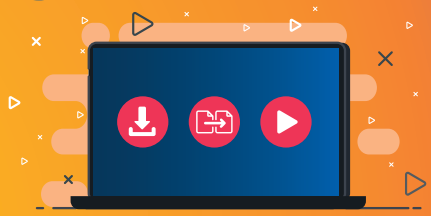

- Pobieraj i konwertuj ulubione filmy i muzykę z YouTube i innych serwisów wideo

ZBADAJ KOMPUTER

- Sprawdź stan dysku, pamięci, ekranu, CPU i GPU
- Przetestuj wydajność i stabilność swojego peceta

W NUMERZE RÓWNIEŻ

Najlepsze **darmowe zamienniki** drogich programów

Najlepsze **narzędzia dla graczy**

Kącik **macOS** i **Linuxa**

Małe programy **do usprawniania pracy**

NAJLEPSZE APLIKACJE NA i

- Do ustawiania dzieciom limitów czasu przed ekranem smartfona i tabletu
- Do wygodnego kupowania telefonem biletów komunikacji miejskiej

Nie masz napędu DVD? Cyfrowa płyta gratis na www.ksplus.pl

PEŁNE WERSJE O WARTOŚCI 785 ZŁOTYCH

ESET Internet Security
Renomowany pakiet bezpieczeństwa

Wise Video Converter 2
Wszechstronny konwerter plików wideo

Ashampoo Undeleter
Odzyskuje skasowane pliki

Smart Defrag 6 PRO
Optymalizuje i przyspiesza dyski twarde

SIW Home 2019
Profesjonalne narzędzie diagnostyczne do PC

NetSpot Home 2
Narzędzie do diagnostyki i optymalizacji bezprzewodowych sieci Wi-Fi

9,90 ZŁOTYCH (w tym 8% VAT)
ISSN 1895-8605 NR INDEKSU 357 669

PRENUMERATA

2 opcje do wyboru!

KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

1 ROCZNA PRENUMERATA

JEDNO WYDANIE ZA DARMO!

TYLKO 49 ZŁOTYCH

6 WYDAŃ Z DVD
KOMPUTER ŚWIAT TWÓJ NIEZBĘDNIK

- **Na DVD** pakiety najlepszych aplikacji do konkretnych zastosowań
- **Pełne wersje programów** w każdym numerze
- Praktyczne porady do programów na DVD
- **E-wydanie zawsze gratis**
- Atrakcyjne bonusy tylko dla Czytelników
- **Usługa KŚ+**: nowatorski i wygodny dostęp do artykułów i programów z dowolnego komputera

2 ROCZNA E-PRENUMERATA

JEDNO WYDANIE ZA DARMO!
AKTYWACJA E-WYDAŃ W DNIU PREMIERY
BEZ CZEKANIA NA PRZESYŁKĘ!

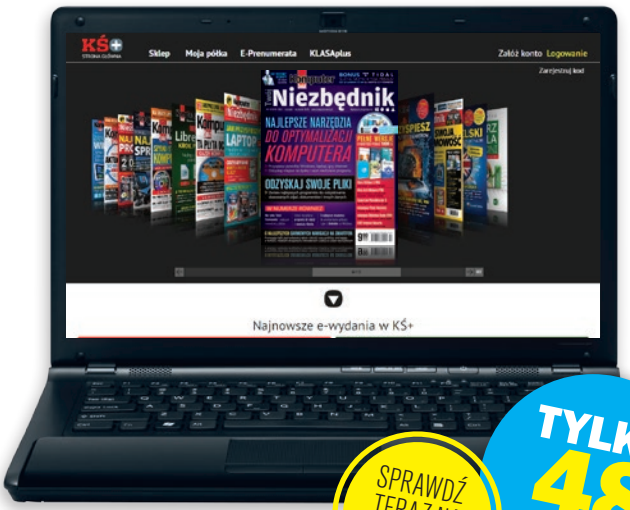

SPRAWDŹ TERAZ NA KSPLUS.PL

TYLKO 48 ZŁOTYCH

6 E-WYDAŃ
KOMPUTER ŚWIATTWÓJ NIEZBĘDNIK

- **E-wydania dostępne już w dniu premiery** – co drugi miesiąc w KŚ+ (na stronie ksplus.pl) otrzymujesz najnowsze e-wydanie
- **Zawsze i wszędzie** – z e-wydań, programów i bonusów możesz korzystać na każdym komputerze i tablecie z dostępem do internetu
- **Programy, ISO płyty i bonusy** – wraz z dostępem do e-wydań otrzymujesz dostęp do wszystkich bonusów, programów i zawartości płyty, tak jak Czytelnicy papierowego wydania

ZAMÓW PRENUMERATĘ JUŻ DZIŚ

INTERNET: kup na:
literia.pl/czasopisma/dwumiesieczniki/twoj-niezbednik
E-MAIL: napisz na adres **prenumerata.axel@qg.com**
TELEFON: zadzwoń pod **22 349 90 71** lub **801 000 869**

OFERTY WAŻNE NA TERENIE POLSKI

JAK OBSŁUGIWAĆ MENU PŁYTY

Płyta DVD w tym Niezbędniku zawiera 6 pełnych wersji komer cyjnych programów oraz 6 superpakietów przydatnych aplikacji

TEMATYCZNE DZIAŁY

kategorie programów ułatwiają poruszanie się wśród aplikacji i wyszukiwanie programów do interesujących nas zastosowań

INFORMACJE

wersja językowa programu, licencja, rozmiar, obsługiwane systemy i strona domowa

INFORMACJE

wersja językowa programu, licencja, rozmiar, obsługiwane systemy i strona domowa

ZAINSTALUJ

z tego miejsca rozpoczynamy instalowanie lub kopiowanie programu z płyty

WYGLĄD PROGRAMU

zobacz wygląd danej aplikacji w czasie jej działania

Zawartość płyty została sprawdzona za pomocą programów antywirusowych ESET NOD32 i Microsoft Security Essentials

JAK POBRAĆ E-WYDANIE ORAZ PLIK ISO Z OBRAZEM PŁYTY DVD

W serwisie KŚ+ znajdziemy e-wydanie magazynu, zarówno do pobrania na dysk w formacie PDF, jak i do czytania w oknie przeglądarki, oraz obraz płyty DVD dodanej do wydania, który można zamontować w wirtualnym napędzie i korzystać z niego jak ze zwykłej płyty.

1 Otwieramy w przeglądarce stronę o adresie **www.ksplus.pl**. Logujemy się, klikając na **Logowanie**. Jeżeli nie mamy konta, klikamy na **Załóż konto**, aby się zarejestrować.

2 Po zalogowaniu się rejestrujemy unikalny kod nadrukowany na płycie dołączonej do tego wydania magazynu. Wystarczy kliknąć na **Zarejestruj kod** i przepisać go.

3 Mamy już dostęp do e-wydania – aby je zobaczyć, wystarczy wejść na zakładkę **Moja półka** i kliknąć na okładkę cyfrowej wersji magazynu.

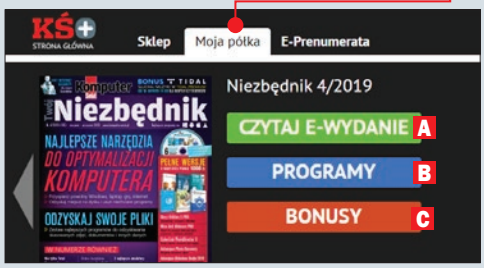

4 Aby przejrzeć e-wydanie lub pobrać PDF, klikamy na **Czytaj e-wydanie A**. PDF pobierzemy, klikając na . A jeśli chcemy pobrać obraz ISO płyty dodanej do wydania czy dodatkowe aplikacje, klikamy na **Programy B**. Kody do bonusów i opisy instalacji pełnych wersji znajdziemy, klikając na **Bonusy C**.

KOLEJNY NUMER Komputer Niezbędnik **6/2019** W SPRZEDAŻY OD **11 GRUDNIA 2019 ROKU**

OD REDAKCJI

Idealny na jesień!

Pogoda się zepsuła, z domu wychodzić się nie chce... Może to już czas, żeby uporządkować wszystkie multimedia, które macie w komputerze? Przekonwertować wideo, zmienić rozmiar plików muzycznych czy ściągnąć na dysk ulubione filmiki z YouTube czy Facebooka? Pomogą w tym programy, które dla Was wybraliśmy. Gdy uporacie się z tym zadaniem, możecie zbadać kondycję podzespołów peceta. W dziale Diagnostyka PC zamieściliśmy programy, które pozwolą uzyskać wiele ważnych informacji o działaniu komputera i wykryć, czy w najbliższym czasie któraś część nie będzie potrzebowała wymiany. Ale to niejedyne atrakcje w Niezbędniku! Znakomity antywirus ESET Internet Security z tym i kolejnymi numerami magazynu dostajecie za darmo, a gdy ten profesjonalista zajmie się szkodnikami, wy możecie w tym czasie obejrzeć jakiś dobry film – dzięki bonusowi od CHILI w kilka chwil wypożyczycie kinowe hity na deszczowy wieczór. Dobrej zabawy!

RAFAŁ KAMIŃSKI
REDAKTOR NACZELNY

Co to jest DVD-KOD?

Aby na płycie Niezbędnika szybko odnaleźć wybrany program, podaną za słowem DVD-KOD liczbę należy wpisać w wyszu kiwarkę w menu krążka i zatwierdzić, wciskając klawisz enter

Programy w KŚ+

Wszystkie programy z płyty i wiele dodatkowych dostępnych jest wraz z e-wydaniem tego Niezbędnika w KŚ+ – **www.ksplus.pl**

Tak oznaczamy wersje programów

PEŁNA WERSJA
Program komercyjny, przygotowany specjalnie dla Czytelników. Mogą go używać tylko posiadacze Twojego Niezbędnika

FREEWARE
Program darmo wy, bez ograniczeń funkcji, którego można legalnie używać bez opłat

TRIAL/DEMO
Funkcjonalne wersje programów z określonym czasem testowania, zwykle 30 dni. Po tym okresie należy program kupić lub odinstalować

SHAREWARE
Program rozpowszechniany z ograniczeniami lub wymagający niewielkiej opłaty, aby uzyskać jego pełną funkcjonalność

PEŁNE KOMERCYJNE WERSJE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Ashampoo Undeleter	PEŁNA WERSJA	014	8
ESET Internet Security	PEŁNA WERSJA	031	5
NetSpot Home 2	PEŁNA WERSJA	058	9
SIW Home Premium 2019	PEŁNA WERSJA	065	9
Smart Defrag 6 PRO	PEŁNA WERSJA	067	8
Wise Video Converter 2	PEŁNA WERSJA	082	7

POBIERANIE FILMÓW I KONWERSJA MULTIMEDIÓW	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
4K Video Downloader 4.9 (32bit)	FREEWARE	001	11
4K Video Downloader 4.9 (64bit)	FREEWARE	002	11
4K Video Downloader 4.9 Portable	FREEWARE	003	11
Any Video Converter 6.3.3	FREEWARE	012	11
ClipGrab Portable 3.8.4	FREEWARE	021	12
FormatFactory 4.8	FREEWARE	037	13
HandBrake 1.2.2	FREEWARE	042	14
MediaHuman YouTube to MP3 3.9.9	FREEWARE	053	12
XMedia Recode 3.4.7.8 (32-bit)	FREEWARE	084	13
XMedia Recode 3.4.7.8 (64-bit)	FREEWARE	085	13
XMedia Recode 3.4.7.8 Portable	FREEWARE	086	13
XnConvert 1.80 (32-bit)	FREEWARE	087	14
XnConvert 1.80 (64-bit)	FREEWARE	088	14
XnConvert 1.80 Portable	FREEWARE	089	14

BEZPŁATNE ZAMIENNIKI DROGICH PROGRAMÓW	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
7-Zip 19 (32-bit)	FREEWARE	005	
7-Zip 19 (64-bit)	FREEWARE	007	
Audacity 2.3.2	FREEWARE	015	19
Audacity LAME MP3 encoder 3.99	FREEWARE	016	19
CloudReady Chrome OS USB Maker	FREEWARE	022	17
FastStone Image Viewer 7.4	FREEWARE	033	
Fotor 3.4.1	FREEWARE	038	
GIMP 2.10.12	FREEWARE	039	20
IrfanView 4.53 (32-bit)	FREEWARE	045	20
IrfanView 4.53 (64-bit)	FREEWARE	047	20
IrfanView 4.53 PL	FREEWARE	049	20
LibreOffice 6.2.7 (32-bit)	FREEWARE	051	18
LibreOffice 6.2.7 (64-bit)	FREEWARE	052	18
Microsoft Security Essentials 4.10 (32-bit)	FREEWARE	055	
Microsoft Security Essentials 4.10 (64-bit)	FREEWARE	056	
Paint.NET 4.2.1	FREEWARE	060	
VLC media player 3.0.8 (32-bit)	FREEWARE	075	19
VLC media player 3.0.8 (64-bit)	FREEWARE	076	19
WPS Office 2019 11.2	FREEWARE	083	18

DIAGNOSTYKA PC	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
AIDA64 Extreme	TRIAL	KŚ+	25
CPU-Z 1.90	FREEWARE	023	23
CPU-Z 1.90 Portable	FREEWARE	024	23
CrystalDiskInfo 8.3	FREEWARE	025	23
CrystalDiskInfo 8.3 Portable	FREEWARE	026	23
GPU-Z 2.25	FREEWARE	041	25
InjuredPixels 4	FREEWARE	043	24
InjuredPixels 4 Portable	FREEWARE	044	24
MemTest86 8.2	FREEWARE	054	24

KONTROLA RODZICIELSKA NA SMARTFONIE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Aplikacje i usługi w sieciach GSM			27
Family Link	FREEWARE	–	26
Kids Place	FREEWARE	–	26
Kontrola rodzicielska iOS			27

GADŻETY NA PULPIT	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
8GadgetPack 29	FREEWARE	008	31
Aerial Screensaver	FREEWARE	010	31
AquaSnap 1.23.8	FREEWARE	013	30
Electric Sheep 3.0.2	FREEWARE	029	31
f.lux 4.111	FREEWARE	032	29
Fliqlo	FREEWARE	036	31
Open Shell 4.4	FREEWARE	059	31
Rainmeter 4.3	FREEWARE	061	31
Stickies 9.0e	FREEWARE	069	30
Stickies 9.0e PL	FREEWARE	070	30
Volume2 1.1.6	FREEWARE	078	29
Winstep Nexus Dock 19.2	FREEWARE	081	

PROGRAMY DLA GRACZY	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Discord	FREEWARE	028	34
Epic Games Launcher	FREEWARE	030	34
GOG Galaxy	FREEWARE	040	33
MSI Afterburner 4.6.1	FREEWARE	057	35
RetroArch 1.7.8 (32-bit)	FREEWARE	062	35
RetroArch 1.7.8 (64-bit)	FREEWARE	063	35
Steam	FREEWARE	068	33

APKI DO KUPOWANIA BILETÓW	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Jakdojade	FREEWARE	–	37
moBiLET	FREEWARE	–	36
mPay	FREEWARE	–	37
SkyCash	FREEWARE	–	36
zbiletem.pl	FREEWARE	–	37

PRZEGLĄDARKI INTERNETU NA MACOS	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Chrome 77	FREEWARE	KŚ+	38
Microsoft Edge 78 Beta (Chromium)	FREEWARE	KŚ+	39
Firefox 69	FREEWARE	KŚ+	38
Opera 63	FREEWARE	KŚ+	39
Vivaldi 2.8	FREEWARE	KŚ+	39

LINUX	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
Debian 10 Buster	FREEWARE	027	40
Rufus 3.7	FREEWARE	064	40
VirtualBox 6.0.12	FREEWARE	073	

NIEZBĘDNE	LICENCJA	DVD-KOD	STRONA
7-Zip 19 (32-bit)	FREEWARE	004	
7-Zip 19 (64-bit)	FREEWARE	006	
Adobe Reader DC 2019	FREEWARE	009	
AIMP 4.60	FREEWARE	011	
Bitwarden 1.15	FREEWARE	017	
CCleaner Slim 5.61	FREEWARE	018	
Chrome 77 (32-bit)	FREEWARE	019	
Chrome 77 (64-bit)	FREEWARE	020	
Firefox 69 (32-bit)	FREEWARE	034	
Firefox 69 (64-bit)	FREEWARE	035	
IrfanView 4.53 (32-bit)	FREEWARE	046	
IrfanView 4.53 (64-bit)	FREEWARE	048	
IrfanView 4.53 PL	FREEWARE	050	
Skype 8.51	FREEWARE	066	
Thunderbird 68.1 (32-bit)	FREEWARE	071	
Thunderbird 68.1 (64-bit)	FREEWARE	072	
VLC media player 3.0.8 (32-bit)	FREEWARE	074	
VLC media player 3.0.8 (64-bit)	FREEWARE	077	
WinCDEmu 4	FREEWARE	079	
WinCDEmu 4 Portable	FREEWARE	080	

DODATKOWO W KŚ+

5 NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW DO ANALIZY ZAJĘTEGO MIEJSCA NA DYSKU

Folder Size 2.6	FREEWARE	KŚ+	
JDiskReport 1.4.1	FREEWARE	KŚ+	
SpaceSniffer 1.3	FREEWARE	KŚ+	
WinDirStat 1.1.2	FREEWARE	KŚ+	
WizTree 3.29	FREEWARE	KŚ+	

UWAGA! NOWA AKCJA

OCHRONA ANTYWIRUSOWA

NA ROK DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW NIEZBĘDNIKA

W tym numerze Niezbędnika rusza **nowa edycja akcji z ESET Internet Security**, która zapewni stałym Czytelnikom roczną ochronę antywirusową na najwyższym poziomie dzięki przedłużanej z każdym kupionym wydaniem subskrypcji na pakiet **ESET**

PEŁNA WERSJA
NA ROK O WARTOŚCI
170 zł
DLA STAŁYCH CZYTELNIKÓW

ESET Internet Security to markowy pakiet bezpieczeństwa, zapewniający nowoczesną ochronę komputera podczas codziennego korzystania z internetu.

ESET Internet Security **zawiera renomowany, legendarny silnik antywirusowy NOD32**.

Chroni przed wszystkimi rodzajami złośliwego oprogramowania, to jest przed: wirusami, zagrożeniami szyfrującymi ransomware, robakami i programami szpiegującymi.

Zapewnia ochronę bankowości internetowej i płatności online. ESET Internet Security ma moduł kontroli rodzicielskiej chroniący dzieci przed nieodpowiednimi treściami w internecie.

Zabezpiecza także urządzenia podłączone do Wi-Fi.

Oprogramowanie ESET jest bardzo cenione – korzysta z niego już prawie pięć milionów Polaków.

Warto pamiętać, że już wkrótce producent przedstawi nowe wersje produktów ESET dla użytkowników domowych – poznamy je w kolejnym wydaniu Niezbędnika.

ZAAWANSOWANA OCHRONA PRZED ZAGROŻENIAMI
ESET Internet Security

WERSJA ZAMIESZCZONA NA PŁYCIE W TYM NUMERZE TO LICENCJA NA 2 MIESIĄCE

Licencja: **PEŁNA WERSJA**
Język: **polski**
DVD-KOD: **031**
Internet: **www.eset.pl**
Rejestracja: **TAK**

- ochrona przed wirusami, ransomware'em, hakerami
- ochrona urządzeń podłączonych do Wi-Fi
- ochrona bankowości internetowej

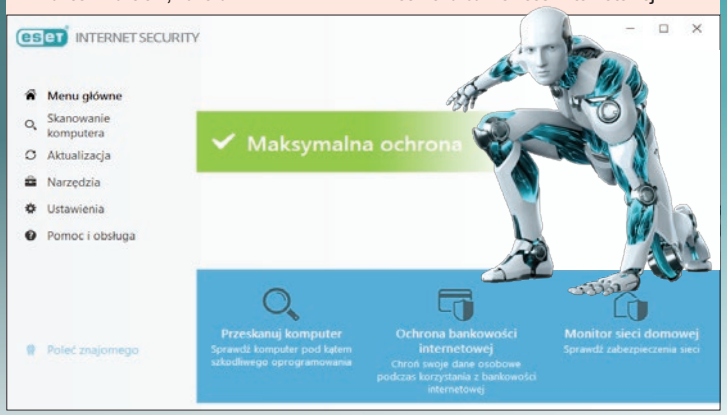

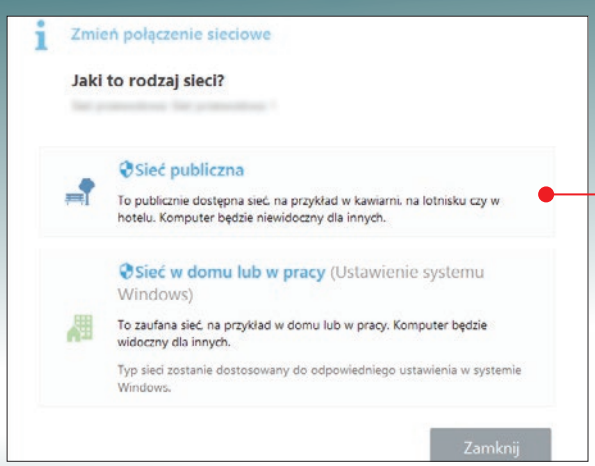

PODŁĄCZENIE DO NIEZNANEJ SIECI

ESET Internet Security ostrzega, gdy podłączymy się do nieznanej sieci, i sugeruje zmianę ustawień ochrony na bardziej restrykcyjne. Sprawia także, że nasze urządzenie pozostaje niewidoczne dla innych komputerów podłączonych do tej samej sieci publicznej, na przykład w kawiarni czy na lotnisku.

SKANOWANIE Z CHMURY

Skanowanie z wykorzystaniem chmury przyspiesza skanowanie komputera w poszukiwaniu wirusów, wykorzystując białe listy bezpiecznych plików tworzone przez chmurowy system reputacyjny ESET Live Grid. System ten gromadzi informacje o zagrożeniach dostarczane przez użytkowników produktów ESET.

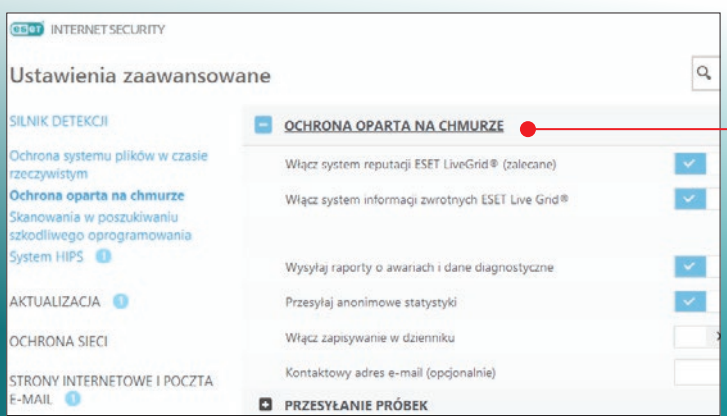

Kody dla Czytelników i zasady akcji

Akcja trwa przez sześć numerów Niezbędnika: od wydania 5/2019 do 4/2020. Klucze do ESET Internet Security pobieramy z KŚ+ z e-wydania Niezbędnika. Klucze zapewniają ochronę przez dwa miesiące, dając łącznie ochronę na rok.

Uwaga! Kolejny kod należy wpisać do programu w dniu wygaśnięcia poprzedniego.

1. Zaloguj się na **ksplus.pl** i zarejestruj klucz nadrukowany na płycie z wydania papierowego lub kup e-wydanie.
2. Kliknij na **Moja półka** i na okładkę tego numeru Niezbędnika.
3. Kliknij na **Programy**, znajdź pozycję **ESET Internet Security**.
4. Kliknij na **Opis instalacji** i na **Wyświetl kod**.

Pomoc techniczna dotycząca wyłącznie programu ESET Internet Security jest świadczona przez firmę DAGMA, dystrybutora rozwiązań ESET w Polsce, w dni robocze: **od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00–18.00**, drogą e-mailową pod dedykowanym adresem **gazeta@dagma.pl**

FILMY OD CHILI

BONUS
KOD O WARTOŚCI 50 ZŁ
NA WYPOŻYCZENIE FILMÓW W VOD CHILI
AKTYWACJA DO 31.12.2019
WYKORZYSTANIE WARTOŚCI KODU DO 29.02.2020

W tym numerze mamy dla Czytelników kod bonusowy pozwalający za darmo wypożyczać filmy w VOD CHILI – serwisie z wideo na żądanie. Kod daje dostęp do katalogu promocyjnego zawierającego ponad 800 tytułów. Miłego oglądania!

CHILI to serwis z filmami na żądanie – VOD, w którym nie ma abonamentu, a ceny za obejrzenie wybranego filmu zaczynają się od 3,90 złotego. Ma bogaty katalog światowych i polskich premier filmowych, zarówno do wypożyczenia, jak i zakupu, dzięki współpracy z najważniejszymi wytwórniami filmowymi. W CHILI znajdziemy także popularne seriale. Nowością jest to, że aplikacja CHILI dostępna jest także na Amazon Fire Stick TV, dzięki czemu można oglądać wypożyczone i zakupione filmy bezpośrednio na telewizorze, nawet jeśli nie jest to smart TV.

Czytelnicy tego numeru otrzymują kod bonusowy wartości 50 złotych, który pozwala obejrzeć (wypożyczyć) filmy ze specjalnego katalogu promocyjnego. Katalog ten zawiera ponad 800 tytułów (w tym także nowości), z gatunków: akcja, thriller, horror, komedia, a także wiele pozycji dla całej rodziny i dla najmłodszych (zestaw tytułów w tym katalogu jest zmienny). Katalog z filmami otworzymy po zalogowaniu się w CHILI, klikając na ikonę konta w prawym górnym rogu okna, a potem na **My CHILI** i **Promocyjna Karta Podarunkowa**.

Wypożyczając, wybieramy jakość filmu: SD (taniej), HD lub HD+ (drożej). Do swojego konta użytkownika możemy przypisać do pięciu urządzeń. Stan naszego konta w CHILI (czyli ile pieniędzy zostało jeszcze z kodu bonusowego) sprawdzimy, klikając w prawym górnym rogu okna na ikonę konta, na **Zaloguj się lub zarejestruj** i na **Moje konto**.

Wypożyczone i kupione filmy znajdziemy po zalogowaniu się, klikając w prawym górnym rogu okna na ikonę konta i na **My CHILI**.

Jeżeli będziemy chcieli obejrzeć film spoza katalogu promocyjnego albo po wyczerpaniu kodu bonusowego zdecydujemy się na kupienie lub wypożyczenie filmu, będziemy mogli zapłacić kartą, przez PayPal, Dotpay lub w wypadku niektórych banków Blikiem przez Dotpay.

Jak uzyskać kod bonusowy

Kod do CHILI znajdziemy w KŚ+ (**www.ksplus.pl**):

1. Logujemy się w KŚ+ i rejestrujemy klucz nadrukowany na płycie dołączonej do wydania papierowego lub kupujemy e-wydanie.
2. Klikamy na **Moja półka** i na okładkę tego numeru Niezbędnika.
3. Klikamy na **Bonusy**.
4. Wybieramy pozycję z nazwą **CHILI**.
5. Klikamy na **Wyświetl kod**.

Gotowe!

Ważne informacje

Kod bonusowy umożliwia wypożyczenie filmów ze specjalnego katalogu promocyjnego dostępnego po kliknięciu na ikonę konta, na **My CHILI** i **Promocyjna Karta Podarunkowa**.

- Kod bonusowy musi być aktywowany do 31.12.2019.
- Wartość kodu musi być wykorzystana do 29.02.2020.
- Ten kod bonusowy nie łączy się z innymi promocjami w CHILI.
- Wypożyczając film, mamy 28 dni na rozpoczęcie oglądania, a od momentu uruchomienia odtwarzania – 48 godzin, aby obejrzeć film tyle razy, ile chcemy.

JAK SKORZYSTAĆ Z KODU BONUSOWEGO

1 Wchodzimy na stronę **chili.com** i klikamy w prawym górnym rogu na ikonę konta i na ●. Logujemy się lub rejestrujemy w serwisie CHILI.

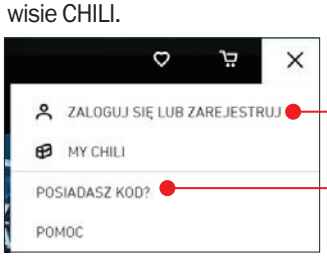

2 Klikamy na **Posiadasz kod?** ●. W pole **Wpisz kod** wpisujemy kod z KŚ+. Klikamy na **OK**.

3 Możemy od razu wybrać jeden z podpowiadanych filmów lub kliknąć na **Poznaj tytuły**. Filmy objęte promocją znajdziemy, klikając na ikonę konta w prawym górnym rogu okna, na **My CHILI** i **Promocyjna Karta Podarunkowa**.

Jak obejrzeć film

1 Otwieramy stronę katalogu promocyjnego ●, klikając na ikonę konta, na **My CHILI** i **Promocyjna Karta Podarunkowa**.

2 Wybieramy film, klikamy na **Obejrzyj** i wskazujemy jakość.

3 Z lewej strony okna klikamy na **Wypożycz**, a u dołu na **Obejrzyj teraz**. W kolej nym oknie klikamy na **Potwierdź transakcję**. Możemy od razu zacząć oglądanie, klikając ponownie na **Obejrzyj teraz**. Jeśli wolimy obejrzeć film później, znajdziemy go, klikając w prawym górnym rogu okna serwisu na ikonę konta, na **My CHILI** i na **Filmy**. Dowiemy się tam też, jak długo wypożyczony film będzie dla nas dostępny.

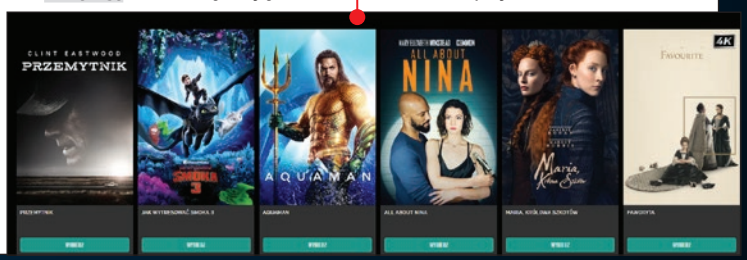

W razie problemów należy kontaktować się z Obsługą Klienta CHILI Cinema: **pomoc@chili.com**

Zdjęcia okładek są przykładowe, mają na celu prezentację serwisu CHILI i nie są powiązane z promocją.

WYGODNE KONWERTOWANIE FILMÓW

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 146 zł

Pełna wersja programu do konwertowania filmów. **Wise Video Converter** obsługuje wszystkie popularne formaty wideo, takie jak AVI, MP4, MKV, MOV, FLV, MPG, OGM, VOB, WEBM czy WMV. Pozwala nie tylko zmienić format pliku wideo, ale może też przekonwertować dowolny format wideo na MP3, zachowując w ten sposób samą ścieżkę dźwiękową. Umożliwia również dostosowanie filmów do odtwarzania na wybranym rodzaju urządzenia (smartfon, tablet lub komputer). Może konwertować wiele plików naraz, na przykład znajdujących się we wskazanych folderach.

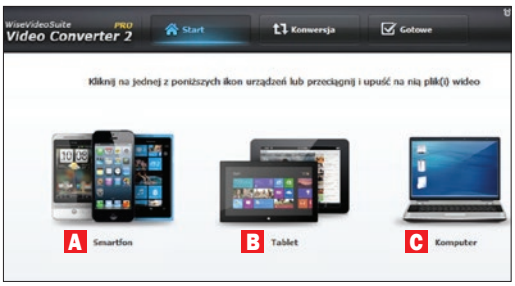

KONWERTUJEMY WIDEO

1 Po uruchomieniu programu klikamy na ikonę urządzenia, na które chcemy przygotować pliki wideo: **Smartfon** A, **Tablet** B albo **Komputer** C.

2 Wskazujemy plik wideo do konwersji. Aby dodać więcej plików, klikamy na ikonę u dołu okna D.

3 Żeby zmienić domyślne ustawienia, klikamy po prawej stronie okna na symbol ustawień E przy wczytanym pliku (możemy zmienić ustawienia dotyczące formatu, kodeka, bitrate i inne, które wpłyną na jakość oraz rozmiar nagrania ●). Po wprowadzeniu zmian klikamy na **Zastosuj**.

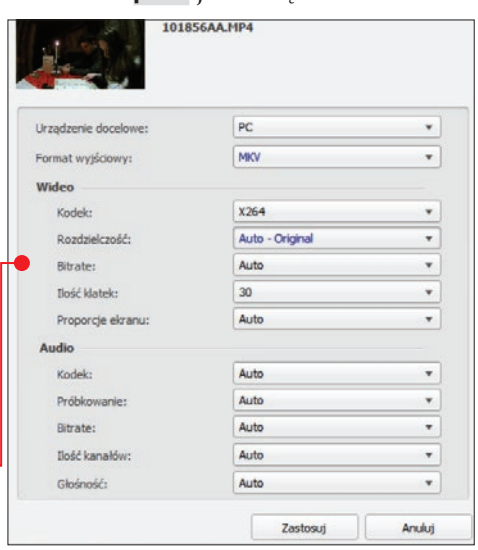

4 Teraz pozostaje nam jedynie wskazać folder docelowy dla przekonwertowanego pliku – w tym celu klikamy na F. Na koniec klikamy na **Konwertuj** w prawym dolnym rogu okna programu.

5 Po zakończeniu konwersji listę plików wynikowych zobaczymy po kliknięciu na **Gotowe** G. Gdy podwójnie klikniemy na wybrany plik, rozpocznie się jego odtwarzanie we wbudowanym w Wise Video Converter odtwarzaczu Wise Video Player ●.

ZGRYWANIE MUZYKI

1 Aby zgrać samą ścieżkę dźwiękową z wideo, wybieramy **Komputer** jako urządzenie docelowe (jeśli wybraliśmy inne urządzenie, możemy to zmienić, klikając na ikonę ustawień przy wybranym pliku wideo i wskazując PC jako urządzenie docelowe).

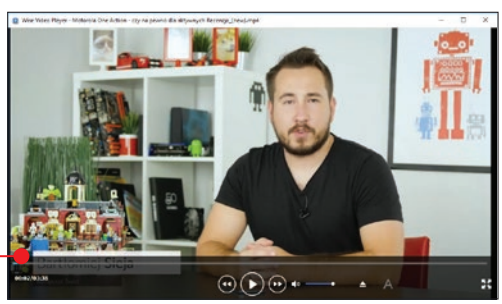

2 Z listy **Format wyjściowy**, po przesunięciu suwaka na sam dół, wybieramy format MP3 – **MP3(Audio Only)** ●. Ustawienia zatwierdzamy, klikając na **Zastosuj**.

3 Decydujemy, czy nowe ustawienie zastosować do wszystkich zadań na liście, i klikamy na **Konwertuj**.

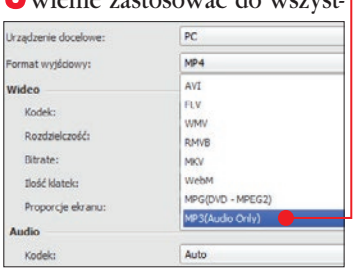

ZNAK WODNY

Klikając na ikonę ●, a potem na **Add Image** ●, możemy dodać do wideo znak wodny (maksymalny rozmiar grafiki to 128 x 64 piksele, format – PNG, JPG, BMP). Kursorem myszy umieszczamy go w dowolnym miejscu okna z filmem.

ŁATWY W OBSŁUDZE KONWERTER WIDEO

Wise Video Converter 2

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **082** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.wisevideosuite.com**

- obsługuje wszystkie popularne formaty
- pozwala zapisywać sam dźwięk z wideo
- ma gotowe schematy ustawień
- pozwala na konwersję wielu plików naraz

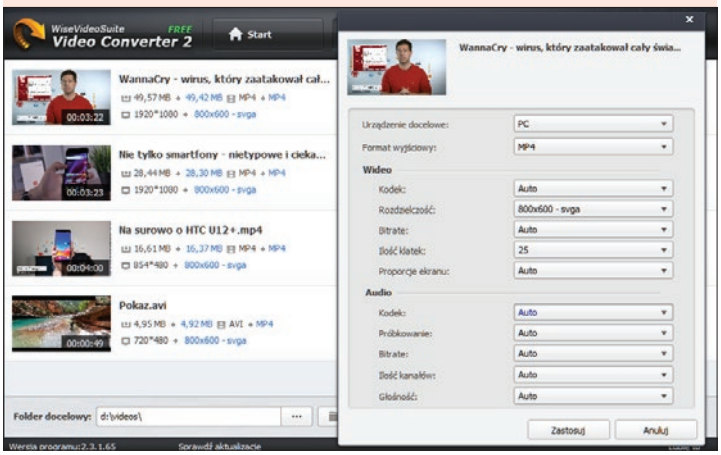

PRZYWRACA SKASOWANE PLIKI

PEŁNA WERSJA O WARTOŚCI 59 ZŁ

ŁATWE ODZYSKIWANIE UTRACONYCH DANYCH

Ashampoo Undeleter 1.11

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **014** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.ashampoo.com/pl**

- odzyskuje skasowane zdjęcia, wideo, dokumenty i inne rodzaje plików
- określa szanse na przywrócenie
- obsługuje różne nośniki, także USB

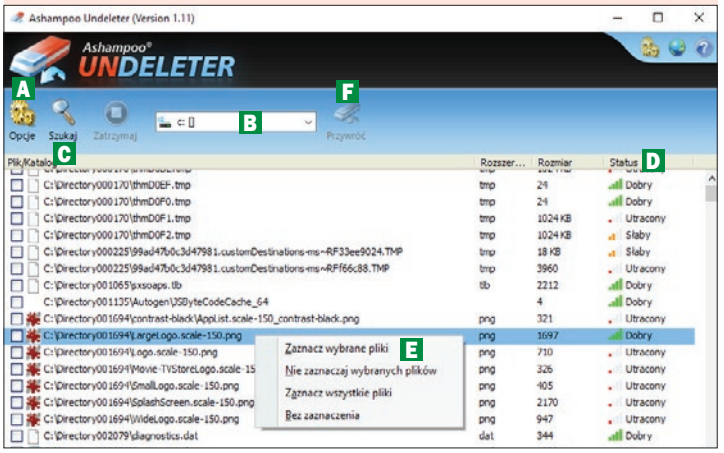

Pełna wersja programu do łatwego odzyskiwania przypadkowo usuniętych plików. **Ashampoo Undeleter** potrafi wykryć i odzyskać przypadkowo skasowane pliki (zdjęcia, dokumenty lub nagrania wideo), a także foldery, również przeniesione do Kosza, który został następnie opróżniony. Program pozwala wybrać, które urządzenia lub partycje chcemy przeskanować w poszukiwaniu utraconych plików – obsługuje dyski twarde komputera, dyski zewnętrzne, karty pamięci oraz pamięci USB. Co ważne, wyświetlając listę plików, program informuje o ich kondycji – to znaczy, czy są kompletne i łatwe do odzyskania, czy też uszkodzone lub udało się znaleźć tylko ich fragmenty i jest ryzyko, że w ogóle nie da się ich odzyskać.

ODZYSKIWANIE

1 Aby odzyskać utracone pliki, z listy **B** u góry okna wybieramy napęd i klikamy na **Szukaj C**.

2 Program po chwili wyświetla listę plików. W kolumnie **Status D** zobaczymy informację o stanie znalezionych plików (kolor zielony oznacza, że plik jest do odzyskania). Gdy klikniemy prawym przyciskiem myszy na jedną z pozycji na liście, zobaczymy menu kontekstowe ułatwiające zaznaczanie plików **E**.

3 Zaznaczamy pliki i klikamy na **Przywróć F**. Otwiera się okno, w którym wskazujemy katalog docelowy (nie powinien znajdować się na tym samym nośniku, z którego przywracamy pliki), i klikamy na **OK**.

Warto wiedzieć

Ashampoo Undeleter podczas uruchamiania wyświetla reklamy innych aplikacji producenta. Aby tego nie robił, klikamy na **Opcje A**, potem na zakładkę **Inne** i na przycisk **Konfiguruj**. Usuwamy zaznaczenie przy widocznych opcjach takich jak **Produkty i wiadomości producenta** czy **Powiadomienia o nowych wersjach premium z Ashampoo Lab**, klikamy na **OK** i ponownie na **OK**.

KOMPLEKSOWO DBA O DYSKI

PEŁNA WERSJA NA PÓŁ ROKU O WARTOŚCI 60 ZŁ

PROGRAM TRZEBA AKTYWOWAĆ DO 20.12.2019

DEFRAGMENTUJE DYSKI I MONITORUJE ICH ZDROWIE

Smart Defrag 6.3 PRO

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **067** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.iobit.com**

- defragmentuje dyski HDD
- funkcja Modyfikacja do porządkowania SSD
- defragmentacja plików startowych
- optymalizacja gier i programów

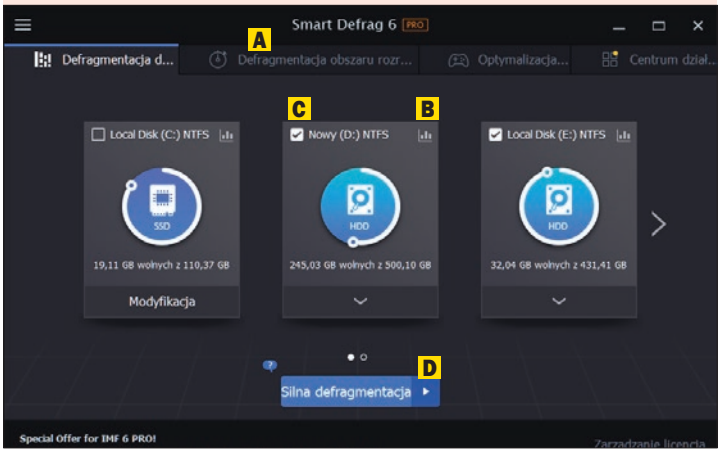

Pełna wersja bardzo skutecznego narzędzia do defragmentowania dysków (czyli optymalizowania plików w taki sposób, aby Windows miał do nich szybszy dostęp). Wersja PRO przyspiesza dostęp do plików i umożliwia dogłębną defragmentację dysków łącznie z plikami systemowymi przed uruchomieniem systemu w celu zwiększenia wydajności Windows (zakładka **Defragmentacja obszaru rozruchu A**). Pozwala na automatyczną defragmentację i określenie, przy jakim stopniu podzielenia plików ma być wykonana. **Smart Defrag** sprawdza też stan zdrowia dysków.

DEFRAGMENTACJA

1 Po uruchomieniu program rozpoznaje rodzaje dysków w komputerze. Klikamy na oznaczenie tego dysku, na którym chcemy przeprowadzić porządki. W wypadku dysku SSD klikamy na **Modyfikacja**. Jeśli wybierzemy dysk HDD, rozwijamy listę i klikamy na jedną z opcji: **Automatyczna defragmentacja** lub **Defragmentacja obszaru rozruchu**. Klikając na ikonę **B**, zapoznamy się z kondycją danego dysku. Zaznaczając pole **C**, wybieramy dysk do defragmentacji.

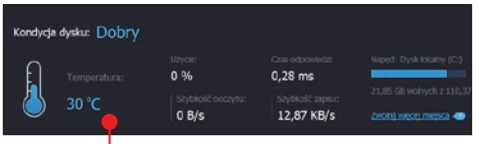

2 Klikając na strzałkę przy napisie **Silna defragmentacja D**, rozwijamy listę, z której wybieramy rodzaj defragmentacji (na przykład szybką).

3 Program rozpoczyna porządki, pokazując postęp procesu.

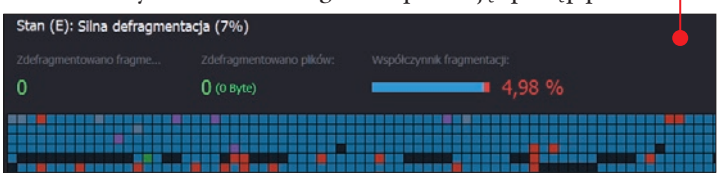

PEŁNA DIAGNOSTYKA

PROFESJONALNE NARZĘDZIE DIAGNOSTYCZNE

SIW Home 2019

PEŁNA WERSJA NA ROK O WARTOŚCI 84 zł

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **065**
Język: **polski** Internet: **www.gtopala.com** Rejestracja: **TAK**

- dokładne dane o podzespołach komputera
- możliwość eksportu danych
- informacje o ustawieniach sieciowych

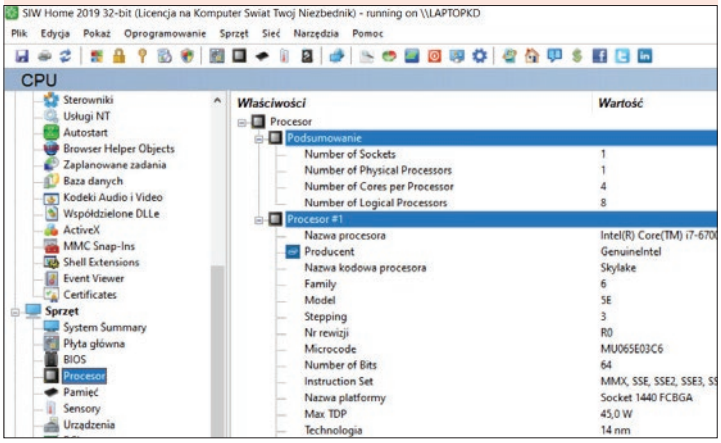

Pełna wersja profesjonalnego narzędzia diagnostycznego do komputerów z Windows. **SIW** (**System Information for Windows**) analizuje komputer i wyświetla szczegółowe informacje o jego właściwościach i ustawieniach – podaje dokładne dane o podzespołach, zainstalowanym oprogramowaniu oraz między innymi ustawieniach sieciowych i wyświetla je w czytelny i przejrzysty sposób. Może również tworzyć szczegółowe raporty w formatach HTML, JSON, CSV, TEXT lub XML, przydatne przy inwentaryzacji wielu komputerów.

SPRAWDZAMY SPRZĘT

Po uruchomieniu programu możemy rozpocząć szczegółową analizę podzespołów oraz wszelkich ustawień i konfiguracji zapisanych w systemie. W przypadku problemów technicznych możemy szybko sprawdzić podzespoły naszego urządzenia, klikając po lewej stronie na **Sprzęt**, a następnie – jeśli chcemy na przykład poznać informacje dotyczące kości pamięci RAM – na **Pamięć** A.

SPRAWDZAMY AUTOSTART

Jeśli klikniemy z lewej strony okna na kategorię **Autostart** B, znajdziemy bardzo szczegółową listę programów uruchamianych razem z systemem. SIW pokazuje także lokalizację wpisów w rejestrze, które powodują inicjalizację danej aplikacji. **kd**

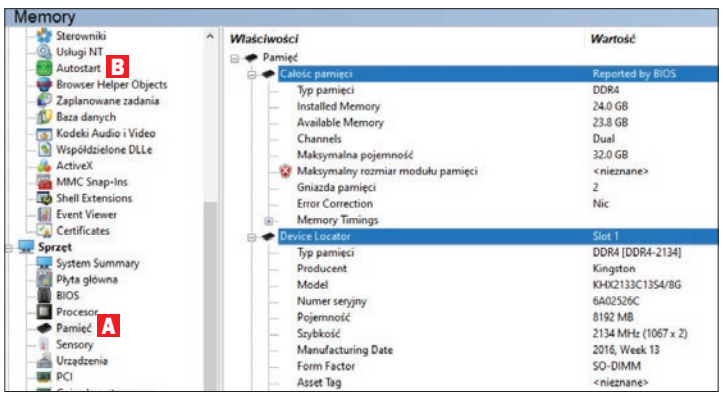

WI-FI POD KONTROLĄ

MONITORING I WIZUALIZACJA ZASIĘGU WI-FI

NetSpot Home 2

PEŁNA WERSJA NA ROK O WARTOŚCI 266 zł

Licencja: **PEŁNA WERSJA** DVD-KOD: **058**
Język: **angielski** Internet: **www.netspotapp.com** Rejestracja: **TAK**

- tworzenie wizualizacji zasięgu sieci
- analiza problemów sieciowych
- statystyki wszystkich sieci w pobliżu

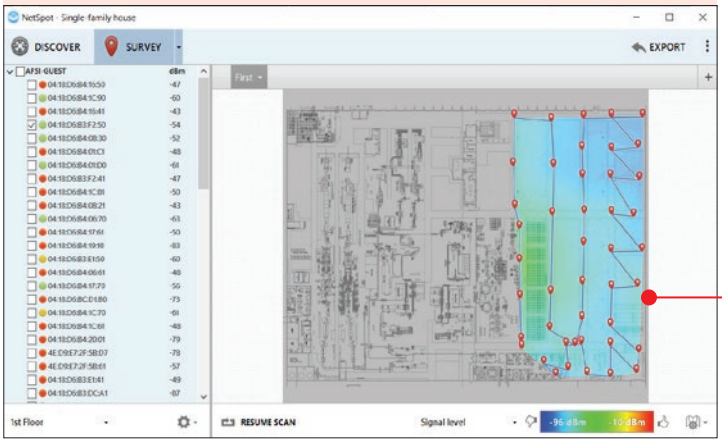

Pełna wersja programu do analizowania i audytu sieci Wi-Fi oraz rozwiązywania problemów z sieciami bezprzewodowymi. **NetSpot** monitoruje różne aspekty sieci Wi-Fi i umożliwia wizualizowanie zasięgu Wi-Fi na planie mieszkania za pomocą mapy cieplnej, ułatwiając nam poprawienie działania sieci w domu lub biurze. Dostarcza również szczegółowych informacji i statystyk o sieciach Wi-Fi będących w naszym zasięgu.

SPRAWDZAMY ZASIĘG SIECI W DOMU

1 Po uruchomieniu programu klikamy po lewej stronie na **Start a new survey**.

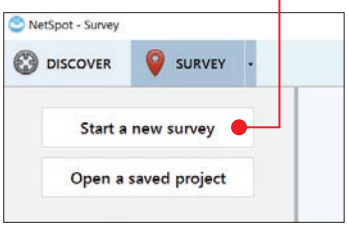

2 Następnie wybieramy z sekcji po prawej stronie typ budynku – jedno- lub dwupiętrowy.

3 Teraz wystarczy wskazać sieć, dla której chcemy wykonać skan, i przemieszczamy się z laptopem powoli po mieszkaniu, co jakiś czas zatrzymując się i klikając na **Resume Scan** w celu dodania kolejnych punktów na mapę. Dzięki temu sprawdzimy, jak wygląda zasięg sieci w naszym mieszkaniu. Pomoże nam to na przykład podjąć decyzję, gdzie umiejscowić router.

WYSZUKUJEMY SIECI

1 Przechodząc do zakładki **Discover**, możemy poznać szczegóły dotyczące pracy poszczególnych sieci bezprzewodowych.

2 Po wybraniu konkretnej sieci i kliknięciu u dołu okna na **Details** możemy obserwować zmianę jakości sygnału konkretnej sieci w czasie rzeczywistym. **kd**

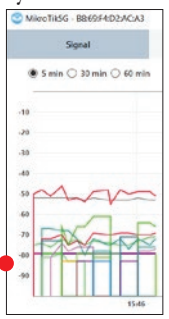

NAJLEPSZE PROGRAMY DO POBIERANIA I KONWERSJI MULTIMEDIÓW

Fot. Metamorworks/iStockphoto.com

Programy z tego działu pomogą nam **POBIERAĆ FILMY** z wielu różnych witryn internetowych, a następnie dzięki **KONWERTEROM** przygotować je do odtwarzania na wybranej przez nas platformie: w komputerze, na smartfonie czy tablecie albo w odtwarzaczu

Zdaniem autora

IDEALNE POŁĄCZENIE

Krzysztof Dziedzic

Ten dział jest świetnym połączeniem dwóch typów programów, które wzajemnie się uzupełniają. Dzięki downloaderom (programom do pobierania) będziemy mogli pobrać wybrane pliki multimedialne z wielu różnych stron i odtwarzać je na komputerze nawet bez internetu. Konwertery natomiast pozwolą na zmianę formatu plików filmowych, muzycznych i zdjęć, tak aby umożliwić ich odtworzenie na wybranych przez nas urządzeniach. Warto również wiedzieć, że dzięki odpowiedniej konwersji możemy, minimalnie tracąc na jakości materiału, zyskać bardzo dużo dodatkowej przestrzeni dyskowej na kolejne multimedia.

POBIERANIE FILMÓW 4K

NARZĘDZIE DO SZYBKIEGO I WYGODNEGO POBIERANIA MULTIMEDIÓW

4K Video Downloader 4.9

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **001/002/003** (32-/64-BIT/PORTABLE) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.4kdownload.com**

- pobieranie materiałów w wysokiej rozdzielczości
- obsługa wielu serwisów wideo
- pobieranie z napisami

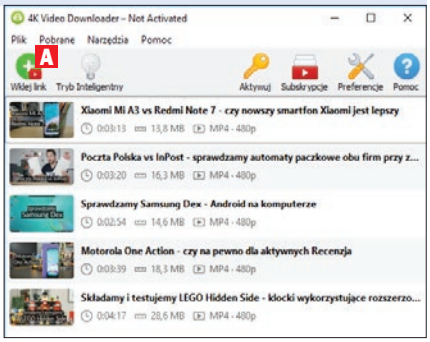

4K Video Downloader to popularny program do pobierania filmów i muzyki z YouTube. Proces ściągania jest prosty i intuicyjny. Program pozwala pobierać całe playlisty i kanały YouTube w formacie MP4, MKV, M4A, MP3, FLV lub 3GP. Umożliwia również wyciąganie z YouTube napisów w formacie SRT i dodawanie ich do filmów jednym kliknięciem. 4K Video Downloader obsługuje pobieranie filmów i muzyki z YouTube, Vimeo, Facebooka, SoundCloud, Dailymotion i innych stron z filmami w wysokiej rozdzielczości.

POBIERAMY MULTIMEDIA

1 Po uruchomieniu programu przechodzimy do strony internetowej zawierającej interesujący nas film, a następnie kopiujemy jego adres.

2 Przechodzimy do okna programu 4K Video Downloader i klikamy na **Wklej link** A.

3 Następnie wybieramy, w jakiej jakości chcemy pobrać film ●. Klikając na Choose, możemy wskazać folder docelowy dla pobieranych plików (domyślnie jest to katalog **Wideo** na dysku C). Klikamy na **Pobierz** B. Mamy też możliwość pobrania samej ścieżki dźwiękowej – wystarczy zamiast **Pobierz wideo** wybrać opcję **Wydobądź audio** C, a potem kliknąć na **Wydobądź**.

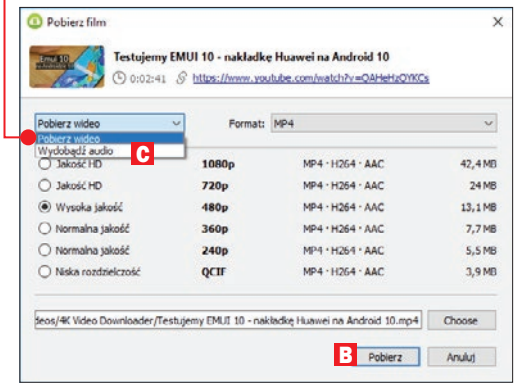

4 Po chwili plik zostanie pobrany. W celu szybkiego odnalezienia go na dysku wystarczy kliknąć po jego prawej stronie na symbol trzech kropek, a następnie na **Pokaż w folderze** ●.

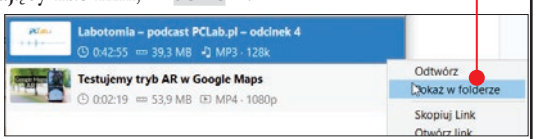

POBIERANIE FILMU Z NAPISAMI

Dodatkowe pobieranie napisów jest możliwe tylko dla filmów, które w wybranym przez nas serwisie mają dołączone napisy. Wtedy po skopiowaniu linku oraz kliknięciu na **Wklej link** na dole okna możemy przy polu **Pobierz napisy** wybrać rodzaj napisów. Zostaną one umieszczone razem z plikiem wideo w folderze pobierania.

ŁATWA KONWERSJA

OBSŁUGA WIELU TYPÓW MULTIMEDIÓW

Any Video Converter 6.3.3

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **012** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.any-video-converter.com**

- możliwość konwersji wielu różnych formatów
- szybkie działanie
- wiele gotowych ustawień

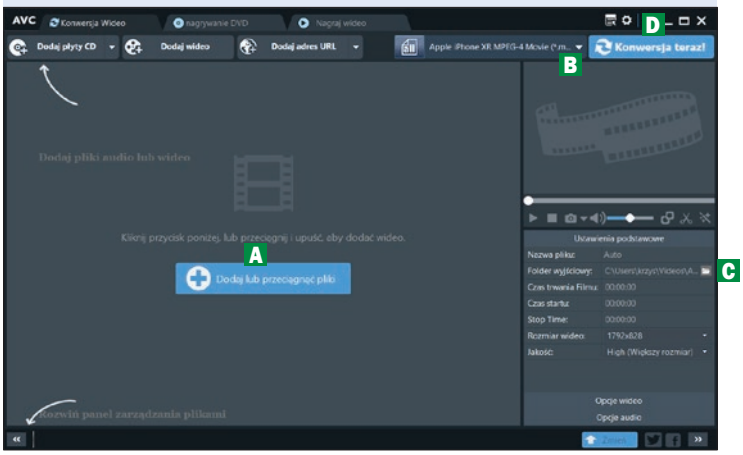

AVC pozwala szybko przetworzyć pliki audio i wideo tak, by można je było odtwarzać na wybranym urządzeniu. Program zawiera bardzo wiele gotowych szablonów ustawień dla różnych urządzeń, które po prostu wystarczy wybrać z listy. Dodatkowo możemy również sami tworzyć własne szablony. Niektóre ze wspieranych formatów to: DivX, XviD, MOV, RM, RMVB, MPEG, VOB, DVD, WMV, AVI. Warto wiedzieć, że możemy podejrzeć pliki przed zatwierdzeniem konwersji i po ustaleniu odpowiedniego formatu wyjściowego przekonwertować wiele plików naraz.

KONWERTUJEMY WIDEO

1 Po zainstalowaniu i uruchomieniu programu klikamy na przycisk na środku ekranu A w celu dodania plików do konwersji lub przeciągamy je do okna programu.

2 Gdy plik zostanie dodany, w oknie po prawej stronie będziemy mogli go odtworzyć ●.

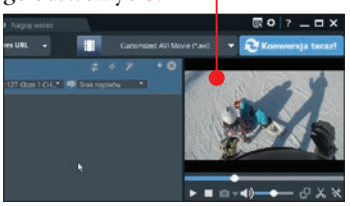

3 Rozwijamy listę B na górnym pasku i wybieramy z niej format, na przykład **MKV** ●.

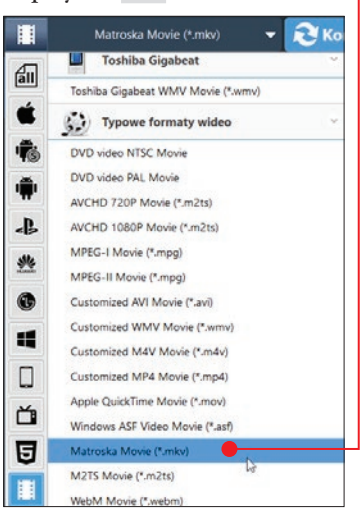

4 Wybieramy docelowy folder zapisu, klikając na **Folder wyjściowy** C i wskazując lokalizację na dysku.

5 Na koniec wystarczy kliknąć w prawym górnym rogu na **Konwersja teraz!** D. Na marginesie warto zauważyć, że przykładowy plik udało się skompresować z 368 MB do 37 MB z jedynie lekkimi stratami jakości. Po przetworzeniu dużej liczby filmów możemy więc zyskać sporo wolnej przestrzeni na dysku.

WYGODNE POBIERANIE I KONWERTOWANIE

UNIWERSALNE NARZĘDZIE DO POBIERANIA I KONWERTOWANIA MULTIMEDIÓW

ClipGrab Portable 3.8.4

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **021** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **clipgrab.org**

- pobiera filmy z serwisów wideo
- konwertuje do wielu formatów
- ściąga w jakości HD i Full HD
- nie wymaga instalacji

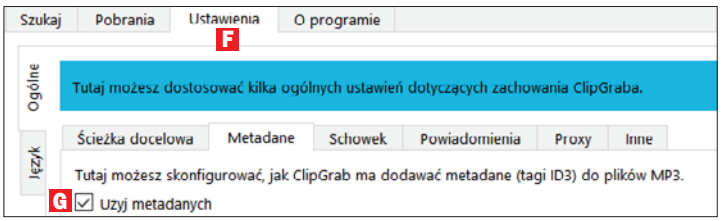

Program do pobierania filmów i muzyki z YouTube, Facebooka, Vimeo, Dailymotion i innych serwisów wideo. **ClipGrab** pozwala ściągać pliki wideo w jakości Full HD (1080p), HD (720p) oraz niższej: 480p, 360p i 240p. Umożliwia również konwersję plików do formatu MP4, MP3, OGG Vorbis, OGG Theora i WMV oraz pobieranie filmów bez konwersji w oryginalnym formacie FLV lub MP4. Wersja Portable nie zawiera dodatków reklamowych.

SZUKANIE I POBIERANIE

1 W głównym oknie programu w pole wyszukiwania **A** wpisujemy na przykład fragment nazwy kanału na YouTube.

2 Klikamy na jeden z wyszukanych filmów **B**. Wybieramy format **C** – jeśli chcemy pobrać wyłącznie ścieżkę dźwiękową, należy wybrać opcję MP3. Na koniec klikamy na **Pobierz film!** **D** i wskazujemy miejsce zapisu na dysku.

3 Po zakończeniu zaznaczamy pobrany element i klikamy na **Otwórz folder docelowy wybranego pobierania** **E**. Pobrany materiał możemy odtworzyć w dowolnym odtwarzaczu multimedialnym

MP3 Z METADANYMI

Metadane to tak naprawdę dane o danych, w przypadku utworów MP3 są to informacje o utworze, artyście, albumie itp. Domyślnie pobieranie tego typu danych wraz z utworem jest wyłączone. Metadane mogą być jednak przydatne, szczególnie jeśli mamy sporą kolekcję muzyki – ułatwiają zarządzanie nią. Aby włączyć pobieranie z metadanymi, klikamy na zakładkę **Ustawienia** **F**. Wchodzimy na zakładkę **Metadane** i zaznaczamy opcję **Użyj metadanych** **G**.

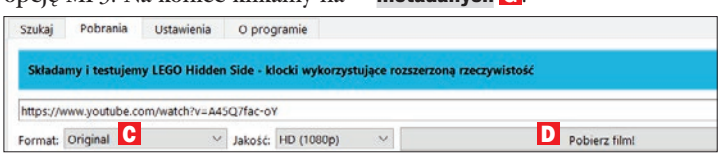

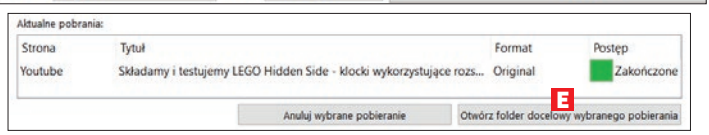

PROGRAM DO POBIERANIA MUZYKI Z WIELU SERWISÓW

MediaHuman YouTube to MP3 3.9.9

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **053** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.mediahuman.com**

- pobiera muzykę z wysoką jakością
- może ściągać wiele utworów naraz
- pobiera całą muzykę z listy odtwarzania lub kanału w formacie MP3

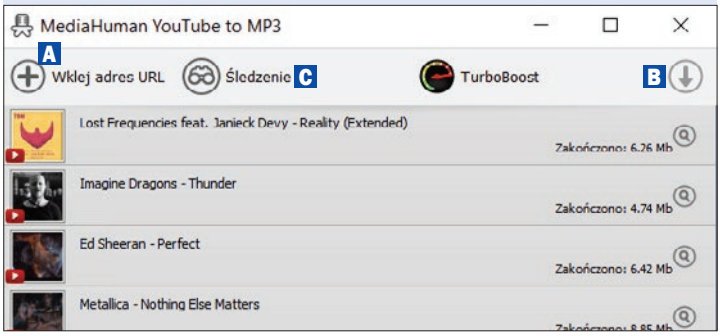

Bezpłatny program do pobierania muzyki z YouTube, obsługuje również Vimeo, SoundCloud, Dailymotion, Bandcamp, MixCloud, VEVO oraz inne serwisy. **MediaHuman YouTube to MP3** pobiera całą muzykę z listy odtwarzania lub kanału w formacie MP3 w najwyższej dostępnej jakości do 320 kb/s. Pozwala ściągać kilka utworów jednocześnie, ma również prosty edytor tagów z obsługą okładek.

POBIERAMY WYBRANE UTWORY

1 Otwieramy serwis, z którego zamierzamy pobrać muzykę, w naszym przykładzie YouTube, i znajdujemy utwór. Klikamy w oknie odtwarzania prawym przyciskiem myszy i wybieramy **Kopiuj adres URL filmu**.

2 Przechodzimy do głównego okna programu i klikamy na **Wklej adres URL** **A**.

3 Do listy pobierania zostanie dodany nowy utwór. Czynności te możemy powtórzyć dla kolejnych utworów, które chcemy pobrać. Klikamy na ikonę pobierania **B** w prawym górnym rogu.

POBIERANIE AUTOMATYCZNE

MediaHuman pozwala też na pobieranie całych list odtwarzania. Gdy do wybranej przez nas listy zostanie dodany nowy utwór, program może go automatycznie pobrać.

1 W głównym oknie programu klikamy na **Śledzenie** **C**.

2 Kopiujemy link do playlisty, klikamy na plus w lewym górnym rogu **A**, by wkleić link, i klikamy na **Wczytaj**.

3 Zaznaczamy opcje automatycznego pobierania, wskazujemy docelowy folder na naszym dysku **D** i klikamy na **Śledź**. Jest to świetny sposób na pobieranie również ulubionych podcastów.

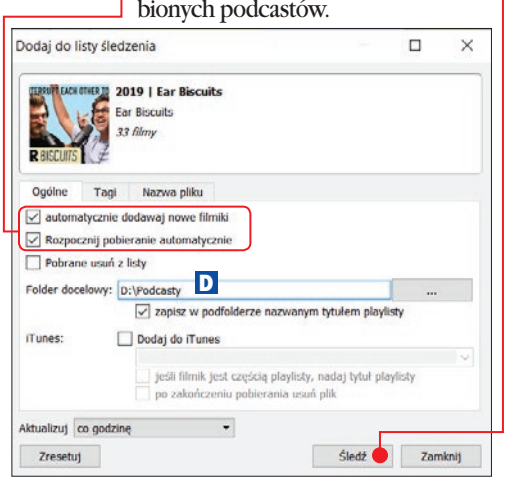

KONWERSJA, EDYCJA I ZGRYWANIE

WSZECHSTRONNY KONWERTER PLIKÓW MULTIMEDIALNYCH Z OPCJAMI EDYCJI

FormatFactory 4.8

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **037** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.pcfreetime.com**

- obsługa wielu formatów multimedialnych
- opcja naprawy uszkodzonych plików
- zgrywanie muzyki z płyt
- pobieranie klipów z serwisów wideo

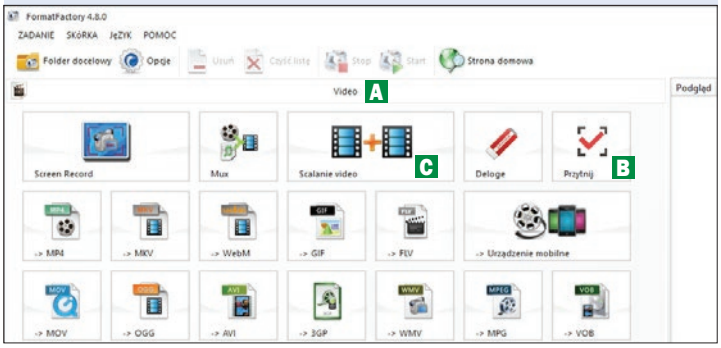

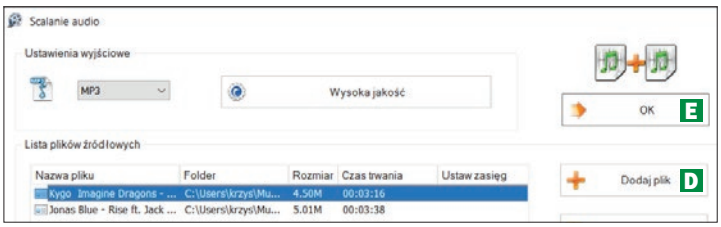

FormatFactory to jeden z najbardziej znanych, wszechstronnych konwerterów plików multimedialnych. Program pozwala konwertować pliki wideo na rozmaite formaty (między innymi MP4/3GP/MPG/AVI/WMV/FLV/SWF), pliki audio na MP3/WMA/AMR/OGG/AAC/WAV, a także pliki graficzne na JPG/BMP/PNG/TIF/ICO/GIF/TGA. Umożliwia zgrywanie filmów z płyt DVD na dysk komputera, zgrywanie muzyki z płyt CD do plików audio, pobieranie klipów z serwisów wideo.

KADRUJEMY NAGRANIE

1 Rozwijamy kategorię **Video** A i klikamy na **Przytnij** B.

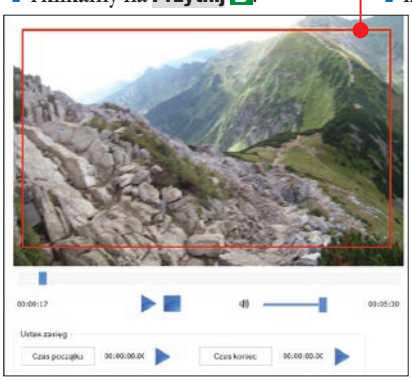

2 Wybieramy format wyjściowy i klikamy na **OK**.

3 Wybieramy plik wideo, który zamierzamy przyciąć, i klikamy na **Otwórz**. Zostanie on automatycznie odtworzony. Czerwoną ramką zaznaczamy obszar, który ma być widoczny w pliku wyjściowym, klikamy na **OK** i jeszcze raz na **OK** w celu rozpoczęcia edycji.

ŁĄCZENIE PLIKÓW AUDIO

1 W celu połączenia plików audio klikamy na **Scalanie audio** C.

2 Klikamy na **Dodaj plik** D oraz wskazujemy na dysku plik audio. Czynności te powtarzamy dla wszystkich plików, które chcemy scalić.

3 Na koniec wystarczy kliknąć na **OK** E w prawym górnym rogu okna – pliki zostaną scalone.

KONWERTER PLIKÓW MULTIMEDIALNYCH Z GOTOWYMI PROFILAMI USTAWIEŃ

XMedia Recode

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **084/085/086** (32-/64-BIT/PORTABLE) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.xmedia-recode.de**

- obsługa akceleracji sprzętowej
- eksport ścieżki audio z filmów
- specjalne narzędzia do poprawy jakości
- obsługa większości formatów wideo

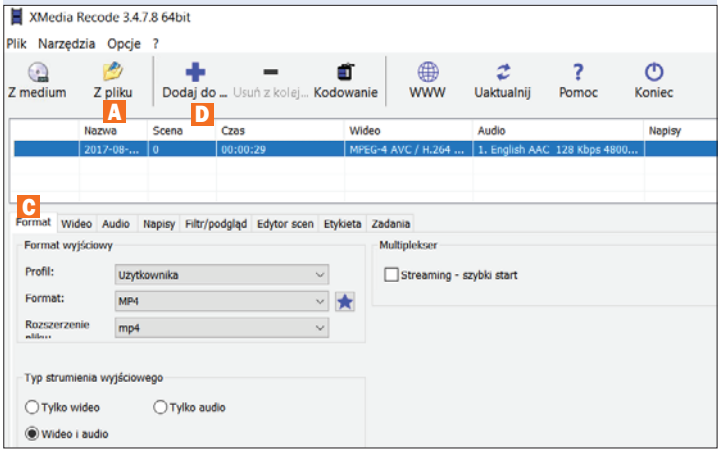

XMedia Recode to jeden z najlepszych programów do konwertowania plików audio i wideo. Pozwala korzystać z gotowych profili konwersji. Umożliwia zgrywanie filmów z niezabezpieczonych płyt DVD oraz Blu-ray. Po dodaniu do programu wybranego przez nas pliku multimedialnego mamy możliwość sprawdzenia wszystkich parametrów klipu, dzięki czemu łatwo jest określić, do jakiego formatu możemy przekonwertować źródłowy materiał. Możemy skorzystać z wbudowanych narzędzi do poprawy ostrości, usuwania szumów, modyfikacji kolorów i wielu innych. Program pozwala dodawać etykiety z opisem do każdego przetwarzanego pliku.

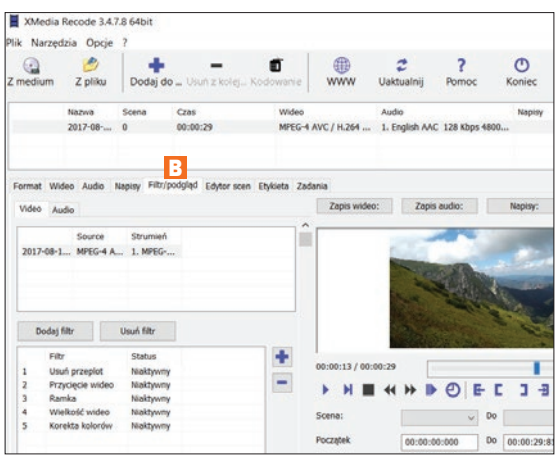

KONWERTUJEMY WIDEO

1 Po uruchomieniu programu klikamy na **Z pliku** A i wskazujemy na dysku plik, który chcemy przekonwertować.

2 Następnie zaznaczamy dodany plik. W zakładce **Filtr/podgląd** B będziemy mogli sprawdzić parametry pliku źródłowego.

3 Teraz przechodzimy do zakładki **Format** C i wybieramy format wyjściowy naszego pliku, na przykład MP4. U dołu okna wskazujemy folder docelowy. Na koniec klikamy na górnym pasku na **Dodaj do...** D i **Kodowanie**.

4 Po chwili rozpocznie się konwertowanie pliku multimedialnego – może to potrwać dość długo, w zależności od rozmiaru pliku oraz wydajności komputera.

KONWERSJA FILMÓW I WIELU ZDJĘĆ NARAZ

UNIWERSALNY KONWERTER PLIKÓW WIDEO

HandBrake 1.2.2

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **042** Rejestracja: **NIE**
Język: **angielski** Internet: **handbrake.fr**

- gotowe szablony ustawień konwersji
- wiele parametrów kodowania wideo
- obsługa wielu formatów wideo
- sprzętowa akceleracja kodowania filmów

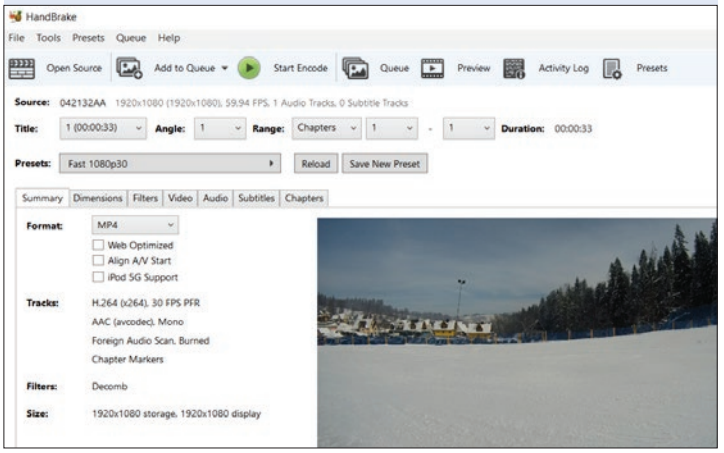

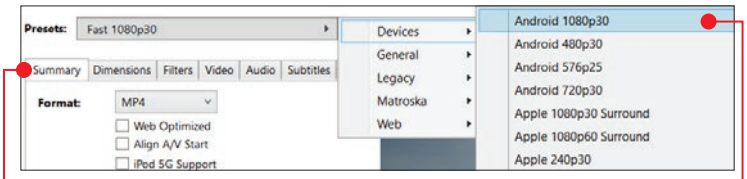

HandBrake to program do konwersji multimediów stworzony przez francuskich deweloperów. Jest bardzo lubiany przez użytkowników Linuxa jako narzędzie domyślnie wbudowane w wiele dystrybucji. Ma również wersję na Windows – jest jednym z najlepszych darmowych konwerterów. Do naszej dyspozycji jest bardzo wiele różnego typu predefiniowanych ustawień konwersji. Wystarczy wybrać opcję, a program sam zastosuje właściwą konfigurację. Do okna programu można dodawać całe foldery i poprzez kolejkowanie przekonwertować wiele filmów jeden po drugim.

KONWERSJA Z SZABLONU

1 Po uruchomieniu programu klikamy na **File** i wskazujemy plik z dysku lub przeciągamy wideo do pola po prawej stronie okna.

2 Na zakładce **Summary** z listy **Presets** wybieramy szablon ustawień końcowych, jakie ma mieć plik po przekonwertowaniu. Jeśli planujemy odtwarzać filmy na smartfonie, wystarczy wybrać szablon pasujący do naszego urządzenia.

3 Po wstępnym wybraniu profilu możemy dokonywać dalszych zmian ręcznie w kolejnych zakładkach. Warto zwrócić uwagę na zakładkę **Filters**. Możemy – aktywując opcje **Denoise** oraz **Sharpen** – zredukować szumy oraz wyostrzyć cyfrowo nagranie.

4 Po wykonaniu konfiguracji na dole okna wybieramy folder docelowy do zapisania nagrania. Następnie klikamy na górnym pasku na **Start Encode**.

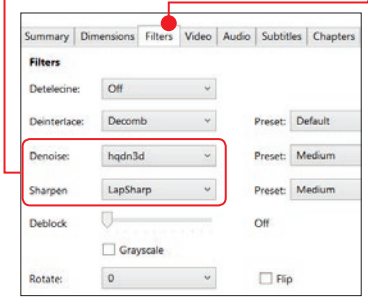

PROGRAM DO MASOWEJ KONWERSJI PLIKÓW GRAFICZNYCH

XnConvert 1.8

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **087/088/089** (32-/64-BIT/PORTABLE) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.xnview.com/en/xnconvert**

- obsługa ponad 500 formatów graficznych
- możliwość nakładania znaków wodnych i filtrów
- możliwość przetwarzania całych folderów
- obsługuje ponad 80 operacji na zdjęciach

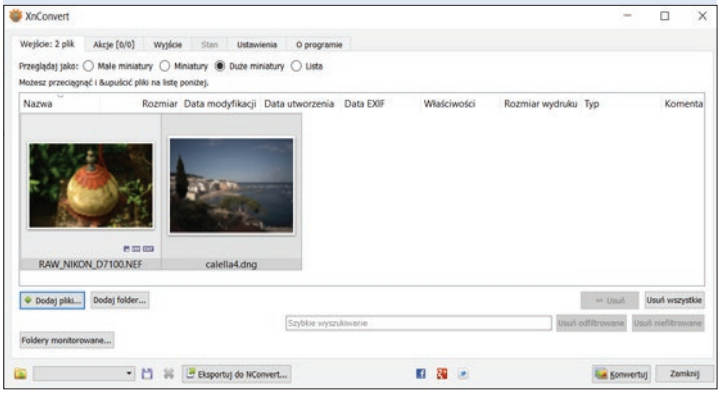

XnConvert to świetne narzędzie do przetwarzania wielu plików graficznych naraz. Za jego pomocą możemy seryjnie zmieniać format, wielkość i nazwy zdjęć, obracać fotografie, nakładać na nie filtry i efekty graficzne, poprawiać jasność i kontrast, wstawiać znaki wodne. Program pozwala przeprowadzić ponad 80 różnych operacji na zdjęciach. Potrafi je wyeksportować do około 70 formatów, a obsługuje ponad 500 formatów wejściowych. Jednym z kluczowych jest RAW. Jest to specjalny format bezstratny, w którym zapisywane są zdjęcia wykonywane aparatami cyfrowymi, jednak nie jest on domyślnie otwierany przez Windows ani przez popularne przeglądarki grafiki. Jeśli otrzymamy zdjęcie w takim formacie lub będziemy chcieli je komuś udostępnić, warto pamiętać, że XnConvert sobie z nim radzi.

KONWERTUJEMY ZDJĘCIA W FORMACIE RAW

Aparaty cyfrowe, w zależności od modelu, zapisują zdjęcia na karcie pamięci w różnych formatach, na przykład NEF lub DNG. Takich podtypów formatu RAW jest bardzo dużo, a XnConvert obsługuje je wszystkie.

1 Po uruchomieniu programu klikamy na **Dodaj pliki...**.

2 Po dodaniu zdjęć z dysku przechodzimy do zakładki **Wyjście** i w polu **Format** wybieramy z listy na przykład JPG.

3 Na koniec klikamy w dolnym prawym rogu na **Konwertuj**.

FILTRY

Po dodaniu zdjęć możemy przejść do zakładki **Akcje**. Możemy tu korzystać z zaawansowanych narzędzi i w czasie rzeczywistym obserwować zmiany przed i po edycji. Filtry i efekty nakładamy klikając na **Dodatk akcję** i wybierając konkretną opcję z listy. Możemy dodawać wiele efektów do jednego zdjęcia. Na koniec wystarczy kliknąć na **Konwertuj** w celu zastosowania zmian.

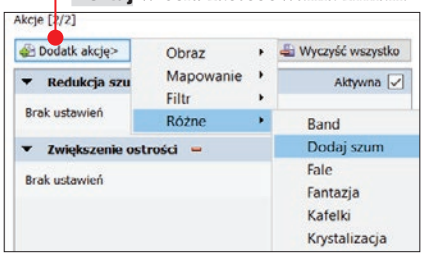

Aktywuj przyszłość

Twoje życie prywatne powinno pozostać prywatne. Zawsze. Przejmij kontrolę nad swoją prywatnością online.

kaspersky

KASPERSKY.PL

NAJLEPSZE DARMOWE ZAMIENNIKI

Koszty oprogramowania mogą być bardzo wysokie. Ale nie zawsze trzeba je ponosić. Poznajmy najlepsze darmowe zamienniki, które **Z POWODZENIEM CZĘSTO MOGĄ ZASTĄPIĆ POPULARNE DROGIE PROGRAMY**

Fot. Chokja/iStockphoto.com

Zdaniem autora

DOBRE BEZPŁATNE ALTERNATYWY

Krzysztof Dziedzic

W tym dziale Niezbędnika prezentujemy programy z różnych kategorii, które z powodzeniem mogą zastąpić drogie, płatne narzędzia. Zamiast pakietu Office możemy wypróbować darmowe LibreOffice lub WPS Office, które sprawdzą się w przypadku codziennych, podstawowych zastosowań. Dobrą alternatywą dla Photoshopa jest GIMP, który po chwili nauki pozwoli nam na bardzo efektowną pracę z grafiką, zarówno jeśli chodzi o mniejsze i większe poprawki zdjęć, jak i o tworzenie fotomontaży. Warto również zwrócić uwagę na Chrome OS. To lekki i szybki system Google do internetu, który może dać drugie życie starszym komputerom czy laptopom, pracującym pod nieaktualizowanymi już wersjami systemu Windows – dzięki małym wymaganiom sprawi, że będą pracowały wydajniej.

WŁASNY CH

CloudReady Chrome OS USB Maker z płyty Niezbędnika to narzędzie, które pobra aktualną wersję instalatora systemu **Google Chrome OS** i umieszczenie go na nośniku USB z możliwością rozruchu. Google opracowało Chrome OS jako lekki system dla osób spędzających dużo czasu w internecie. Głównym narzędziem zastępującym klasyczny pulpit jest specjalna wersja przeglądarki Chrome. Chrome OS zapewnia integrację z usługami Google i wygodną, wydajną pracę w chmurze, choćby z wykorzystaniem pakietu biurowego online Dokumenty Google. CloudReady można zainstalować na każdym komputerze i laptopie wspierającym UEFI, także na mniej wydajnym. Instalacja systemu nie jest skomplikowana i możliwa jest także w trybie dual boot, a więc obok innego systemu, na przykład Windows. System jest prosty w obsłudze. Nadaje się także dla osób początkujących.

Uwaga

Podczas instalacji systemu następuje formatowanie dysku, dlatego nie instalujmy CloudReady na tym samym nośniku, na którym mamy Windows lub ważne dane, bo zostaną bezpowrotnie wymazane.

Architektura Chrome OS

System oparty jest na trzech podstawowych warstwach:

- **Firmware** – odpowiada za szybkie uruchamianie systemu z pominięciem sprawdzenia obecności zbędnych sprzętów.
- **Oprogramowanie systemowe** – ta warstwa zawiera zmodyfikowane jądro systemu Linux. Oprogramowanie potrzebne użytkownikowi zostało zredukowane do minimum, a przy starcie systemu aktywny jest specjalny proces, który odpowiada za właściwe kolejkowanie i równoległe uruchamianie poszczególnych usług i procesów.
- **Menedżer okien** – efekty pracy tej warstwy są najbardziej widoczne dla użytkownika, odpowiada ona za wyświetlanie zadań systemu X Window, czyli na przykład pulpitu.

ROME OS: SYSTEM DO INTERNETU

TWORZYMY BOOTOWALNY NOŚNIK USB

1 Podłączamy nośnik USB do komputera (min. 8 GB, nie może zawierać ważnych danych – zostaną usunięte). Uruchamiamy CloudReady Chrome OS USB Maker.

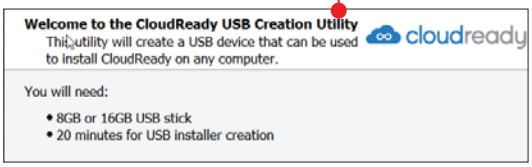

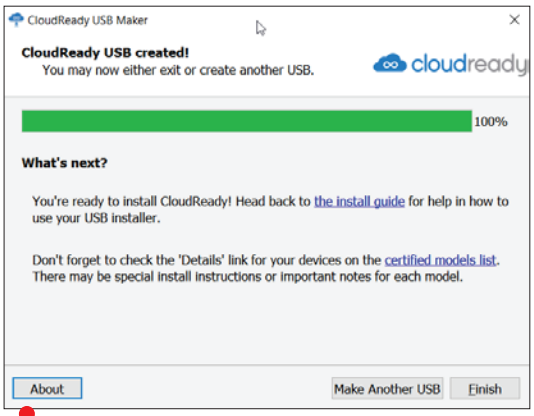

2 Przechodzimy przez kolejne etapy pobierania i tworzenia nośnika. Po zakończeniu tego etapu będziemy mogli uruchomić ponownie komputer i korzystając z Boot Menu, wybrać rozruch z naszego nośnika USB.

PIERWSZE KROKI W CLOUDREADY

1 Po uruchomieniu systemu klikamy na głównym ekranie na **English**.

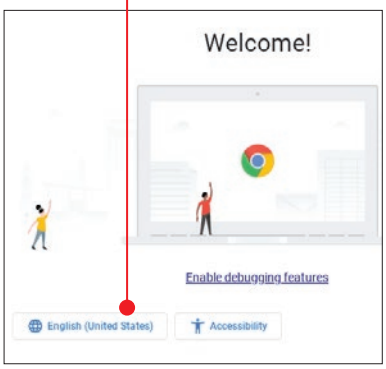

2 Wybieramy język polski oraz polską klawiaturę i klikamy na **OK**.

3 Na ekranie głównym klikamy na **Rozpocznij**.

4 Łączymy się z siecią w celu pobrania danych – jest to konieczne. Dopiero po nawiązaniu połączenia będziemy mogli kliknąć na **Dalej**.

5 Następnie logujemy się, podając adres e-mail z domeny **gmail.com**. Jeśli

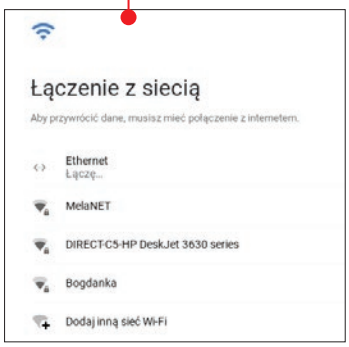

nie mamy konta Gmail, klikamy na **Więcej opcji**, **Utwórz konto**, a jeżeli chcemy tylko wypróbować system, możemy kliknąć u dołu ekranu na **Przeglądaj jako gość**.

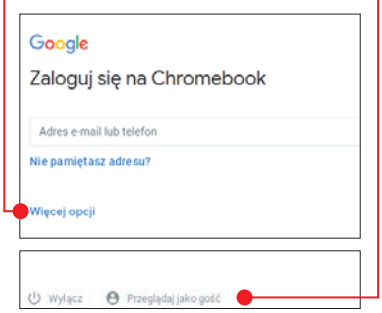

ZMODYFIKOWANA WERSJA CHROME OS

CloudReady Chrome OS USB Maker

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **022** Rejestracja: **NIE**
Język: **angielski/polski** Internet: **www.neverware.com**

- możliwość tworzenia bootowalnego nośnika
- opcja uruchomienia polskiej wersji systemu
- szybka i wygodna metoda na poznanie systemu Chrome OS

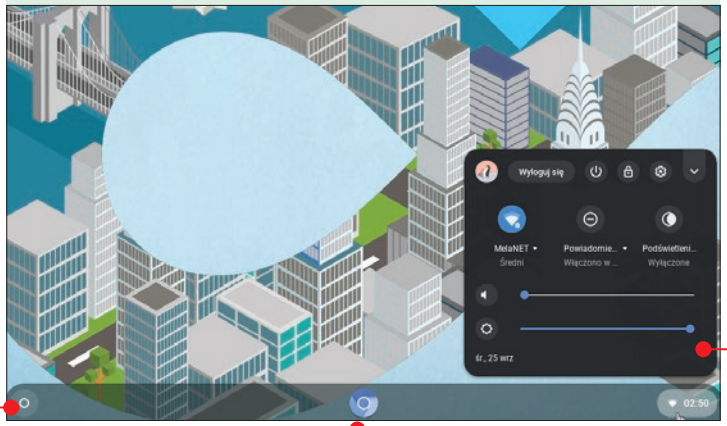

6 Po chwili pojawi się ekran pulpitu i system będzie gotowy do działania.

KORZYSTAMY Z SYSTEMU

1 Dostęp do wyszukiwarki systemowej uzyskamy poprzez kliknięcie na ikonę launchera w lewym dolnym rogu. Będziemy mogli szybko przeszukać system w celu odnalezienia potrzebnej aplikacji lub pliku.

2 Po kliknięciu w prawym dolnym rogu pojawi się menu systemowe. Pozwala ono zarządzać powiadomieniami, połączeniem sieciowym, podświetleniem, wyłączyć lub zablokować komputer i uruchomić **Ustawienia systemowe**.

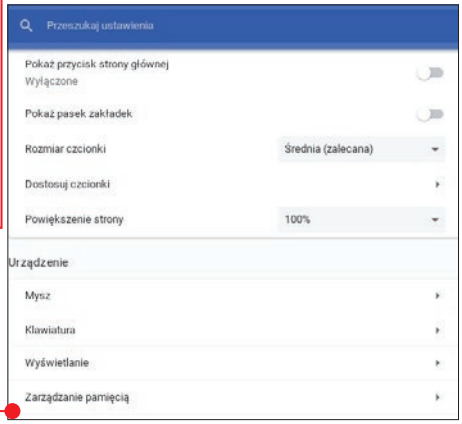

3 W ustawieniach możemy zmienić tło, dodać kolejne konta do synchronizacji lub ją wyłączyć, zarządzać ustawieniami prywatności i konfigurować podłączone urządzenia. Warto wiedzieć, że CloudReady obsługuje urządzenia Bluetooth i można je bez problemu dodać do systemu.

Ponowne uruchomienie

Jeśli zainstalujemy system i założymy konto Google, to przy każdym kolejnym uruchomieniu systemu będziemy mogli się zalogować i korzystać z naszych ustawień. Dodatkowo jeśli zainstalujemy system na innym urządzeniu i zalogujemy się na nasze konto, wszystkie nasze ustawienia zostaną automatycznie pobrane, dzięki czemu konfigurację przeprowadzamy tylko raz.

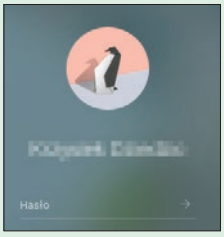

ZAMIAST MICROSOFT OFFICE

LibreOffice 6.2.7

POPULARNY PAKIET BIUROWY OPEN SOURCE OBSŁUGUJĄCY FORMATY MS OFFICE'A

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **051 / 052** (32- / 64-BIT) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **pl.libreoffice.org**

- tworzenie tekstów, tabel, prezentacji i baz danych
- obsługa formatów pakietu Office
- obsługa makr

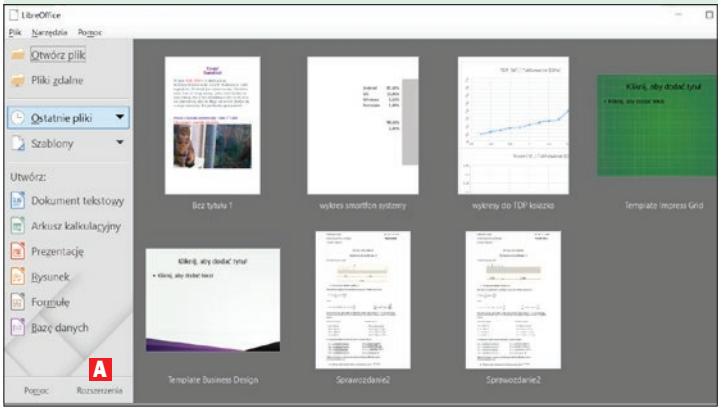

LibreOffice to najpopularniejszy darmowy pakiet biurowy, zawiera sześć głównych modułów, które można wykorzystać do codziennych zadań biurowych. Są to **Writer** – edytor dokumentów tekstowych, **Calc** – arkusze kalkulacyjne, **Base** – bazy danych, **Impress** – prezentacje multimedialne, **Draw** – tworzenie rysunków oraz **Math** – formuły matematyczne. Dodatkowo możemy pobierać z internetu darmowe rozszerzenia, które dodają nowe funkcje do LibreOffice.

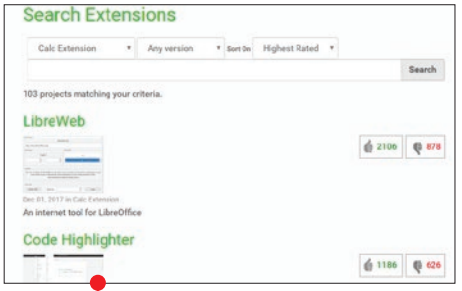

ROZSZERZENIA

1 Po uruchomieniu programu klikamy w dolnym lewym rogu okna na **Rozszerzenia** A.

2 Po chwili otwarta zostanie nasza domyślna przeglądarka z widokiem na zbiór rozszerzeń. Klikamy na wybrane rozszerzenie (w naszym przykładzie LibreWeb, który pomaga korzystać z danych online w tabelach Calca).

3 Przewijamy widok strony aż do pliku z rozszerzeniem **OXT** B i klikamy na niego w celu rozpoczęcia pobierania.

4 Po zapisaniu pliku na dysku wracamy do okna LibreOffice i klikamy na górnym pasku na **Narzędzia**, **Menedżer rozszerzeń**.

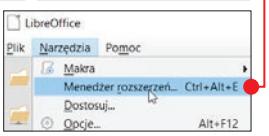

5 Klikamy na **Dodaj** i wskazujemy pobrany przez nas plik.

6 Akceptujemy licencję i po chwili dodatek zostanie dodany i automatycznie włączony. W każdej chwili możemy go dezaktywować, klikając na **Wyłącz**.

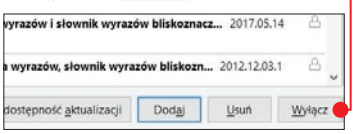

WPS Office 2019 11.2

NOWOCZESNY PAKIET BIUROWY ZE WSTĄŻKĄ

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **083** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.wps.com**

- obsługa formatów pakietu Office
- wbudowany konwerter dla plików PDF
- szybkie zapisywanie i odczytywanie dokumentów

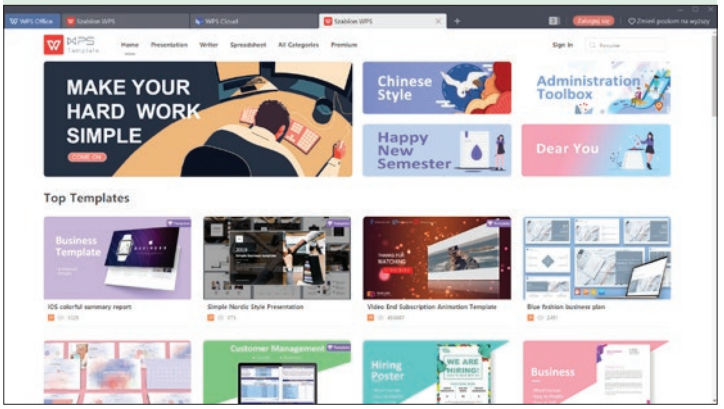

Darmowa wersja popularnego pakietu biurowego chińskiego producenta. Pozwala na przeglądanie, tworzenie i edycję dokumentów w formatach Microsoft Office'a (między innymi DOCX, XLSX i PPTX). Pakiet wyróżnia możliwość pracy na kartach, co pozwala na wygodne przełączanie się między dokumentami tworzonymi w różnych edytorach. Ma interfejs oparty na wstążce znanej z Microsoft Office. Do dyspozycji mamy edytor tekstowy, arkusz kalkulacyjny i narzędzie do tworzenia prezentacji. Pomocny jest również wbudowany konwerter plików do formatu PDF. Jeśli zdecydujemy się na założenie konta WPS Office, otrzymamy 1 GB miejsca na dokumenty w chmurze producenta.

JĘZYK POLSKI

1 Po uruchomieniu programu klikamy na górnym pasku na **Settings** i na **Change Language**.

2 Wybieramy z listy język polski, klikamy na pobierz, a następnie na **Ustaw teraz**. Ponownie uruchamiamy program.

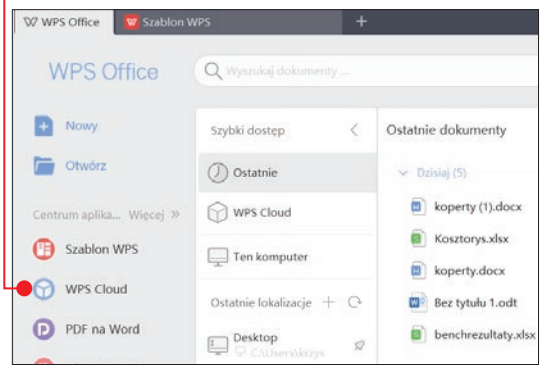

DOKUMENTY W CHMURZE

Zanim zaczniemy korzystać z chmury i przechowywać w niej dokumenty, musimy założyć specjalne konto.

1 W głównym oknie programu klikamy na **WPS Cloud**, a następnie na jedną z możliwych opcji logowania – jeśli skorzystamy z jednego z kont społecznościowych, cały proces będzie znacznie krótszy.

2 Po zalogowaniu na zakładce **WPS Cloud** będziemy mogli umieszczać nasze dokumenty i uzyskiwać do nich dostęp na dowolnym urządzeniu. Nowe dokumenty możemy również bez problemu zapisywać w internetowej przestrzeni. Najszybciej możemy przenieść dokumenty z naszego dysku, przeciągając je do okna programu.

EDYCJA AUDIO

NAJPOPULARNIEJSZY DARMOWY EDYTOR PLIKÓW AUDIO

Audacity 2.3.2

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **015** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.audacityteam.org**

- rozbudowane funkcje i duże możliwości
- możliwość nagrywania dźwięku
- obsługa wielu formatów plików audio

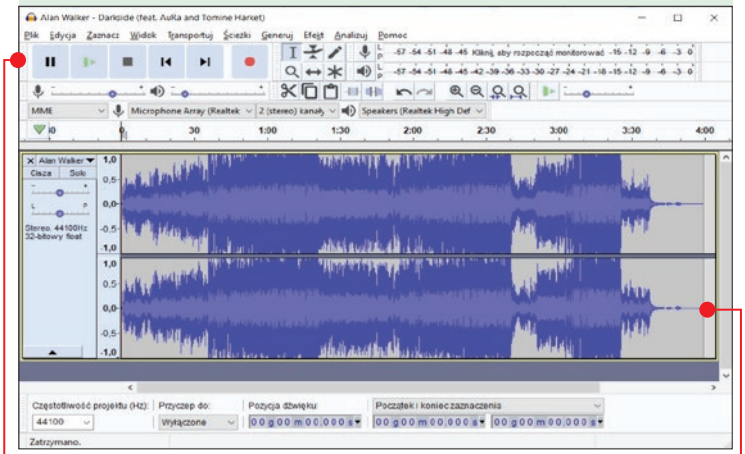

Najpopularniejszy darmowy edytor plików audio. **Audacity** oferuje wiele narzędzi do edycji ścieżek dźwiękowych. Do dyspozycji mamy funkcje wycinania, wklejania, kopiowania, przesuwania w czasie, regulowania tempa utworu, wyrównywania poziomu głośności, miksowania ścieżek i dodawania rozmaitych efektów. Program sprawdzi się również jako narzędzie do nagrywania dźwięku przez mikrofon lub z zewnętrznego urządzenia (w ten sposób można zgrać zawartość kaset lub płyt winylowych do formatu MP3). Funkcjonalność Audacity można rozszerzać za pomocą wtyczek LADSPA, Nyquist, LV2 i VST. Obsługiwane przez program typy plików to WAV, FLAC, AIFF, OGG i MP3 (aby wyeksportować dźwięk do tego formatu, trzeba wczytać do programu enkoder LAME MP3 – patrz punkt 4).

DZWONEK Z ULUBIONEJ PIOSENKI

1 Uruchamiamy program Audacity i klikamy na **Plik**, **Otwórz** i wybieramy utwór, z którego chcemy utworzyć dzwonek.

2 Plik audio pojawi się w głównym oknie programu. Odtworzymy go, korzystając z przycisków kontroli w lewym górnym rogu.

3 Zaznaczamy kursorem myszy wybrany fragment utworu – zostanie on podświetlony. Możemy powiększyć widok, przytrzymując klawisz ctrl i kręcąc kółkiem myszy.

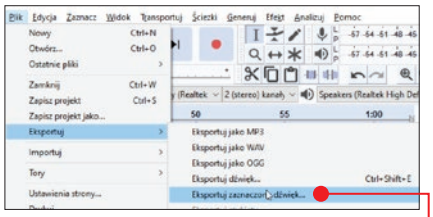

4 Następnie, aby zapisać dzwonek, klikamy na **Plik**, **Eksportuj**, **Eksportuj zaznaczony dźwięk**. Zapisując plik, wskazujemy lokalizację i, co ważne, zmieniamy format zapisu z domyślnego 16-bitowego WAV na **MP3** (aby Audacity mógł zapisać plik jako MP3, trzeba wskazać lokalizację pliku **lame_enc.dll** – jest on dostępny na płycie Niezbędnika jako **Audacity LAME MP3 encoder 3.99** DVD-KOD: **016**).

5 Klikamy na **OK**. Po chwili plik zostanie utworzony. Wystarczy przenieść go do telefonu i ustawić jako dzwonek.

SUPERODTWARZACZ

NAJLEPSZY I NAJBARDZIEJ UNIWERSALNY ODTWARZACZ MULTIMEDIALNY

VLC media player

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **075 / 076** (32- / 64-BIT) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.videolan.org**

- obsługa wielu formatów multimedialnych
- wsparcie dla różnych formatów napisów
- obsługa protokołów strumieniowych

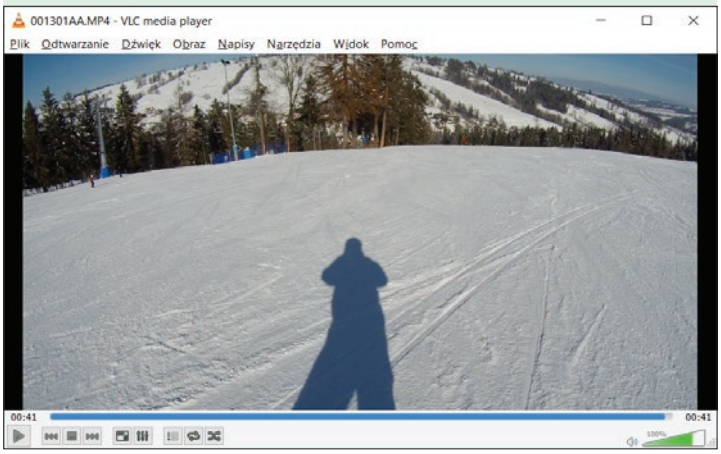

VLC to najpopularniejszy odtwarzacz multimedialny. Program obsługuje większość istniejących formatów plików wideo bez potrzeby instalowania dodatkowych kodeków, płyty DVD, Audio CD, VCD i różnego rodzaju strumienie internetowe. Obsługuje napisy do filmów, skórki, rozszerzenia, potrafi również otwierać niekompletne pliki multimedialne. Oprócz wersji na Windows dostępny jest również na takie platformy, jak Android, iOS, macOS i Linux.

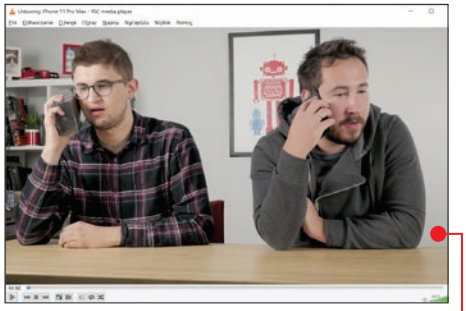

KORZYSTAMY ZE STRUMIENI INTERNETOWYCH

Możliwość oglądania transmisji bezpośrednio przez internet to jedna z największych zalet VLC.

1 W celu rozpoczęcia odtwarzania strumienia internetowego klikamy na górnym pasku na **Plik**, **Otwórz strumień w sieci**.

2 Następnie wklejamy link ze strumieniem multimedialnym i klikamy na **Odtwarzaj**.

3 Rozpocznie się odtwarzanie wybranego przez nas materiału.

KONFIGURUJEMY SKRÓTY KLAWIATUROWE

1 Na górnym pasku klikamy na **Narzędzia**, **Preferencje**.

2 Następnie przechodzimy do zakładki **Skróty klawiszowe**. Tutaj możemy przypisać odpowiednie klawisze do obsługiwanych funkcji, dzięki czemu korzystanie z programu będzie jeszcze wygodniejsze. Możemy na przykład przypisać do klawisza spacja zatrzymywanie i wznawianie odtwarzania.

3 Po wprowadzeniu zmian należy kliknąć w dolnym prawym rogu na **Zapisz**.

PRZEGLĄDARKA GRAFIKI

NAJWYGODNIEJSZY PROGRAM DO PRZEGLĄDANIA ZDJĘĆ I PROSTEJ EDYCJI GRAFIKI

IrfanView 4.53

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **045 / 047** (32- / 64-BIT) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.irfanview.com**

- szybkie przeglądanie zdjęć
- narzędzia do edytowania zdjęć
- możliwość konwertowania plików graficznych

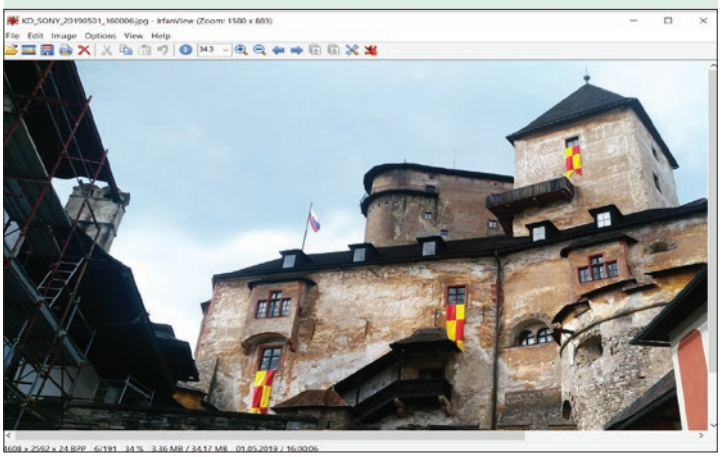

IrfanView to jedna z najpopularniejszych przeglądarek grafiki, rozwijana od ponad 20 lat. Program jest szybki, lekki i oferuje wiele przydatnych narzędzi. Oprócz funkcji szybkiego przeglądania zdjęć do dyspozycji mamy opcję konwertowania plików na różne formaty graficzne, przetwarzanie wsadowe pozwalające zmieniać nazwy i formaty wielu plików naraz, łatwe przycinanie zdjęć czy zamazywanie ich fragmentów. Zawiera również sporo efektów i ramek. Pozwala także dodawać teksty do zdjęć, rysunki i znaki wodne.

DODAJEMY JĘZYK POLSKI

Na płycie znajdziemy spolszczenie (DVD-KOD: **049**), które pozwoli korzystać z programu w języku polskim.

1 Po zainstalowaniu spolszczenia uruchamiamy program IrfanView, a następnie na górnym pasku klikamy na **Options**, **Change language**.

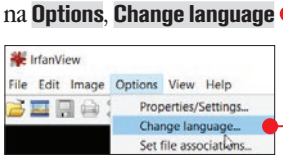

2 Zaznaczamy opcję **POLSKI.DLL** i klikamy na **OK**.

POKAZ ZDJĘĆ

To opcja, która pozwoli na szybkie i wygodne przejrzenie wielu zdjęć.

1 Na górnym pasku klikamy na **Pokaz automatyczny**.

2 W lewym górnym rogu wybieramy, co ile sekund ma być wyświetlane kolejne zdjęcie. W oknie po prawej wskazujemy folder ze zdjęciami i zaznaczamy te, które mają zostać wyświetlone. Klikamy na **Dodaj wszyst.**. Możemy też dodać pliki muzyczne w formacie MP3. Na koniec klikamy na **Uruchom Pokaz**.

3 W celu przerwania pokazu wystarczy wcisnąć klawisz esc.

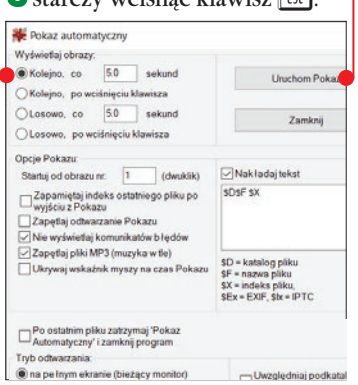

ZAMIAST PHOTOSHOPA

ZAAWANSOWANY PROGRAM DO EDYCJI GRAFIKI

GIMP 2.10.12

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **039** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.gimp.org/**

- wiele narzędzi przeznaczonych do edycji
- możliwość pracy na warstwach
- wsparcie popularnych formatów wykorzystywanych przez komercyjne programy

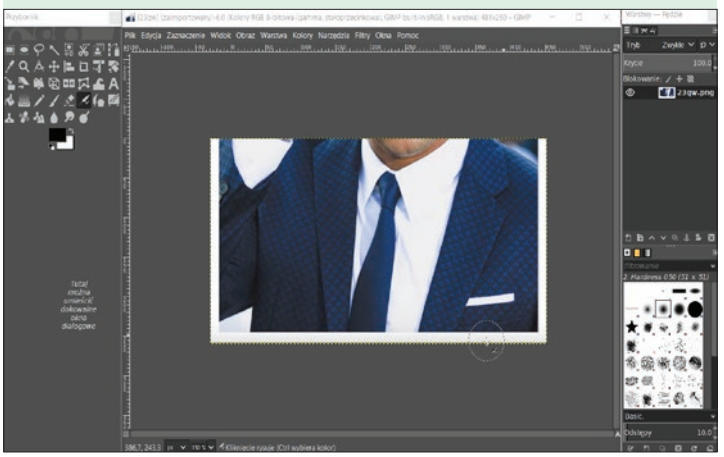

GIMP to program, który może pomóc nam w każdym zadaniu związanym z edycją grafiki. Ma bardzo duże możliwości w zakresie edycji i korekcji zdjęć: filtry, modyfikacje nasyceń, kolorów, przekształcenia. Pozwala też tworzyć animacje.

KORZYSTAMY Z FILTRÓW

Efektów i filtrów jest dużo i możemy je wykorzystywać w zależności od potrzeb, na przykład gdy zdjęcie jest zbyt ciemne lub zbyt jasne albo po prostu gdy chcemy je ozdobić.

1 Klikamy na górnym pasku na **Plik**, **Otwórz** i wskazujemy na dysku plik, który chcemy edytować.

2 Gdy plik zostanie załadowany, na górnym pasku klikamy na **Filtry**, **Animacja**, **Fale**.

3 Po zaakceptowaniu zmian zostanie wygenerowana nowa grafika w osobnym oknie.

4 Możemy ją zapisać, klikając na **Plik**, **Zapisz**.

WIĘKSZA MOŻLIWOŚĆ COFANIA ZMIAN

Domyślnie w programie GIMP możemy jedynie cofnąć pięć ostatnich zmian, ale czasami to zbyt mało i warto zmienić tę opcję.

1 Klikamy na **Edycja**, a potem na **Preferencje**.

2 Przechodzimy do zakładki **Zasoby systemowe** i w polu **Wykorzystanie zasobów** zmieniamy wartość opcji **Minimalna liczba poziomów cofania** na przykład na **10**.

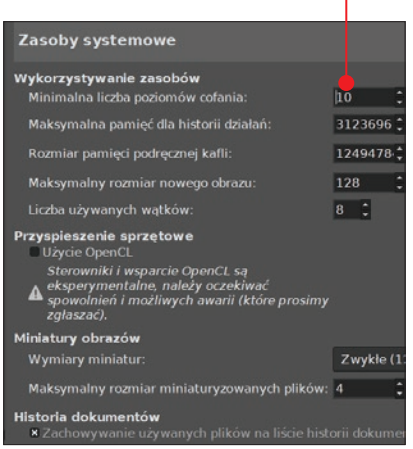

PEŁNA OCHRONA
NA WSZYSTKIE URZĄDZENIA

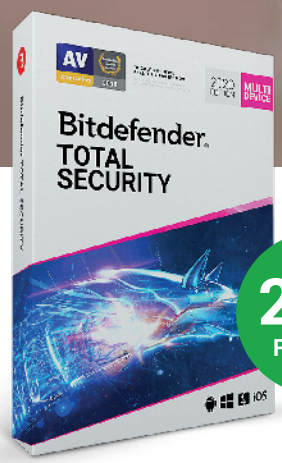

25%
RABATU

Wejdź na stronę **bitdefender.pl** i skorzystaj z **25% rabatu**
na zakup Bitdefender Total Security

Kod promocyjny: **BD2020**

Promocja trwa do 31 października 2019
Regulamin promocji dostępny na stronie bitdefender.pl/regulaminy

OFICJALNY PRZEDSTAWICIEL MARKI W POLSCE
Marken Systemy Antywirusowe Marek Markowski
ul. Jana Hieronima Derdowskiego 7, 81-369 Gdynia, tel.: 58 667 49 49, www.marken.com.pl, kontakt@marken.com.pl

NAJLEPSZE PROGRAMY DO DIAGNOSTYKI KOMPUTERA

Warto wiedzieć, co robić, gdy z komputerem zaczyna dziać się coś dziwnego. Zamiast zawracać głowę znajomym czy oddawać sprzęt do serwisu **MOŻEMY SAMI ZDIAGNOZOWAĆ WIELE USTEREK.** Wystarczą programy z tego pakietu

Fot. Pikisuperstar/Freepik.com

Zdaniem autora

WŁASNORĘCZNA DIAGNOSTYKA

Krzysztof Dziedzic

Diagnozowanie komputera przy wykorzystaniu programów z tego superpakietu Niezbędnika jest stosunkowo proste i nawet początkujący użytkownicy nie powinni mieć z tym problemów, gdy dowiedzą się na co zwracać uwagę. Najczęściej usterki dotyczą karty graficznej, pamięci RAM, procesora, dysków twardych, zasilacza czy monitora. I wszystkie te podzespoły uda się nam zdiagnozować samodzielnie według wskazówek z kolejnych stron. Dzięki temu będziemy wiedzieli, czy wymieniać dany podzespół, czy naprawiać, i nie damy się naciągnąć na duże koszty zbędnych napraw.

DIAGNOZUJEMY DYSKI

SPRAWDZONE NARZĘDZIE DO BADANIA DYSKÓW

CrystalDiskInfo 8.3

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **025 / 026** PORTABLE Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **crystalmark.info**

- diagnostyka dysków SSD i HDD
- monitoring dużej ilości parametrów
- możliwość weryfikacji numerów seryjnych dysków

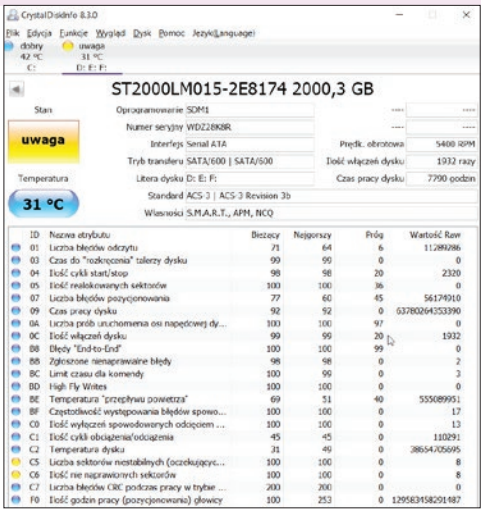

Bardzo dobre narzędzie, które pomoże nam sprawdzić stan zdrowia dysków – HDD, SSD, a nawet tych podpiętych przez USB. **CrystalDiskInfo** w czasie rzeczywistym monitoruje stan zainstalowanych dysków oraz ich temperaturę. Jako podstawę program wykorzystuje dane z systemu S.M.A.R.T., czyli specjalnej technologii samodiagnozującej, w którą wyposażone są nośniki danych. Pozwala ona na sprawdzenie na przykład liczby uruchomień dysku, czasu pracy, zużycia nośnika czy też stanu błędów.

NAJWAŻNIEJSZE PARAMETRY S.M.A.R.T.

Opisywane parametry znajdziemy po uruchomieniu programu w kolumnie **ID** po lewej stronie okna. Wskazują one na zbliżającą się awarię dysku HDD.

05 – Liczba relokowanych sektorów – im więcej relokowanych sektorów, tym większe ryzyko awarii. Są one widoczne w kolumnie Raw Values.

BB – Zgłoszone nienaprawialne błędy – liczba błędów, które nie mogą zostać naprawione przy wykorzystaniu sprzętowej technologii ECC.

BC – Limit czasu dla komendy – liczba przerwanych operacji z powodu nieodpowiadania dysku na komendy. Normalnie ten parametr powinien wynosić zero.

C5 – Liczba sektorów niestabilnych – liczba niestabilnych sektorów, które oczekują na relokowanie (remapowanie).

C6 – Ilość nienaprawionych sektorów – jeśli ten parametr będzie inny niż 0, możemy spodziewać się nadchodzącej awarii.

ZMIENIAMY TRYB WYŚWIETLANIA WARTOŚCI RAW

Domyślnie wartości w programie wyświetlane są jako HEX, czyli w systemie szesnastkowym, co utrudnia ich odczytywanie. By ułatwić sobie to zadanie, należy zmienić typ danych na DEC. Po uruchomieniu programu klikamy na górnym pasku na **Funkcje**, **Funkcje zaawansowane**, **Wartość Raw**, **10 [DEC]** ●. Po zmianie będziemy mogli z łatwością odczytać dane w kolumnie **Wartość RAW**.

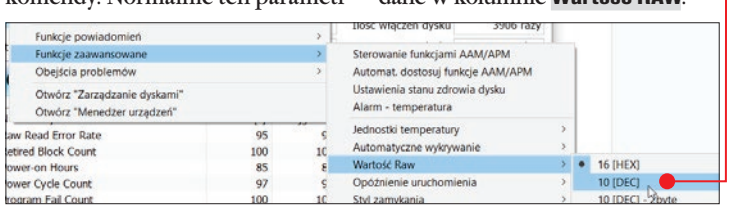

DIAGNOZA PROCESORA

SPRAWDZA PARAMETRY PRACY PROCESORA I INNYCH PODZESPOŁÓW

CPU-Z 1.90

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **023 / 024** PORTABLE Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.cpuid.com**

- informuje o modelu płyty głównej i ilości konfiguracji pamięci RAM
- podaje dokładne dane procesora
- testy procesora

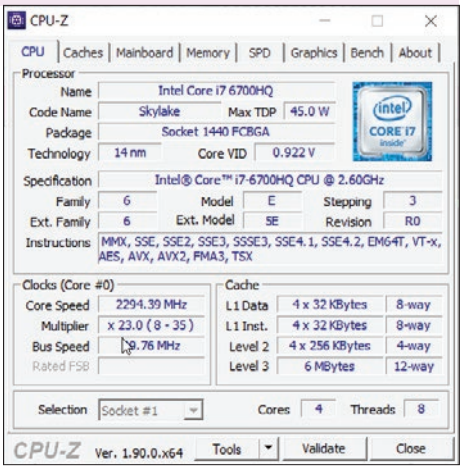

Ten program pozwoli nam sprawdzić model i parametry procesora, płyty głównej, chipsetu, pamięci RAM, karty graficznej i wykonać różne testy procesora pozwalające na jego diagnozę. **CPU-Z** wyświetla informacje wraz z nazwą kodową, co może znacznie przyspieszyć wyszukiwanie w internecie informacji o problemach z danym sprzętem. Program podaje też szczegółowe dane dotyczące płyty głównej, możemy na przykład się dowiedzieć, jaka wersja BIOS-u jest na niej zainstalowana.

PROCESOR: INFORMACJE I TESTY

Od razu po uruchomieniu programu możemy zapoznać się ze szczegółowymi informacjami dotyczącymi naszego procesora. W celu wykonania testów przechodzimy do zakładki **Bench** A, która znajduje się na górnym pasku, a następnie klikamy na **Stress CPU** B. Test ten symuluje obciążenie procesora w 100 procentach przez cały czas trwania. Dzięki niemu możemy rozpoznać błędy dotyczące na przykład chłodzenia lub jego niestabilnego zasilania przez płytę główną czy sam zasilacz – jeśli w trakcie testu komputer na przykład samoczynnie się zrestartuje.

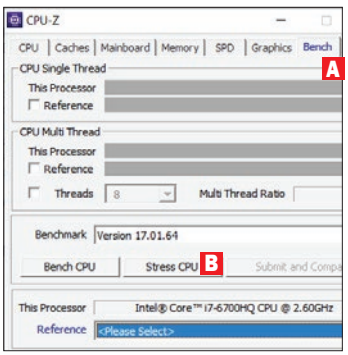

USTAWIENIA RAM-U

W celu weryfikacji pamięci RAM musimy przejść do zakładki **Memory** C. Znajdziemy w niej informacje dotyczące ogólnej ilości zainstalowanej pamięci RAM, trybu pracy modułów oraz „timingów". W zakładce **SPD** D zobaczymy jeszcze dokładniejsze dane o poszczególnych modułach, wybierając w lewym górnym rogu kolejne sloty ● z wysuwanej listy. Najważniejsza dla nas informacja to **Part Number** i inne służące do identyfikacji kości. Dzięki nim jeśli w trakcie sprawdzania pamięci programem **MemTest86** (strona 24) wykryjemy błędy, będziemy mogli bez rozkręcania komputera dowiedzieć się, jaką kość pamięci musimy dokupić na wymianę.

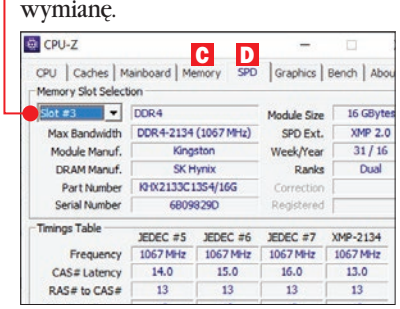

DIAGNOZUJEMY RAM

NAJLEPSZY PROGRAM DO SPRAWDZANIA UKŁADÓW PAMIĘCI

MemTest86 8.2

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **054** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.memtest86.com**

- wiarygodne testy kości pamięci
- działa niezależnie od Windows
- nie powoduje ryzyka uszkodzenia danych i samego systemu operacyjnego

Nie jest to typowy program, który możemy po prostu uruchomić w środowisku Windows. **MemTest86** działa tylko i wyłącznie poza systemem i uruchamia się od razu po BIOS/UEFI. Dzięki temu bez ryzyka dla systemu możemy przetestować pamięć RAM pod względem stabilności pracy po podkręceniu albo w celu weryfikacji, czy moduły nie są uszkodzone i pracują poprawnie. Diagnozowanie kości pamięci RAM to dobry pomysł, jeśli nasz komputer losowo samoczynnie wykonuje restarty lub co jakiś czas bez wyraźnej przyczyny pojawia się w Windows tak zwany niebieski ekran (BSOD).

TEST KOŚCI PAMIĘCI

1 Przygotowujemy bootowalny nośnik USB – w folderze, do którego wypakowuje się MemTest86 podczas instalacji z płyty Niezbędnika, znajdziemy narzędzie **imageUSB** do tworzenia bootowalnych pendrive'ów. Następnie uruchamiamy komputer z nośnika z MemTest86.

2 Na ekranie startowym naciskamy strzałkę w lewo, tak aby podświetlić napis **Config**, i wciskamy enter. Pojawi się główne okno MemTest86, gdzie znajdziemy szczegółowe informacje o pamięci RAM i procesorze.

3 By zmienić język programu na polski, wciskamy klawisz E, a następnie wciskamy enter na polu **Language**, strzałkami wybieramy z listy **Polski** i ponownie wciskamy enter.

4 W celu uruchomienia testu pamięci wystarczy wcisnąć klawisz S. Do wyboru mamy 14 różnych wariantów testów. Jeśli nie mamy zbyt dużego doświadczenia, wystarczy nie zmieniać żadnych ustawień i po prostu rozpocząć testy. Dzięki temu zostaną wykonane wszystkie i jeśli nie pojawią się żadne błędy, możemy być pewni, że kości pamięci są sprawne. Jeżeli jednak pojawią się błędy, konieczna będzie wymiana pamięci. Warto przetestować również każdą kość osobno – być może uszkodzona jest na przykład tylko jedna, a nie wszystkie zainstalowane w komputerze.

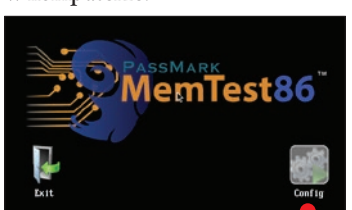

BADANIE MONITORA

NARZĘDZIE DO WYKRYWANIA USZKODZONYCH PIKSELI

InjuredPixels 4

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **043 / 044 PORTABLE** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.aurelitec.com**

- pozwala na sprawdzenie uszkodzonych pikseli na wyświetlaczu
- wiele trybów pracy
- można testować wiele monitorów naraz

InjuredPixels to narzędzie diagnostyczne do weryfikacji monitorów, tabletów, smartfonów i wszelkiego rodzaju ekranów. Możemy je zainstalować i od razu wykonywać testy. Działanie programu sprowadza się do wyświetlania specjalnych testowych obrazów lub jednokolorowych plansz w celu zidentyfikowania nawet pojedynczych pikseli, które odznaczają się na tle innych. Po ustawieniu odpowiedniej planszy należy dokładnie przeanalizować cały wyświetlany obszar w celu zlokalizowania uszkodzonych pikseli, na przykład źle podświetlonych, wypalonych czy też całkowicie martwych.

TESTUJEMY MONITOR

1 Po uruchomieniu InjuredPixels automatycznie zostanie wyświetlony czarny ekran z głównym menu programu.

2 Możemy szybko zmieniać kolejne kolory wyświetlania, korzystając ze strzałek na klawiaturze lub klikając na dowolne miejsce ekranu.

3 Jeśli chcemy ponownie wyświetlić menu, należy nacisnąć klawisz esc lub prawy przycisk myszy.

4 Możemy też dobrać samodzielnie kolor do testów, wystarczy

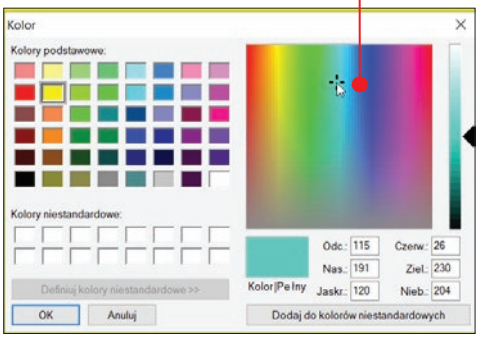

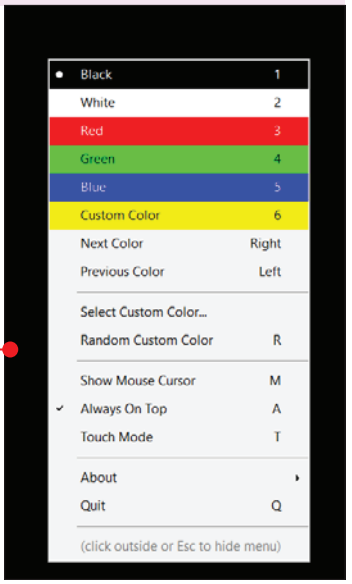

w menu kliknąć na **Select Custom Color**.

5 Następnie w nowym oknie **Kolor** wybieramy, na przykład korzystając ze wskaźnika, kolor z palety i klikamy na **OK**.

6 Przechodząc przez kolejne kolory, możemy bardzo szybko wyłapać niepoprawnie wyświetlane przez ekran piksele. Jeśli nasz monitor jest na gwarancji, która obejmuje na przykład martwe piksele, powinniśmy od razu zgłosić reklamację do producenta.

TEST KARTY GRAFICZNEJ

NARZĘDZIE DO SPRAWDZANIA KART GRAFICZNYCH

GPU-Z 2.25

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **041** Rejestracja: **NIE**
Język: **angielski** Internet: **www.techpowerup.com**

- możliwość sprawdzania wielu kart graficznych
- dokładne informacje dotyczące sterowników
- wiarygodne dane odczytów z czujników

GPU-Z to świetne narzędzie do diagnostyki i sprawdzania parametrów kart graficznych. W chwili gdy na rynku pojawia się nowy układ graficzny, baza programu jest aktualizowana, zatem GPU-Z obsługuje wszystkie, nawet najnowsze modele. Oprócz podstawowych informacji dotyczących wersji i producenta można sprawdzić aktualne ustawienia zegarów karty, typ oraz ilość pamięci. Możemy też sprawdzić status różnego rodzaju czujników umieszczonych na karcie graficznej, co pozwoli na określenie jej wydajności w różnych warunkach, na przykład pod obciążeniem.

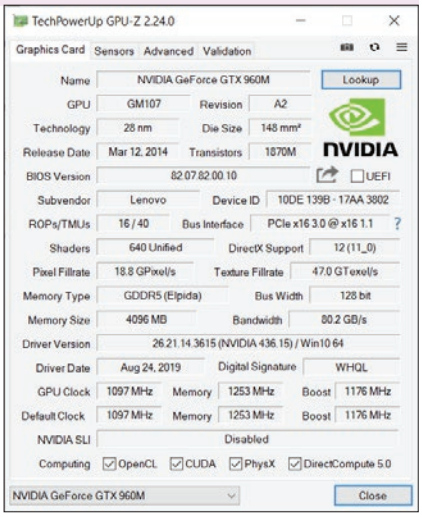

SPRAWDZAMY LIMITY ORAZ TEMPERATURĘ KARTY GRAFICZNEJ

Bardzo istotnym parametrem w przypadku kart graficznych jest temperatura. Jeśli będzie ona zbyt wysoka i karta osiągnie limit, w najlepszym przypadku ograniczy swoją wydajność, by nie pozwolić na przegrzanie. W najgorszym zbyt wysoka temperatura może spowodować na przykład restart komputera lub nawet trwałe uszkodzenie karty.

1 Po uruchomieniu GPU-Z przechodzimy do zakładki **Sensors** A. W polu **GPU Temperature** B możemy odczytać aktualną temperaturę karty graficznej.

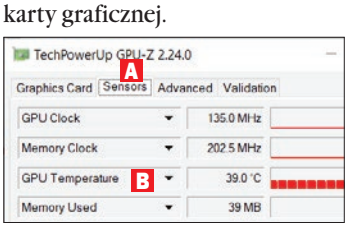

2 Następnie przechodzimy do zakładki **Advanced**. Z listy wybieramy opcję **General**. Dzięki temu

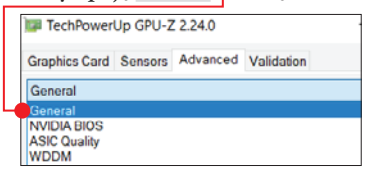

będziemy mogli sprawdzić, jaki jest aktualny limit temperaturowy dla naszej karty. Warto obserwować temperaturę karty graficznej. Jeśli będzie ona osiągać temperatury bliskie limitu, a w trakcie dłuższej rozgrywki na ekranie zaobserwujemy artefakty, komputer będzie się zawieszał lub restartował, konieczne musimy przyjrzeć się chłodzeniu karty.

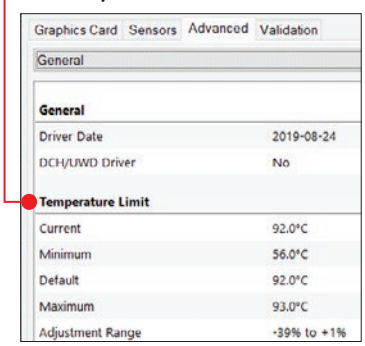

TESTY WYDAJNOŚCI

JEDEN Z NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW DO DIAGNOSTYKI I TESTÓW WYDAJNOŚCI

AIDA64 Extreme

Licencja: **TRIAL** DVD-KOD: **TYLKO W KŚ+** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.aida64.com**

- możliwość sprawdzenia sprzętu bez otwierania komputera
- dostęp do wielu testów wydajnościowych
- opcja zapisu danych z testów

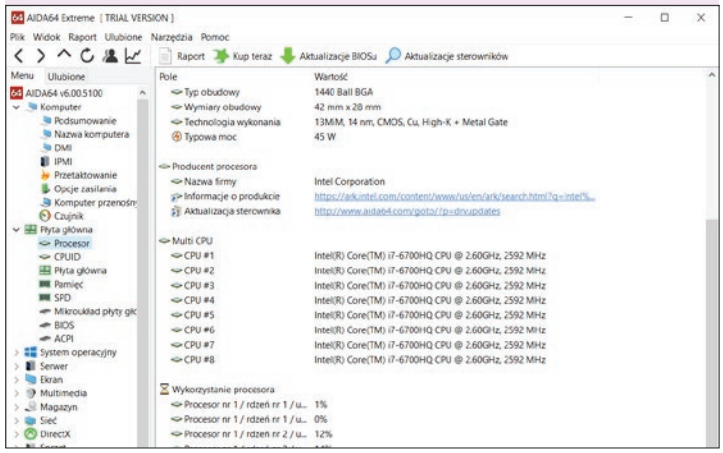

AIDA64 Extreme to prawdziwy kombajn diagnostyczny. Pozwala na poznanie parametrów każdego komponentu komputera bez odkręcania ani jednej śrubki. Dodatkowo umożliwia odczyt wszystkich czujników dostępnych w komputerze, termicznych oraz napięciowych. Dzięki temu zanim zaczniemy wykonywać testy, możemy dokładnie sprawdzić, jakie podzespoły znajdują się w komputerze i jakie są ich aktualne parametry. Jednym z najbardziej wartych uwagi testów, jakie możemy wykonać, jest test stabilności systemu. Obciąża on wszystkie wybrane przez nas komponenty w 100 procentach, dzięki czemu możemy wychwycić na przykład uszkodzony lub mało wydajny zasilacz.

TEST STABILNOŚCI

Przed rozpoczęciem testu upewnijmy się, że w tle nie są aktywne inne programy i że zapisaliśmy otwarte dokumenty.

1 U góry okna klikamy na ikonę wykresu (**System Stability Test**).

2 Zaznaczamy opcje **Stress CPU**, **Stress FPU**, **Stress cache**, **Stress system memory**. Następnie w dolnym lewym rogu klikamy na **Start**.

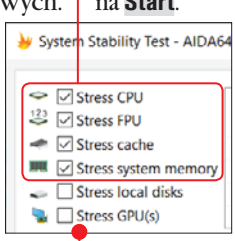

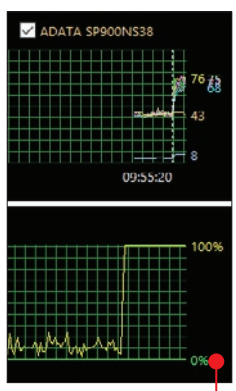

3 W trakcie trwania tes tu będzie my mogli na żywo weryfikować temperatury poszczególnych elementów oraz ich obciążenie. Jeśli przez mniej więcej 15 minut testu temperatury nie przekraczają limitów, możemy być pewni, że wszystko jest w porządku.

4 W celu sprawdzenia zasilacza należy dodatkowo zaznaczyć opcję **Stress GPU(s)** i uruchomić test ponownie na mniej więcej 15 minut. Jeśli w trakcie testu komputer ponownie się uruchomi, może to oznaczać zbyt małą wydajność zasilacza lub jego nadchodzącą awarię.

KONTROLA RODZICIELSKA W SMARTFONIE

autor: Łukasz Guziak

Smartfon i tablet w rękach dziecka gwarantują dobrą zabawę i naukę. Niestety, jest i druga strona medalu – przemoc, pornografia, szkodliwe aplikacje, za dużo czasu spędzanego przed ekranem. ABY UCHRONIĆ DZIECI (I SIEBIE) PRZED ZAGROŻENIAMI, ROZSĄDNIE JEST AKTYWOWAĆ KONTROLĘ RODZICIELSKĄ

KONTROLA RODZICIELSKA OD GOOGLE
Family Link

Android*

Licencja: **FREEWARE** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **families.google.com**

Family Link firmy Google umożliwia ustawienie limitów czasu korzystania, zdefiniowanie dozwolonych aplikacji czy określenie dostępu do wybranych treści. Aplikacja pozwoli również poznać lokalizację urządzenia naszej pociechy.

Narzędzie dostępne jest w dwóch wersjach: dla rodzica i dla dziecka. Po pobraniu odpowiedniej wersji konfigurację usługi rozpoczyna rodzic, który zostaje administratorem rodziny.

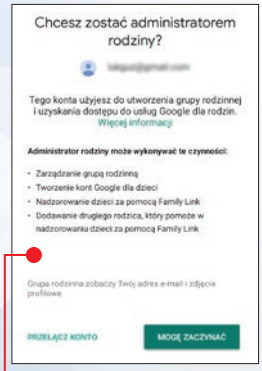

1 Rodzic i dziecko muszą mieć konto Google (jeśli dziecko nie ma, aplikacja pomoże je utworzyć).

2 Następny krok to instalacja aplikacji na urządzeniu dziecka i powiązanie konta rodzica z kontem dziecka za pomocą wygenerowanego kodu dostępu.

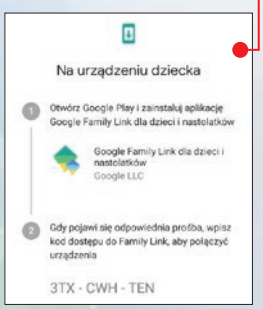

3 Po zatwierdzeniu kodu na telefonie **A**, który będzie podlegał kontroli, wpisujemy hasło dziecka do usług Google – urządzenia zostają ze sobą połączone. Od tej chwili rodzic może sprawować kontrolę nad urządzeniem dziecka **B**. Kontrolę rodzicielską można wyłączyć w każdej chwili, odłączenia od usługi może wykonać również dziecko, ale ma to swoje konsekwencje – spowoduje zablokowanie smartfona. Aplikacja ta będzie dostępna w systemie domyślnie wraz z pojawieniem się Androida 10.

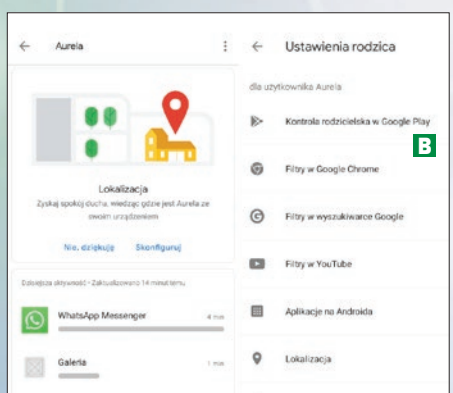

POPULARNA APLIKACJA DO KONTROLI RODZICIELSKIEJ NA ADROIDA
Kids Place

Android*

Licencja: **FREEWARE** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **play.google.com**

Alternatywą dla Family Link jest bardzo popularne narzędzie **Kids Place**. Pozwoli ono również nałożyć ograniczenia na urządzenia w ramach kontroli rodzicielskiej.

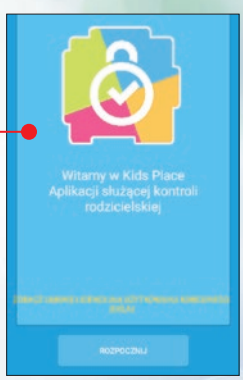

1 Po pobraniu i instalacji aplikacji należy ustawić kod odblokowujący wraz z adresem e-mail (niezbędny przy odzyskiwaniu zapomnianego hasła).

2 Wybieramy aplikacje, które dziecko może uruchamiać.

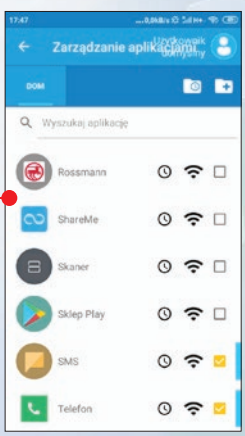

3 Po wykonaniu wszystkich czynności Kids Place uruchomi dodatkowy pulpit **A**, który będzie dostępny dla dziecka; wyjście z aplikacji jak również zmiana ustawień bez podania kodu PIN **B** jest niemożliwa. Z Kids Place współpracują dodatkowe aplikacje, takie jak: Kids Safe Video Player, Safe Browser czy Kids Place Remote Control. Dwie pierwsze pozwolą na kontrolowanie treści przeglądanych na platformie YouTube. Ta ostatnia za pomocą przeglądarki umożliwia poznanie lokalizacji dziecka oraz zdalną kontrolę nad aplikacją.

Z podstawowych funkcji należy również wspomnieć o: blokadzie przycisku Home uniemożliwiającej dostęp do zawartości telefonu, wyłączaniu transmisji danych (tryb samolotowy) czy automatycznym uruchamianiu narzędzia po restarcie telefonu czy tabletu.

Kids Place choć zasadniczo darmowy, po uiszczeniu dodatkowej opłaty (dostępne modele: subskrypcja bądź opłata jednorazowa) pozwala włączyć funkcje premium (kontrola czasu wykorzystania urządzenia, blokada łączności z internetem dla wybranych aplikacji, tworzenie profili).

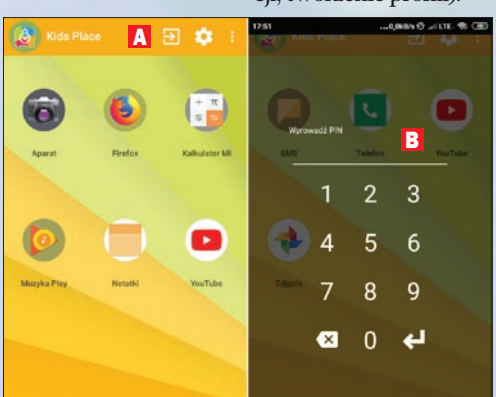

* Kod QR szybko przenosi na stronę, skąd można pobrać aplikację. W iPhonie skanujemy go aplikacją aparatu, użytkownicy Androida mogą użyć dowolnej aplikacji QR pobranej z Google Play

KONTROLA RODZICIELSKA IOS

W przypadku urządzeń Apple nie musimy instalować dedykowanych aplikacji, gdyż wszystkie stosowne mechanizmy są zintegrowane z systemem. Jedną z podstawowych funkcji jest **Chmura rodzinna**. Mechanizm ten pozwala na geolokację członków rodziny, znajdowanie ich urządzeń, korzystanie z kalendarza rodzinnego czy zarządzanie kontem dziecka. W ramach kontroli rodzicielskiej będziemy mogli kontrolować zakupy w iTunes i App Store, weryfikować czas używania urządzenia oraz wprowadzać ograniczenia dotyczące wyświetlanych treści.

1 Utworzenie grupy rozpoczyna rodzic. Na początek wybieramy **Ustawienia**, [imię i nazwisko]. Do grupy rodzinnej można dodać dowolną osobę mającą konto Apple ID, maksymalnie może być ich sześć. Wybieramy z listy funkcję, którą chcemy współdzielić z rodziną. Ostatnią czynnością jest podanie identyfikatora Apple ID i hasła.

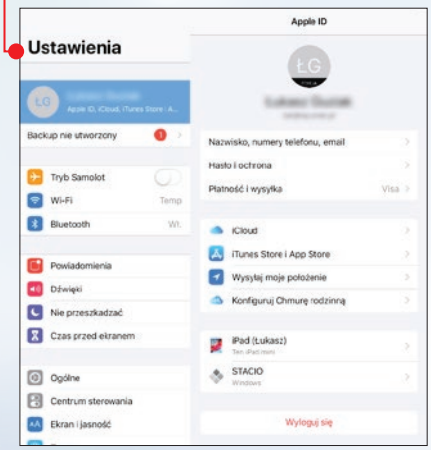

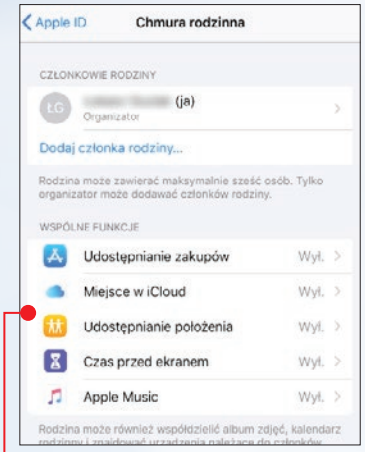

2 Aby ograniczyć oglądane treści czy czas spędzony przed urządzeniem, należy otworzyć **Ustawienia** i nacisnąć opcję **Czas przed ekranem** A. Po wybraniu tej opcji będziemy mogli określić ramy

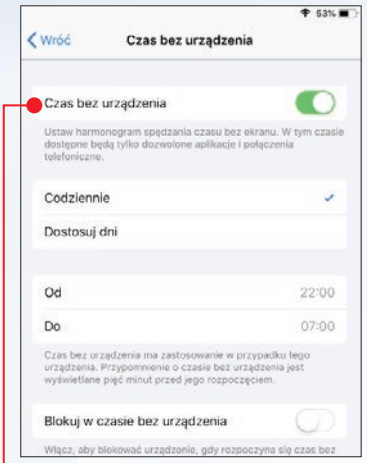

czasowe korzystania z urządzenia. Można też ustawić **Czas bez urządzenia** B.

3 Dzienny limit korzystania z aplikacji ustawimy, wybierając **Limity aplikacji** C.

4 Opcja **Zawsze dozwolone** D pozwoli zdefiniować aplikacje, które nie podlegają restrykcjom.

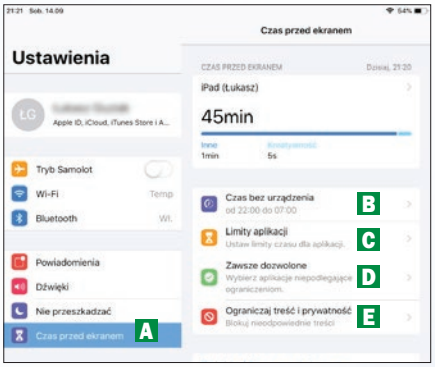

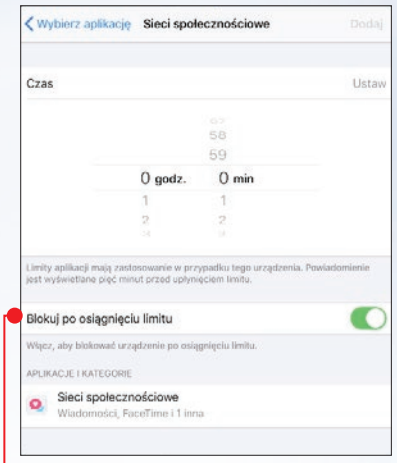

5 Wybranie **Ograniczaj treść i prywatność** E pozwoli zablokować nieodpowiednie treści oraz skonfigurować zasady prywatności.

6 Użycie kodu nie pozwoli na zmianę ustawień funkcji **Czas przed ekranem**.

7 Statystyki wykorzystania urządzenia dostępne są po naciśnięciu jego nazwy. Zostały one rozbite na poszczególne kategorie, w ujęciu dziennym bądź tygodniowym.

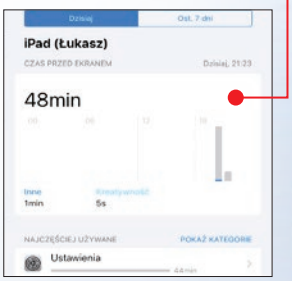

APLIKACJE I USŁUGI Z BLOKADĄ RODZICIELSKĄ W SIECIACH GSM

Potrzebę kontroli rodzicielskiej zauważyły również same sieci GSM, dlatego też każda z nich proponuje własne rozwiązania

CHROŃ DZIECI W SIECI

To propozycja Orange. Aplikacja pozwala na bezpieczne przeglądanie stron internetowych i kontrolę czasu spędzonego w internecie wraz z określeniem dozwolonych aplikacji. Usługa jest dostępna za darmo przez pierwsze 30 dni, po okresie próbnym miesięczny koszt to 7,98 złotego (nieograniczona liczba profili dzieci na maksymalnie czterech urządzeniach). Aplikacja jest dostępna w Google Play i w App Store.

PLAY OCHRONA INTERNETU

Play pozwala na wybranie jednego z trzech wariantów usługi, różniących się od siebie ceną i liczbą chronionych urządzeń. Najtańsza opcja na dwa urządzenia kosztuje miesięcznie 4,99 złotego. Aplikacja ma funkcję kontroli rodzicielskiej (kontrola przeglądanych treści, uruchamianych aplikacji i czasu spędzonego w sieci) i Antyzłodziej (zdalne blokowanie i namierzanie telefonu, zabezpieczanie transakcji online). Jest na Androida i iOS.

PLUS OCHRONA INTERNETU

Podobną aplikacją do zaproponowanej przez Play oferuje swoim klientom Plus. Warianty usługi i jej cena zależą od typu abonamentu (od 4,99 złotego do 9 złotych miesięcznie). Podstawowe funkcje kontroli rodzicielskiej są wzbogacone o ochronę antywirusową i funkcje ochrony płatności w internecie. Aplikacja działa pod kontrolą systemu Android i iOS (oferowane funkcje mogą różnić się w zależności od platformy).

T-MOBILE DZIECI W SIECI

Aplikacja przygotowana przez T-Mobile pozwala na zdalne zarządzanie treściami, które przegląda dziecko, na decydowanie, z których aplikacji może korzystać, i limitowanie czasu spędzanego w sieci. Oprócz dostępności na Androida narzędzie działa również na smartfonach z systemem iOS. Cena usługi wynosi 4,99 złotego (nowa umowa) lub 5,99 złotego (w dowolnym momencie trwania umowy).

Fot. Stillfx/123rf.com

NAJLEPSZE GADŻETY NA PULPIT WINDOWS

Pulpit Windows jest jak biurko – od porządku i ergonomii jego organizacji zależy wygoda i sprawność naszej pracy. **DZIAŁANIE, FUNKCJONALNOŚĆ I WYGLĄD PULPITU MOŻEMY POPRAWIĆ**, korzystając z narzędzi, które znajdziemy w tym dziale Niezbędnika

Fot. Rawf8/iStockphoto.com

Zdaniem autora

SPRYTNE ROZWIĄZANIA

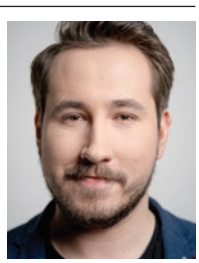

Pulpit to nie tylko przestrzeń do przechowywania ikon i wywoływania menu Start. Możemy zintegrować z nim wiele narzędzi, by pewne czynności dało się wykonywać lub kontrolować bez konieczności uruchamiania osobnych, ciężkich programów. Poznajmy te sprytne sposoby na usprawnienie pracy.

Bartłomiej Sieja

W TROSCE O OCZY

PROGRAM ZMIENIAJĄCY BARWY MONITORA W CYKLU DOBOWYM

f.lux 4.111

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **032** Rejestracja: **TAK**
Język: **angielski** Internet: **justgetflux.com**

- kontroluje jasność ekranu
- dobiera temperaturę barw
- działa w cyklu dobowym
- uwzględnia typ oświetlenia

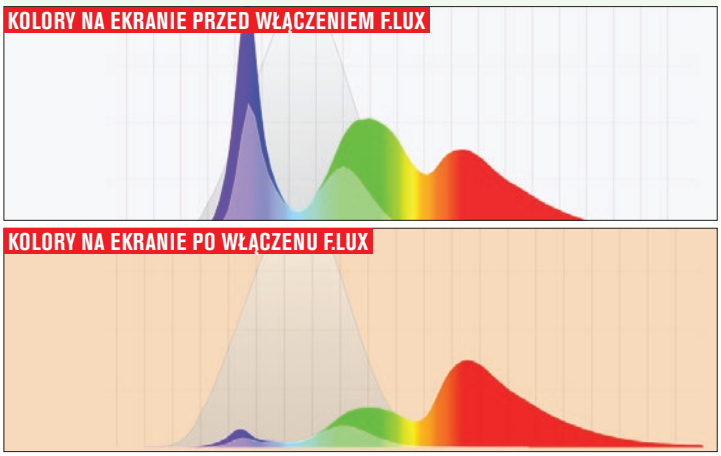

Aplikacja **f.lux** powstała z myślą o oczach osób, które korzystają z komputera po zmroku i w okolicach świtu, a także w różnych warunkach oświetleniowych. Pozwala na zmianę barw wyświetlanych przez monitor, między innymi po to, by uniknąć niekorzystego wpływu na zdrowie emitowanego przez ekrany niebieskiego światła. Działanie f.lux z jednej strony ułatwia zasypianie po długiej pracy przed monitorem, a z drugiej pomaga wdrożyć się w nowy dzień.

USTAWIENIE NASZEJ LOKALIZACJI

Jedną z pierwszych akcji, jakich wymaga od nas program f.lux, jest podanie swojego położenia. Baza danych programu zawiera informacje zarówno o wschodach i zachodach słońca na danym terenie, jak i o warunkach oświetleniowych (czyli między innymi o temperaturze światła w ciągu dnia). Gdy wybierzemy na przykład Warszawę, aplikacja automatycznie dobierze ustawienia najlepsze dla tego miasta.

F.lux w nocnej porze sprawi, że nasz ekran nabierze ciepłych barw, upodabniając go do blasku świecy o skrajnie pomarańczowym odcieniu. W trakcie dnia będzie się to płynnie zmieniało, aż do podstawowych ustawień w godzinach dziennych.

DODATKOWE EFEKTY OBRAZU

Aplikacja ma również dodatkowe możliwości. Po kliknięciu na ikonę menu w lewym górnym rogu okna rozwiniemy listę, z której można wybierać różne dodatkowe efekty, jak na przykład skala szarości czy barwy... himalajskiej solnej lampy. Efekty te działają na poziomie systemowym, będą więc widoczne niezależnie od uruchomionej aplikacji.

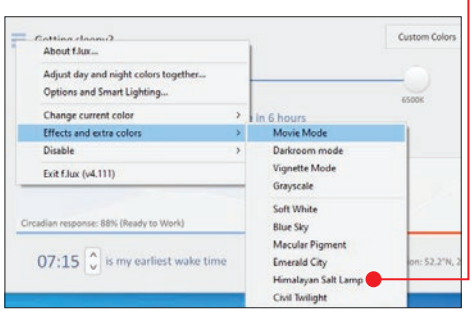

KONTROLA DŹWIĘKU

POSZERZA MOŻLIWOŚCI MIKSERA GŁOŚNOŚCI WINDOWS

Volume2 1.1.6

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **078** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **irzyxa.blogspot.com**

- poprawia kontrolę nad dźwiękami
- umożliwia dokładny dobór głośności
- kontroluje dźwięki z poziomu klawiatury
- pozwala zmienić wygląd paska głośności

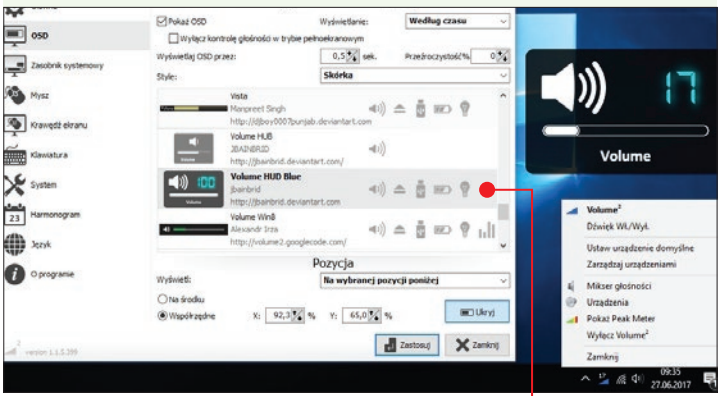

Volume2 to program, który zwiększa kontrolę użytkownika nad dźwiękami systemu oraz poszczególnych aplikacji (pozwala korzystać w tym celu z myszy, klawiatury i specjalnego paska przy krawędzi ekranu). Po jego instalacji w zasobniku systemu pojawi się nowa ikona. Po kliknięciu na nią uzyskamy dostęp do szczegółowych opcji ustawień głośności komputera.
Aby zmienić język programu na polski, wybieramy z menu po lewej stronie zakładkę **Language**, a następnie na liście po prawej odnajdujemy **Polish (PL)**. Wystarczy teraz kliknąć na **Apply** u dołu okna.

SKRÓTY KLAWIATUROWE

Jedną z ważnych funkcji Volume2 jest możliwość sterowania dźwiękami za pomocą skrótów klawiaturowych.
Listę skrótów możemy znaleźć w oknie programu, wybierając z menu po lewej stronie zakładkę **Klawiatura**.
Własne skróty możemy dodać, klikając na przycisk **Dodaj**.

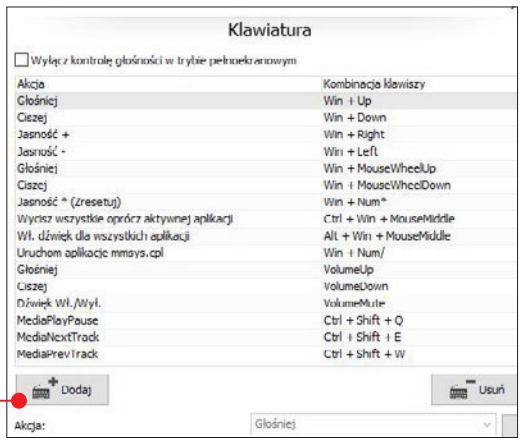

WYBÓR WYGLĄDU

Jedną z pierwszych opcji, dostępną jeszcze podczas instalacji tego programu, jest możliwość wyboru wyglądu paska głośności Volume2 widocznego na pulpicie. Do wyboru mamy cztery domyślne ustawienia, z czego podstawowy wzorowany jest na systemowym narzędziu głośności Windows 10. Po instalacji w zakładce OSD pojawia się jednak znacznie więcej opcji zmiany nakładki Volume2.

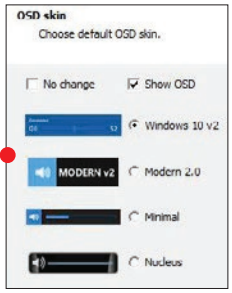

ŻÓŁTE KARTECZKI

NOTATKI NA MONITORZE

Stickies 9.0e

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **069 / 070** PL Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.zhornsoftware.co.uk**

- wygodny sposób na zapisywanie rzeczy do zrobienia
- dostosowywanie czcionki i koloru tła
- możliwość ustawiania alarmów

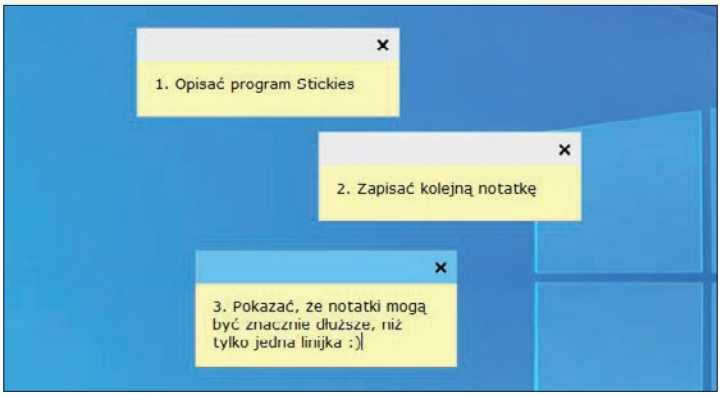

Stickies to elektroniczna wersja żółtych samoprzylepnych karteczek – bardzo wygodny sposób na umieszczanie notatek na ekranie komputera. Program działa pod Windows 10 i w starszych systemach (aż do Windows XP). „Żółte karteczki" nie muszą być żółte – ich wygląd możemy dostosowywać. Dopóki ich nie skasujemy, pozostają na pulpicie, oczywiście także po ponownym uruchomieniu komputera. Oprócz tekstu na e-karteczkach możemy umieszczać także obrazy. Ciekawą możliwością Stickies jest ustawianie alarmów. Na płycie Niezbędnika znajdziemy także **spolszczenie** do programu (DVD-KOD: **070**).

WYGLĄD „KARTECZEK"

Po instalacji program Stickies jest widoczny w zasobniku systemowym obok zegara. Dwukrotne kliknięcie na ikonę żółtych karteczek spowoduje pojawienie się nowego okna na notatkę. Aby spersonalizować wygląd „karteczki", należy kliknąć prawym przyciskiem myszy na ikonę Stickies, wybrać z menu **Opcje...**, a następnie przejść do zakładki **Wygląd**. Jedną z ważniejszych funkcji jest dopasowanie przezroczystości karteczek – może się to przydać na przykład podczas robienia notatek z oglądanego wideoporadnika.

ALT+S

Kombinacja klawiszy alt+S, czyli polski znak **ś**, w aplikacji Stickies domyślnie powoduje wywołanie nowej karteczki. Warto więc zmienić to ustawienie w zakładce skrótów klawiaturowych. Dokonamy tego, wymieniając S na inny klawisz, lub wyrzucając alt z kombinacji. Zmiany zaczną działać po ponownym uruchomieniu programu.

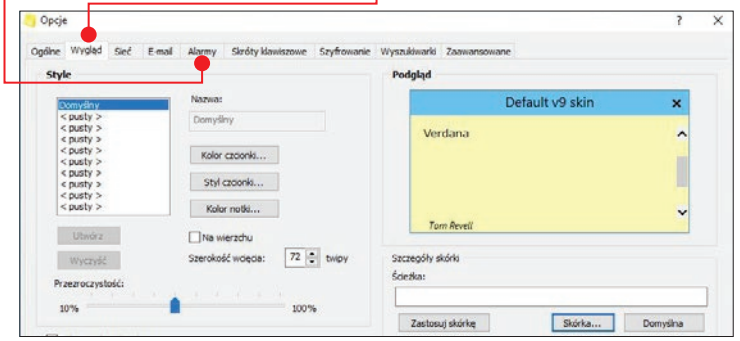

ZARZĄDZANIE OKNAMI

ZAAWANSOWANY MENEDŻER OKIEN

AquaSnap 1.23.8

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **013** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.nurgo-software.com**

- obsługa monitorów 4K i pracy wielomonitorowej
- łatwe dzielenie pulpitu
- wygodne rozmieszczanie okien

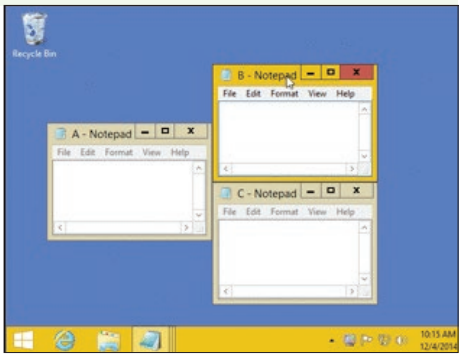

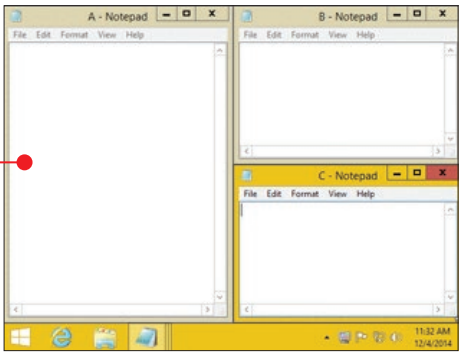

Po zainstalowaniu i skonfigurowaniu **AquaSnap** problem wykorzystania przestrzeni pulpitu na dopasowanie okien różnych aplikacji przestaje istnieć. Proste skróty klawiaturowe umożliwiają zmianę położenia każdego okna w locie. Dodatkowo, zlepione ze sobą okienka będą zmieniały wielkość względem siebie, dopasowując swój kształt tak, by nie pozostawić wolnego miejsca, jeżeli nie zdecydujemy się go zagospodarować. Program działa w tle. Jego ikonę znajdziemy w zasobniku systemowym. By otworzyć okno ustawień, klikamy na nią prawym przyciskiem myszy i wybieramy **Ustawienia**.

AQUAMAGNET

W wersji darmowej aplikacji AquaSnap znajduje się również funkcja AquaMagnet, która „przyciąga" do siebie znajdujące się w pobliżu okienka – zachowują się one jak namagnesowane. Puszczone w niewielkiej odległości połączą się ze sobą, nie nachodząc na siebie, ale również nie pozostawiając wolnych przestrzeni. Szczegóły działania opcji dostosujemy w ustawieniach programu na zakładce **AquaMagnet**.

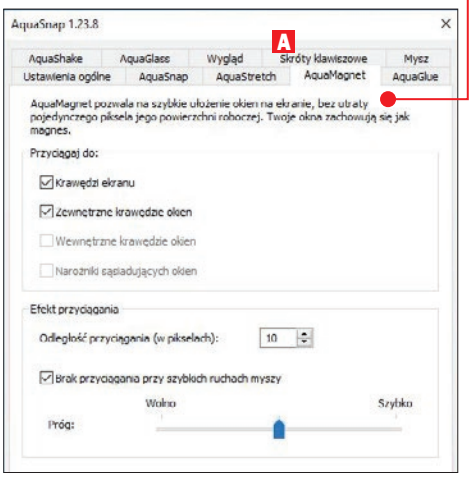

SKRÓTY

AquaSnap umożliwia kontrolowanie położenia i zachowania okien za pomocą skrótów, które znajdziemy w oknie ustawień w zakładce **Skróty klawiszowe** A. Dla wygody zostały one podzielone na kilka kategorii. Na przykład w sekcji **Przenieś okno na inny ekran** znajdziemy skróty do pracy z wieloma monitorami.

NAJCIEKAWSZE MODYFIKACJE PULPITU

Oto najciekawsze narzędzia pozwalające na zmianę wyglądu pulpitu Windows (na płycie Niezbędnika znajdziemy ich więcej). Pozwalają one odmieniać wygląd charakterystycznych elementów systemu i dodawać na pulpit przydatne widżety, takie jak okno z informacjami o pogodzie, dobrze widoczny zegar czy raporty o pracy podzespołów.

RAINMETER 4.3

Rainmeter (DVD-KOD: **061**) może wyświetlać prognozę pogody, nagłówki aktualności z serwisów informacyjnych, potrafi również monitorować pracę podzespołów komputera. Wszystkie te elementy można konfigurować, a ich liczbę i typ – łatwo zmieniać za pomocą dostępnych w internecie gotowych dodatków i skórek.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **polski**, Internet **www.rainmeter.net**

8GADGETPACK 29

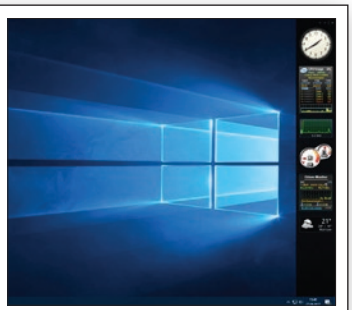

Zestaw gadżetów na pulpit do systemów Windows 10 i 8. **8GadgetPack** (DVD-KOD: **008**) dodaje do pulpitu pasek boczny, na którym możemy umieścić gadżety monitorujące pracę podzespołów, wyświetlające prognozę pogody, analogowy zegar ze wskazówkami czy też aktualną zawartość systemowego schowka.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **angielski**, Internet **8gadgetpack.net**

OPEN SHELL 4.4

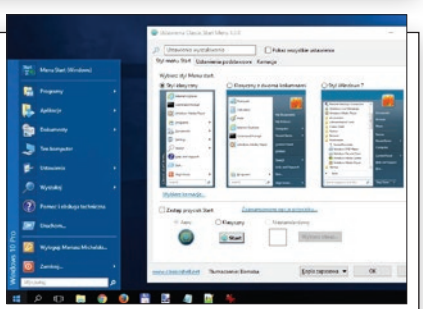

Następca programu Classic Shell, daje użytkownikom Windows 10 i 8 możliwość przywrócenia klasycznego wyglądu menu Start. Do dyspozycji mamy trzy style: klasyczny, Windows XP i Windows Vista/Windows 7. **Open Shell** (DVD-KOD: **059**) pozwala też zmieniać przycisk Start. Obsługuje skórki i oferuje wiele ulepszeń i zmian w interfejsie użytkownika Windows.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **angielski**, Internet **fliqlo.com**

NAJLEPSZE WYGASZACZE EKRANU

Oto najciekawsze wygaszacze ekranu, które znajdziemy na płycie tego wydania Niezbędnika. Jedne z nich są bardziej klasyczne, inne potrafią zaskoczyć. Gdy zainstalujemy je z płyty, ich ustawienia dostroimy w systemowym oknie **Ustawienia wygaszacza ekranu**, które znajdziemy, na przykład wpisując **wygaszacz** w wyszukiwarkę systemową.

AERIAL SCREENSAVER

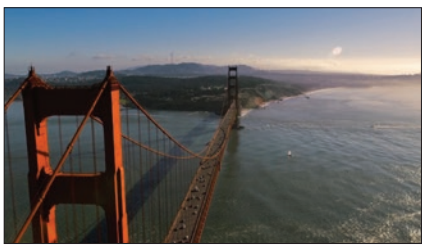

Ten wygaszacz ekranu powstał na bazie ujęć nakręconych nad kilkoma dużymi miastami Stanów Zjednoczonych na zlecenie firmy Apple dla Apple TV. Dzięki aplikacji **Aerial** (DVD-KOD: **010**) widoki te możemy przenieść do komputerów z systemami Windows 7, 8 i 10. Wygaszacz Aerial działa również na komputerach podłączonych do kilku ekranów – obraz wyświetla się na wszystkich.

Pliki z wygaszaczem należy umieścić w folderze **C:\Windows**, a następnie na pasku wyszukiwania wpisać **wygaszacz** i wybrać opcję **Zmień wygaszacz ekranu**. W rozwijanym menu powinna pojawić się opcja **Aerial**.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **angielski**, Internet **github.com/cDima/Aerial**

ELECTRIC SHEEP

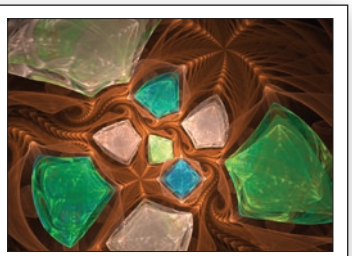

Trudno powiedzieć, czy ta aplikacja to wygaszacz, eksperyment czy już dzieło sztuki. **Electric Sheep** (DVD-KOD: **029**) komunikuje ze sobą wszystkie śpiące z jego udziałem komputery i z ich pomocą tworzy przedziwne, abstrakcyjne wzory, określane mianem „owiec" (ang. sheep). Trzeba przyznać, że powstające w ten sposób obrazy potrafią zahipnotyzować.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **angielski**, Internet **electricsheep.org**

FLIQLO SCREENSAVER

Praktyczny wygaszacz. Potrafi zamienić nasz komputer w zegar klapkowy, czyli taki, jaki często pojawia się na filmach albo na... dworcach. **Fliqlo Screensaver** (DVD-KOD: **036**) wyświetla więc godziny w czytelny sposób – czas widać nawet z daleka. Możemy przełączać się między formatami 12- i 24-godzinnym. Wygaszacz automatycznie dostosowuje się do rozdzielczości ekranu.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **angielski**, Internet **fliqlo.com**

Fot. Gorodenkoff/iStockphoto.com

NAJLEPSZE PROGRAMY DLA GRACZY

PAKIET NAJLEPSZYCH PROGRAMÓW DLA GRACZY TO NAJCIEKAWSZE ROZWIĄZANIA USPRAWNIAJĄCE ROZGRYWKĘ. Pomogą nam wzbogacić bibliotekę gier o darmowe tytuły, ułatwią komunikację z innymi graczami i pozwolą zwiększyć szybkość komputera

Zdaniem autora

WSZECHSTRONNY PAKIET DO GIER

Krzysztof Dziedzic

Polecam różnorodne programy dla fanów gier. Steam, GOG Galaxy czy Epic Games ułatwiają zarządzanie biblioteką gier, ale są też źródłem darmowych tytułów i dają możliwość korzystania ze świetnych promocji na różnego rodzaju gry. Jednym z ciekawszych programów z pakietu jest MSI Afterburner, dzięki niemu można w czasie rzeczywistym monitorować parametry karty graficznej, a co najważniejsze, jeśli karta jest kompatybilna, można zwiększyć jej wydajność. Takie modyfikacje są zupełnie bezpieczne i pozwolą uzyskać dodatkowe kilka procent wydajności w trakcie rozgrywki.

NAJPOPULARNIEJSZE PLATFORMY DLA GRACZY

NAJBARDZIEJ ZNANA PLATFORMA: SPOŁECZOŚĆ, BIBLIOTEKA GIER I SKLEP

Steam

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **068** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **store.steampowered.com**

- system gry wieloosobowej
- możliwość kontaktu ze znajomymi
- osiągnięcia do zdobywania w grach
- ogromna biblioteka gier

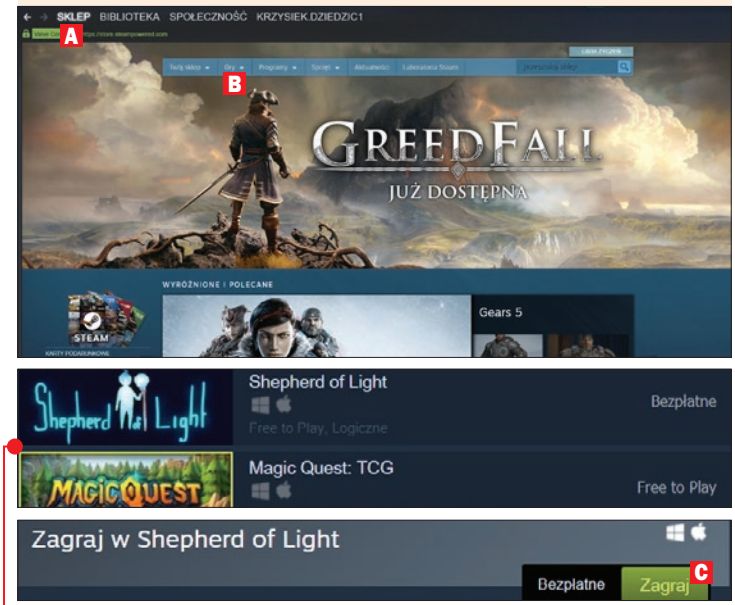

Steam to najpopularniejsza platforma dla graczy. Pozwala na zakup gier i ich pobieranie. Wszystkimi tytułami można łatwo zarządzać, wykorzystując bibliotekę. Steam stara się zapewnić maksymalne bezpieczeństwo swoim użytkownikom i wspiera weryfikację dwuetapową, dzięki czemu mamy pewność, że nasze konto nie zostanie przejęte. Ważnym aspektem platformy Steam jest możliwość dodawania znajomych i prowadzenia z nimi rozmów. Możemy też sprawdzać, w jakie gry aktualnie grają nasi znajomi. Warto również wspomnieć o integracji platformy Steam z rynkiem społeczności, który pozwala na wymianę przedmiotów z gier na wirtualną walutę do zakupu kolejnych tytułów.

DARMOWE GRY

Po uruchomieniu programu, założeniu konta i zalogowaniu możemy przejść do dodawania gier do naszej biblioteki. Możemy je kupować, ale warto też zwrócić uwagę na tytuły darmowe.

1 Klikamy na zakładkę **Sklep** A, potem na **Gry** B i **Free to Play**.

2 Po przewinięciu widoku niżej możemy przeglądać dostępne gry. By dodać wybraną grę do biblioteki, wystar czy na nią kliknąć.

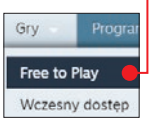

3 Następnie klikamy na **Zagraj** C. Rozpocznie się proces pobierania i instalacji gry na naszym dysku.

4 Po kliknięciu na zakładkę **Biblioteka** będziemy mogli śledzić proces pobierania plików potrzebnych do uruchomienia gry. Po jego zakończeniu wystarczy kliknąć na **Graj**. Wszystkie gry, które dodamy do naszego konta, znajdziemy w oknie po lewej stronie w zakładce **Biblioteka**.

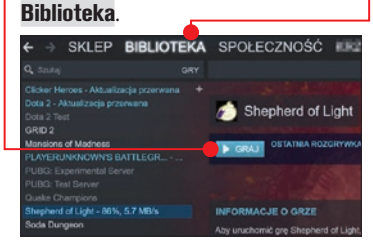

PLATFORMA POLSKIEGO PRODUCENTA GIER

GOG Galaxy

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **040** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.gog.com**

- dostęp do gier bez zabezpieczeń DRM
- możliwość cofania aktualizacji gier
- możliwość grania ze znajomymi z platformy Steam

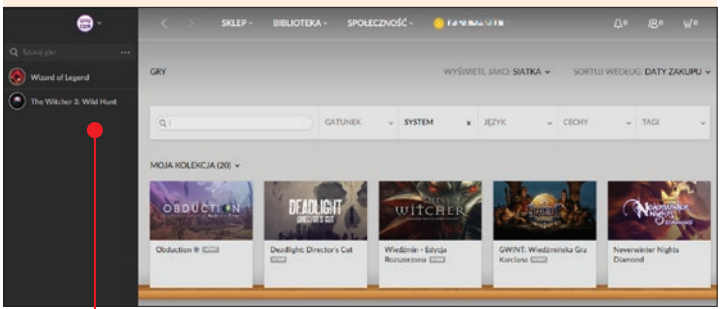

GOG Galaxy to bardzo ciekawy program, który pozwala na kupowanie gier i zarządzanie ich biblioteką. Jest tworzony przez polskie studio CD Projekt. Jako jedna z nielicznych platform do kupowania gier pozwala na zakup gier z licencją DRM Free (czyli bez zabezpieczeń antypiracki – takie gry po pobraniu na dysk możemy bez żadnych utrudnień zapisać na nośniku zewnętrznym i instalować na innych naszych urządzeniach). Osoby, które mają bardzo zasobną bibliotekę, z pewnością docenią rozbudowane narzędzie do wyszukiwania, które pozwala szybko odnaleźć poszukiwany tytuł. Warto też wiedzieć, że często w GOG Galaxy można trafić na wyjątkowo korzystne okazje do zakupu ciekawych tytułów w znacznie niższych cenach niż u konkurencji.

BIBLIOTEKA I TAPETY

Po uruchomieniu programu, założeniu konta i zalogowaniu się możemy zacząć dodawać gry do biblioteki. W sklepie możemy trafić na darmowe okazje lub zapłacić za wybrane tytuły. Po pewnym czasie odnalezienie się w naszej bibliotece gier może stać się skomplikowane. Na szczęście GOG Galaxy pozwala na dość wygodne zarządzanie grami. Aktualnie zainstalowane gry z naszej biblioteki znajdziemy od razu po uruchomieniu programu w panelu po lewej stronie, dzięki czemu możemy szybko je uruchomić.

1 W celu przeszukania całej biblioteki należy na górnym pasku kliknąć na **Biblioteka**. Następnie możemy ręcznie przeszukać bibliotekę, zacząć wpisywać w pole wyszukiwania tytuł lub wybrać jeden z gatunków gier.

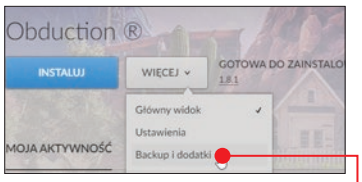

2 Po kliknięciu na wybraną grę możemy sprawdzić, jakie dodatkowe pliki są dla niej dostępne – klikamy na **Więcej**, **Backup i dodatki**. Co ciekawe, w ten sposób bez instalowania gry możemy pobrać na przykład specjalne pakiety tapet związanych z danym tytułem. Wystarczy kliknąć na **Tapety**, by zacząć je pobierać.

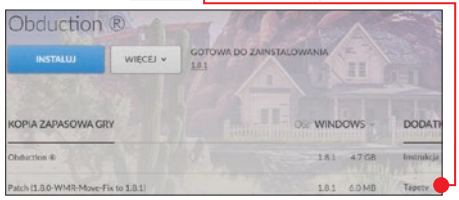

NASTĘPCA STEAMA?

PLATFORMA DO GIER SZYBKO ZYSKUJĄCA POPULARNOŚĆ

Epic Games Launcher

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **030** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.epicgames.com/store/pl**

- gry za darmo
- synchronizacja znajomych z innych platform
- gry deweloperów, których nie ma na innych platformach

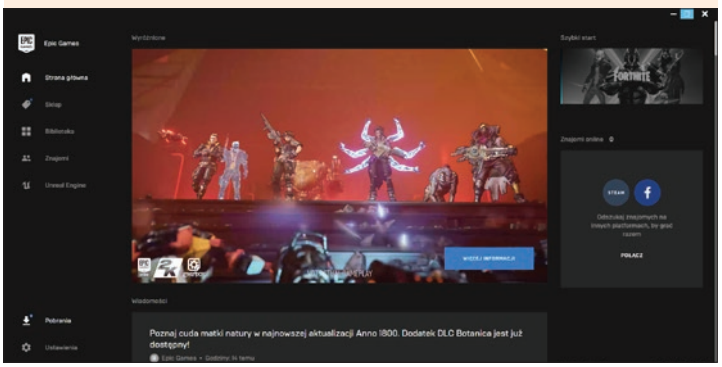

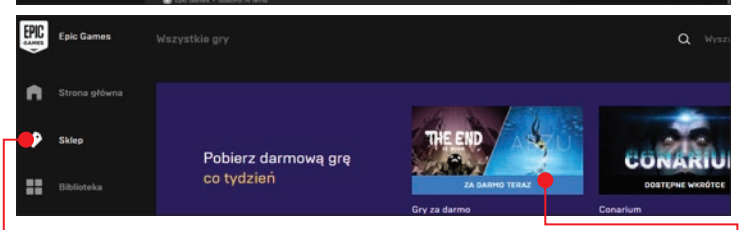

Epic Games to sklep i aplikacja do zarządzania grami, stworzona przez producenta o tej samej nazwie, najczęściej kojarzonego z grą Fortnite. Dzięki popularności Fortnite ogromnie wzrosła także popularność tego sklepu. Coraz więcej deweloperów zaczęło więc sprzedawać swoje gry wyłącznie w Epic Games. Do tej platformy przyciąga graczy także możliwość dodawania do swojej biblioteki co tydzień darmowej gry. Nie są to oczywiście najdroższe tytuły, jednak można w nich znaleźć prawdziwe perełki, które zapewnią wiele godzin rozrywki. Warto również wiedzieć, że można łatwo migrować z platformy Steam do Epic Games, synchronizując szybko listę kontaktów i znajomych.

POBIERAMY DARMOWE GRY

1 Po zainstalowaniu programu Epic Games z płyty Niezbędnika zakładamy konto lub logujemy się, na przykład korzystając z konta Google.

2 W głównym oknie po lewej stronie u góry klikamy na **Sklep**.

Po lewej stronie na samej górze znajdziemy dział **Pobierz darmową grę**. Klikamy na **Za darmo teraz**.

3 Teraz zobaczymy, ile zaoszczędzimy, dodając za darmo do naszej biblioteki każdą z gier. Klikamy na jeden z tytułów i na **Odbierz**.

4 Klikamy na **Złóż zamówienie** i potwierdzamy je. Po chwili gra znajdzie się w naszej bibliotece – po pobraniu i zainstalowaniu będziemy mogli zacząć rozgrywkę.

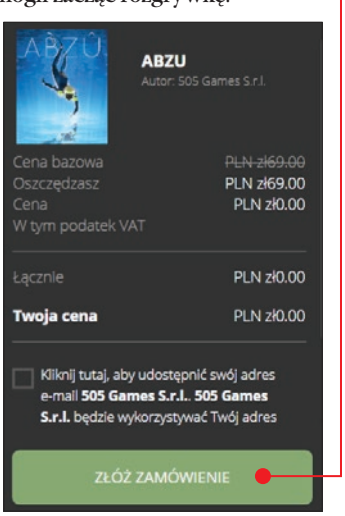

GROWY KOMUNIKATOR

KOMUNIKATOR DLA GRACZY Z FUNKCJĄ ROZMÓW Z WIELOMA OSOBAMI NARAZ

Discord

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **028** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **discordapp.com**

- możliwość udostępniania filmów i zdjęć
- rozmowy głosowe i tekstowe
- opcja wyszukiwania serwerów

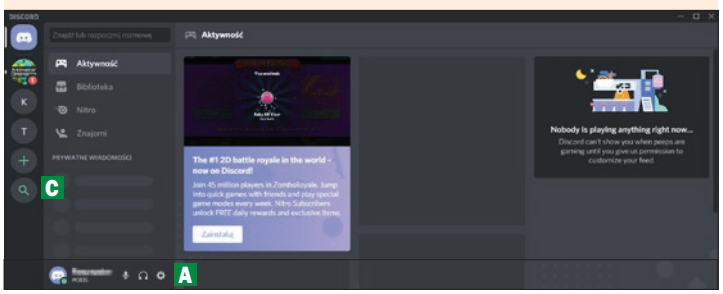

Discord to aplikacja przeznaczona dla graczy, służąca do rozmów głosowych i tekstowych z możliwością przesyłania filmów i obrazów. Możemy zintegrować program z popularnymi serwisami streamingowymi, jak Twitch czy YouTube Gaming. Można też utworzyć specjalną nakładkę na grę, w którą często gramy, aby wygodnie korzystać z aplikacji w trakcie rozgrywki. Do korzystania z programu wymagane jest założenie konta, możemy tego dokonać z poziomu aplikacji lub na stronie producenta.

ŁĄCZENIE KONT

Discord pozwala na łączenie kont z innych platform, dzięki czemu możemy zaimportować listę znajomych i odblokować dodatkowe funkcje integracji Discorda z wybranymi aplikacjami.

1 Po uruchomieniu programu i zalogowaniu się klikamy w dolnym lewym rogu na ikonę ustawień **A**.

2 Następnie po lewej stronie klikamy na **Połączone konta**. Zobaczymy ikony popularnych serwisów **B**. Aby połączyć konto na jednym z nich z naszym kontem Discord, klikamy na odpowiednią miniaturę, logujemy się i postępujemy zgodnie z instrukcjami.

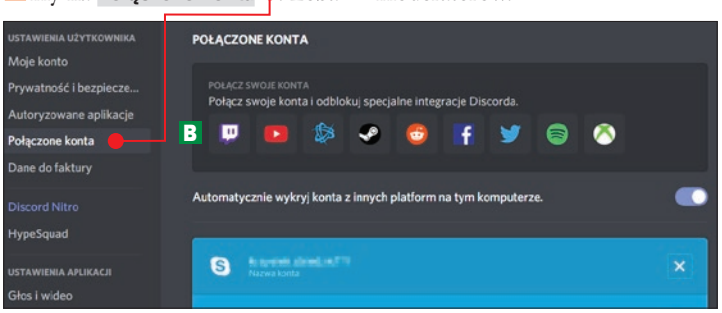

DOŁĄCZAMY DO SERWERA Z ULUBIONĄ GRĄ

Do popularnych gier znajdziemy skonfigurowane serwery, z którymi możemy się połączyć, by na przykład spytać o radę innych graczy lub poszukać kompana do rozgrywki.

1 W głównym oknie programu klikamy po lewej stronie na ikonę wyszukiwania **C**, wpisujemy nazwę gry i naciskamy enter.

2 Teraz wystarczy najechać kursorem na wyszukany serwer i kliknąć na **View**. Potem klikamy na **Join server**, by rozpocząć pisanie na ogólnie dostępnym czacie. Warto zawsze zapoznać się z regulaminem serwera i stosować się do jego zasad, by nie zostać zablokowanym przez moderatorów.

MULTIKONSOLA

EMULATOR DLA FANÓW STARSZYCH KONSOL DO GIER

RetroArch 1.7

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **062 / 063** (32- / 64-BIT) Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **retroarch.com**

- możliwość gry w stare konsolowe produkcje
- pełne wsparcie dla systemu Windows
- opcja dostosowywania wyglądu okna emulatora

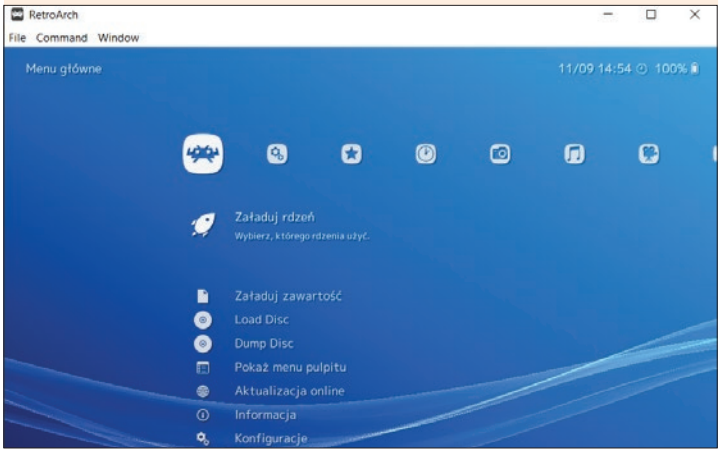

RetroArch to aplikacja, która pozwala na korzystanie z ogromnego zbioru emulatorów konsol. Dzięki temu możemy na komputerze zagrać w gry, które dostępne są tylko na konsole takie jak Gameboy, PlayStation, Nintendo 64 i inne. Ponieważ można modyfikować wygląd okna gry, rozgrywka jest wygodna i wciągająca. Jedną z ciekawszych i nowszych funkcji jest integracja z serwisami streamingowymi i możliwość nadawania na żywo naszej rozgrywki. Kolejną innowacją jest wprowadzenie osiągnięć i odznaczeń (znanych z nowszych tytułów) do klasycznych gier.

KORZYSTAMY Z PROGRAMU

1 W celu uruchomienia gry trzeba przejść kilka etapów. Najpierw musimy wybrać rdzeń, czyli platformę, którą zamierzamy emulować, by na niej grać. W głównym oknie programu klikamy na **Załaduj rdzeń**.

2 Następnie klikamy na **Pobierz rdzeń**.

3 Wyszukujemy rdzeń na liście, na przykład **Nintendo – NES / Famicon (Nestopia UE)**, i klikamy na tę opcję.

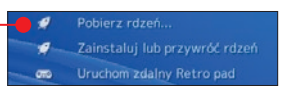

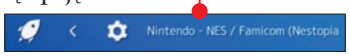

4 Na ekranie głównym klikamy na **Załaduj zawartość**, wskazujemy ROM (plik z grą dla emulatora) na dysku i wciskamy enter.

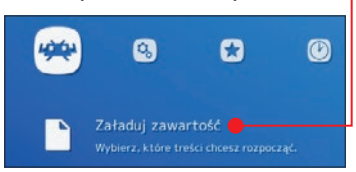

5 Potwierdzamy rdzeń, który pobraliśmy w kroku 3. Gra się uruchamia i możemy cieszyć się rozgrywką (sterowanie można skonfigurować w opcjach programu).

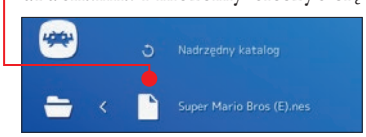

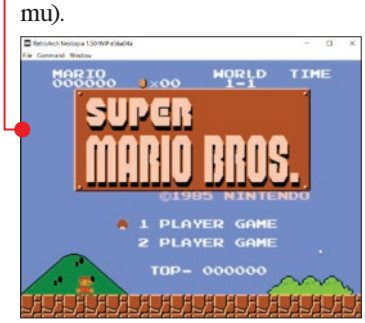

PODKRĘCAMY GRAFIKĘ

DIAGNOSTYKA KART GRAFICZNYCH W CZASIE RZECZYWISTYM

MSI Afterburner 4.6

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **057** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski / angielski** Internet: **www.msi.com/page/afterburner**

- możliwość podkręcania kart AMD i NVIDIA
- tworzenie profili z ustawieniami
- analiza parametrów kart w czasie rzeczywistym

Jedno z najbardziej znanych narzędzi do podkręcania kart graficznych i kontrolowania parametrów ich pracy. Program jest rozwijany przez firmę MSI, ale działa również z kartami innych producentów, opartymi na układach graficznych AMD i NVIDIA. W **MSI Afterburner** mamy do dyspozycji zestaw funkcji do podkręcania karty – zegarów i napięć – oraz do szczegółowego monitorowania parametrów jej pracy w czasie rzeczywistym. Za pomocą tej aplikacji możemy również kontrolować pracę wentylatorów karty i przechwytywać wideo z aktualnie uruchomionej gry.

KORZYSTAMY Z MSI AFTERBURNER

1 Uruchamiamy MSI Afterburner i klikamy na **Settings**.

2 Zaznaczamy opcje **Odblokuj kontrolowanie napięcia** i **Odblokuj monitorowanie napięcia**. Klikamy na **OK**.

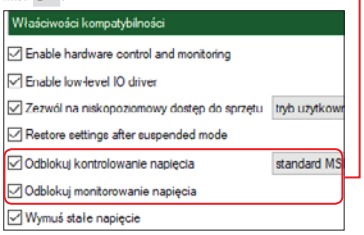

3 Ustawiamy suwak **Power Limit** A maksymalnie w prawą stronę.

4 Zaczynamy od manipulacji opcją **Core Clock** B – zwiększamy ustawienia w krokach o 10 lub 20 MHz. Za każdym razem klikamy na **Apply** C u dołu ekranu i uruchamiamy benchmark, na przykład **AIDA64** (KŚ+) na mniej więcej pięć minut (opis tego programu znajdziemy na stronie 25). W zależności od naszej karty graficznej ten proces może być dość długi i nie należy się spieszyć. Gdy „dojdziemy do ściany", czyli zauważymy na ekranie nieprawidłowości – przerywamy testowanie i obniżamy parametry karty.

Uwaga!
Bardzo ważne jest stałe monitorowanie temperatury karty. Często zanim pojawią się błędy ekranu, możemy doprowadzić do jej przegrzania.

5 Następnie rozpoczynamy dokładnie taką samą procedurę z opcją **Memory Clock** D.

6 Jeśli będziemy zadowoleni z podkręcenia, możemy zapisać profil i korzystać z niego tylko wtedy, gdy będziemy tego potrzebowali.

Uwaga!
Proces podkręcania wiąże się z ryzykiem uszkodzenia sprzętu. Czytelnicy przeprowadzają go na własną odpowiedzialność.

NAJLEPSZE APLIKACJE DO ZAKUPU BILETÓW

Autor: Alicja Żebruń

ZAKUP BILETU KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ PRZEZ APLIKACJĘ TO OGROMNA WYGODA.
Nie musimy szukać biletomatu ani wyciągać portfela – wystarczy sięgnąć po smartfon

NAJPOPULARNIEJSZA APLIKACJA PŁATNICZA SkyCash

Android* iPhone*

Licencja: **FREEWARE** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.skycash.com**

SkyCash to najpopularniejsza aplikacja pozwalająca na zakup biletów komunikacji miejskiej. Możemy w niej kupić także bilety kolejowe, autobusowe, lotnicze, opłacić parking, uregulować rachunki czy kupić bilet do kina. W SkyCash możemy aktywować konto SkyCash i płacić szybko tą metodą (konieczna jest weryfikacja tożsamości) lub podłączyć kartę płatniczą. Abonenci sieci Play mają również możliwość obciążenia swojego rachunku telefonicznego.

DODAJEMY KARTĘ PŁATNICZĄ

1 Po zainstalowaniu SkyCash rejestrujemy się zgodnie z podanymi w aplikacji krokami. Następnie dotykamy **A** (lub **B**, jeśli wolimy aktywować konto SkyCash). Postępujemy zgodnie ze wskazówkami. W przypadku rejestracji karty płatniczej warto dla wygody od razu połączyć ją ze SkyCash.

2 Następnie naciskamy przycisk **C**, wybieramy **Ustawienia** i **Ustawienia płatności**. Przy opcji **Płatności** dotykamy **Włącz usługę**.

KUPUJEMY BILET W SKYCASH

1 Aby kupić bilet komunikacji miejskiej, wybieramy **D**, wprowadzamy potrzebną lokalizację, następnie określamy rodzaj i inne parametry biletu.

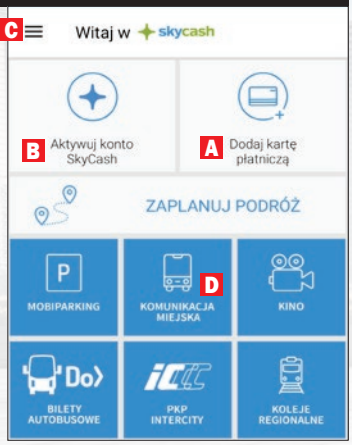

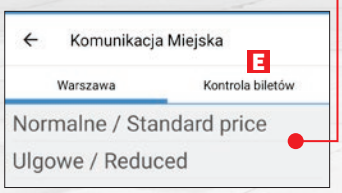

2 Naciskamy przycisk **Kupuję**, wskazujemy metodę płatności, na przykład podłączoną kartę. Wprowadzamy PIN do konta SkyCash i dotykamy **Zapłać**, a następnie **Dalej**.

3 Aby zobaczyć zakupiony bilet lub okazać kontrolerowi, wybieramy zakładkę **Kontrola biletów** **E**.

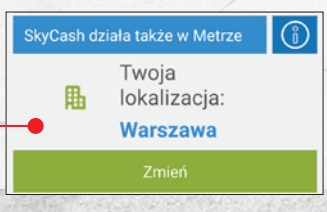

PROSTA APLIKACJA PŁATNICZA moBiLET

Android* iPhone*

Licencja: **FREEWARE** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.mobilet.pl**

moBiLET to bardzo prosta i wygodna aplikacja. Na ekranie widoczne są tylko cztery kafelki. Konto prepaid moBiLET, z którego będziemy wygodnie opłacać bilety, możemy zasilić za pomocą BLIK-a lub przelewu bankowego. Możemy zmienić domyślny sposób płatności na przykład na kartę płatniczą. Stan konta prepaid widać od razu na górze okna aplikacji.

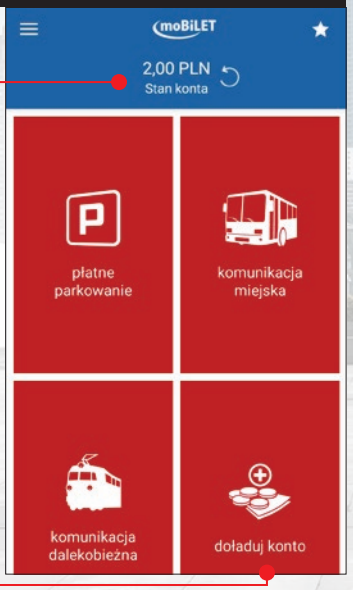

DOŁADOWUJEMY KONTO PREPAID

1 Rejestrujemy się w aplikacji, aktywujemy konto poprzez e-mail i logujemy się podanymi danymi.

2 Aby doładować konto, naciskamy **Doładuj konto**. Wybieramy metodę płatności, podajemy kwotę zasilenia i naciskamy **DALEJ**. Postępujemy zgodnie ze wskazaniami na ekranie. Po dokonaniu przelewu lub podaniu i zatwierdzeniu kodu BLIK nasze konto zostaje doładowane podaną kwotą.

KUPUJEMY BILET W MOBILET

1 Naciskamy przycisk **Komunikacja miejska** i wybieramy przewoźnika. Warto wiedzieć, że niektórzy wymagają ustawienia kodu PIN, który należy wprowadzić tuż przed skasowaniem biletu.

2 Wybieramy rodzaj biletu i inne parametry. Następnie naciskamy **SKASUJ BILET**. Jeśli trzeba, autoryzujemy operację ustawionym wcześniej kodem PIN. Jeśli nie zrobimy tego w określonym czasie, usługa może zostać zablokowana na kilka minut.

3 Aktywne bilety znajdziemy w menu aplikacji, dotykając . Informacje o zakupionym bilecie umieszczone są na kilku ekranach – na ostatnim znajdziemy kod QR dla kontrolera.

Fot. Zhudifeng/123rf.com

PLANOWANIE TRASY W MIEŚCIE

Jakdojade

Android* iPhone*

Licencja: **FREEWARE** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **jakdojade.pl**

Jakdojade to najlepsza aplikacja do planowania trasy przejazdu komunikacją miejską. Narzędzie działa w kilkudziesięciu miastach, przy czym w większości lokalizacji możemy już zakupić bilety.

KUPUJEMY BILET NA WYBRANĄ TRASĘ

Jakdojade po ustaleniu trasy przejazdu od razu proponuje zakup odpowiedniego w tym momencie biletu.

1 Po zainstalowaniu aplikacji ustalamy miejscowość, w której chcemy sprawdzić połączenie oraz zakupić bilet. Podajemy adres lub przystanek początkowy oraz miejsce docelowe. Określamy także godzinę wyjazdu oraz inne opcje wyszukiwania. Naciskamy zieloną strzałkę ●, by wyświetlić listę dogodnych połączeń.

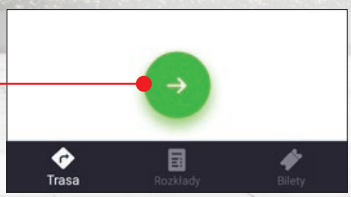

2 Po wyświetleniu efektów wyszukiwania aplikacja proponuje nam zakup odpowiedniego dla tej trasy biletu ●. Klikamy na ten przycisk. Klikając na **Filtry**, możemy zmienić domyślne ustawienia proponowanych biletów, na przykład wybrać ulgowe ●.

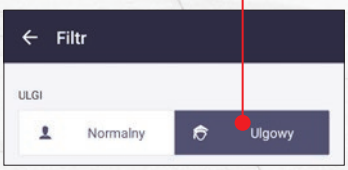

3 Po dotknięciu wybranego biletu aplikacja poprosi nas o zarejestrowanie się lub zalogowanie (możemy to zrobić danymi kont Google lub Facebook).

4 Kolejny krok to wybranie metody płatności. Do wyboru mamy

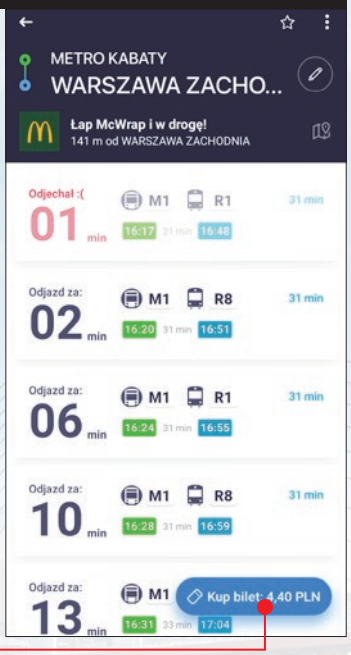

Google Pay, BLIK lub możemy podpiąć wybraną kartę płatniczą. Następnie potwierdzamy gotowość zakupu biletu.

5 W przypadku niektórych przewoźników musimy dodatkowo podać numer telefonu (w celu realizacji ewentualnej reklamacji) czy utworzenia kodu PIN.

6 Bilet jest ważny od momentu zakupu, co jest bardzo istotne w przypadku nabycia biletów czasowych. Aplikacja pokazuje ważność biletu ●. W razie kontroli klikamy na ● i wyświetlamy kod QR.

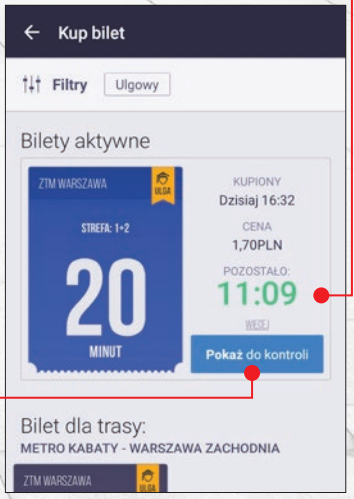

NAJSTARSZA APLIKACJA DO PŁATNOŚCI

mPay

Android* iPhone*

Licencja: **FREEWARE** Rejestracja: **TAK**
Język: **polski** Internet: **www.mpay.pl**

MPay to najdłużej działający system płatności mobilnych w Polsce. Oprócz zakupu biletów komunikacji miejskiej aplikacja umożliwia również zakup biletów kolejowych, autobusowych, płacenie za parkowanie, regulowanie rachunków, zakup doładowań do gier czy zasilanie telefonów na kartę. Możemy płacić podłączoną do mPay kartą płatniczą lub zasilić tak zwaną portmonetkę mPay (za pomocą przelewu z konta bankowego czy karty płatniczej). Mamy nawet możliwość przelania środków innemu użytkownikowi aplikacji mPay.

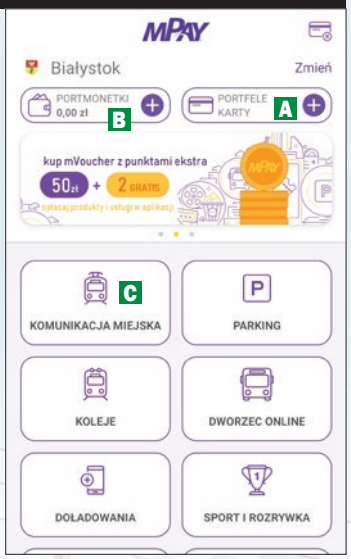

KUPUJEMY BILET W mPAY

1 Rejestrujemy się w aplikacji, podając niezbędne dane. Następnie wybieramy miasto, w którym chcemy zakupić bilet. Naciskając **A**, możemy zawczasu dodać kartę płatniczą, z której będziemy realizować płatność, a **B**, zasilić portmonetkę mPay ●.

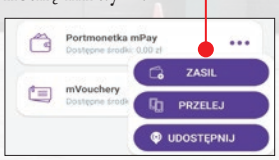

2 Naciskamy przycisk **C** i określamy parametry potrzebnego nam biletu. Wybrany rodzaj biletu możemy dodać do ulubionych, aby w przyszłości szybciej go wskazać. Dotykamy **POTWIERDŹ**, a następnie wskazujemy metodę płatności. Postępujemy zgodnie ze wskazówkami aplikacji. Na koniec naciskamy **OK**. Zakupiony bilet jest od razu aktywowany. Znajdziemy go ● w zakładce **MOJE BILETY**.

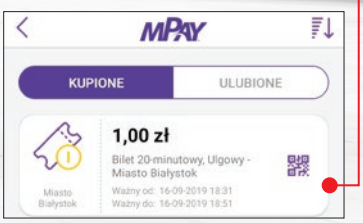

ZBILETEM.PL

Android* iPhone*

Zbiletem.pl to aplikacja, która obsługuje ponad 20 polskich miast. Za bilet można zapłacić kartą płatniczą lub przelewem, także BLIK-iem. Transakcje w aplikacji obsługiwane są przez PayU. Rejestracja w aplikacji jest bardzo prosta i polega na podaniu numeru telefonu, na który przyjdzie SMS z kodem. Po wskazaniu lokalizacji na głównym ekranie wyświetlone są najbardziej popularne bilety ●. **Zbiletem.pl** może nam przypomnieć o terminie ważności naszego okresowego biletu (kupimy go przez stronę zbiletem.pl). Jeśli w smartfonie rozładuje się bateria i nie mamy dostępu do zakupionego biletu, wystarczy kontrolerowi okazać dokument tożsamości.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **TAK**, Język **polski**

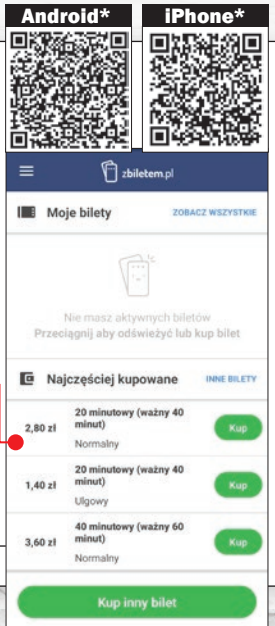

* Kod QR szybko przenosi na stronę, skąd można pobrać aplikację. W iPhonie skanujemy go aplikacją aparatu, użytkownicy Androida mogą użyć dowolnej aplikacji QR pobranej z Google Play

5 NAJLEPSZYCH PRZEGLĄDAREK

Przeglądarka internetu Safari fabrycznie zainstalowana w komputerach Mac ma wiele zalet. Jest szybka, energooszczędna, ma silne zabezpieczenia do ochrony prywatności, obsługę rozszerzeń zwiększających jej funkcjonalność oraz znakomitą integrację z ekosystemem Apple. Dzięki tej ostatniej karty otwarte w Safari synchronizują się z telefonem iPhone, iPadem i komputerami Mac, co pozwala nam przechodzić z jednego urządzenia na inne i wygodnie kontynuować przeglądanie od momentu, w którym zostało przerwane.

Sprawa się nieco komplikuje, gdy oprócz Maca mamy też urządzenia z innymi systemami operacyjnymi niż te od Apple (Windows, Linux czy Android), na których nie ma Safari. Aby uprościć życie użytkownika korzystającego z różnych systemów i urządzeń i nie musieć ręcznie konfigurować przeglądarek na każdym urządzeniu (od zakładek i ustawień po rozszerzenia), warto sięgnąć po wieloplatformową przeglądarkę, która pozwala zachować spójność ustawień i automatycznie synchronizować dane na wielu urządzeniach niezależnie od używanego systemu operacyjnego. I tak oto tytułem wstępu przechodzimy do zestawienia pięciu najlepszych alternatywnych przeglądarek internetu na macOS dostępnych również na inne systemy, z funkcją synchronizacji danych działającą na wielu platformach.

”Zdaniem autora

Mariusz Michalski

Przeglądarka internetu to najważniejszy program w komputerze. Czasem używamy danego programu dla jego jednej konkretnej, wyróżniającej go funkcji, która jest nam potrzebna lub przypadła nam do gustu. W świecie przeglądarek taką unikalną funkcją jest dla mnie odłączanie pływającego okna wideo w Operze, dla której używam jej jako drugiej przeglądarki i którą zachęcam wypróbować – jest superwygodna.

CHROME

Chrome to król, cesarz i hegemon rynku przeglądarek – używa go ponad 61 procent internautów. Oprócz wersji na Windows, macOS i Linuxa Chrome jest dostępny na telefony i tablety z iOS oraz oczywiście na rozwijany przez Google system Android.

Wbudowana niemal od początku istnienia Chrome funkcja synchronizacji automatycznie aktualizuje nasze dane w Chrome na laptopie, telefonie i tablecie (zakładki, rozszerzenia, historia, ustawienia, motywy, otwarte karty, hasła) przez konto Google. Aby włączyć synchronizację, otwieramy Chrome, klikamy na ikonę Profil i logujemy się na konto Google. Synchronizowanie danych z innymi urządzeniami włączamy, klikając na Włącz synchronizację. W sekcji Ustawienia, Synchronizacja i usługi Google, Zarządzanie synchronizacją można wybrać elementy do synchronizacji i włączyć szyfrowanie wszystkich synchronizowanych danych.

Mocną stroną Chrome jest duża biblioteka dodatków, zwanych rozszerzeniami, dostępnych na stronach Google, za pomocą których możemy dodawać do programu nowe funkcje. Do dyspozycji mamy też galerię motywów graficznych zmieniających wygląd przeglądarki (Ustawienia Chrome, sekcja Wygląd), a także charakterystyczną dla Chrome funkcję automatycznego tłumaczenia zagranicznych stron na język polski jednym kliknięciem przy użyciu Tłumacza Google. Gdy Chrome wykryje język obcy strony, wyświetla pasek umożliwiający jej automatyczne przetłumaczenie.

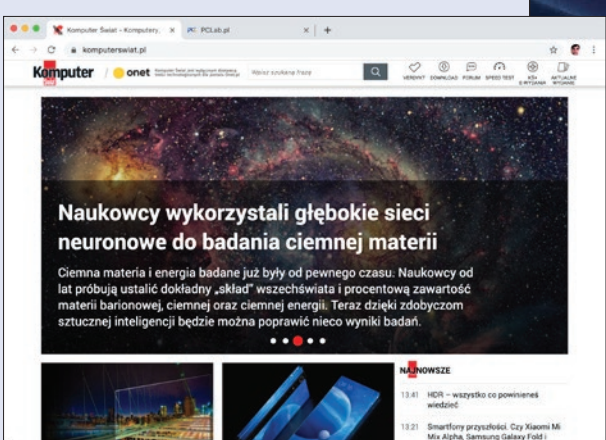

Licencja FREEWARE, Rejestracja: NIE, Język **polski**, Internet **www.google.com**

FIREFOX

Firefox to druga najpopularniejsza wieloplatformowa przeglądarka. Program jest godny polecenia przede wszystkim użytkownikom, którzy stawiają swoją prywatność na pierwszym miejscu – ma otwarty kod źródłowy i wbudowane funkcje do ochrony prywatności. Do dyspozycji mamy rozbudowany tryb prywatny, który usuwa historię przeglądania, aby zachować ją w tajemnicy przed innymi użytkownikami komputera, i blokuje elementy śledzące nas w internecie. Wygląd i działanie Firefoxa możemy dostosowywać za pomocą tysięcy rozszerzeń dostępnych w bibliotece dodatków. Przeglądarka jest dostępna na macOS, Windows, Linux , Android i iOS. Do synchronizacji danych i ustawień (takich jak otwarte karty, zakładki, historia przeglądania, hasła czy dodatki) pomiędzy urządzeniami program wykorzystuje konto Firefox i usługę Firefox Sync.

Aby utworzyć konto **Sync**, klikamy na ikonę Konto Firefoxa na pasku narzędzi w prawym górnym rogu okna Firefoxa, klikamy na przycisk Zaloguj się do Sync i wypełniamy formularz. Po utworzeniu konta i zalogowaniu się na nie za pomocą naszego adresu e-mail i hasła klikamy na ikonę Konto Firefoxa i wybieramy z menu Synchronizuj teraz, aby rozpocząć synchronizację. Wszystkie dane są automatycznie szyfrowane po stronie użytkownika.

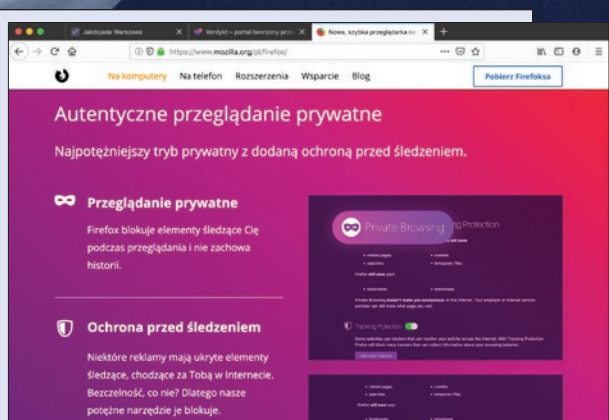

Licencja FREEWARE, Rejestracja: NIE, Język **polski**, Internet **www.mozilla.org**

INTERNETU NA MACOS

PROGRAMY DO POBRANIA Z KŚ+

OPERA

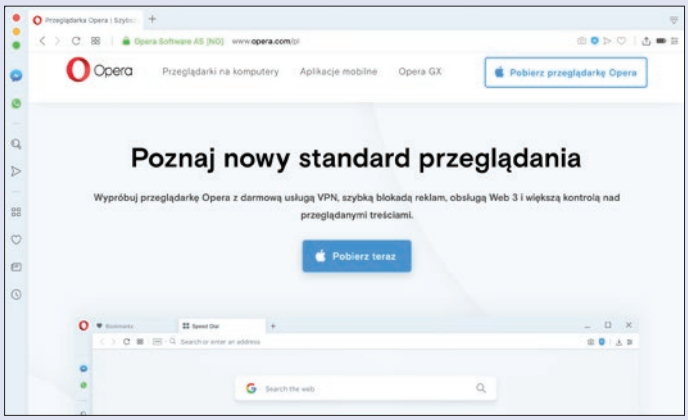

Opera to nowoczesna przeglądarka z Norwegii. Do wyświetlania stron wykorzystuje opracowany przez Google silnik Blink, którego używa również Chrome i Vivaldi. Oprócz obsługi dodatków i motywów graficznych z katalogu dodatków Opery program oferuje również liczne autorskie usprawnienia i optymalizacje, jak darmowa usługa VPN, wbudowana blokada reklam, tryb oszczędzania energii, wbudowane komunikatory Messenger, WhatsApp i Telegram (na pasku bocznym). Jedną z najwygodniejszych funkcji Opery jest możliwość odłączenia okienka z wideo ze strony internetowej (na przykład z YouTube), które można skalować i przeciągać w dowolne miejsce pulpitu oraz wyświetlać na wierzchu innych aplikacji.
Synchronizacja danych przeglądania (zakładki, otwarte karty i inne dane) między komputerami (Windows, Mac, Linux), telefonami i tabletami (Android, iOS) odbywa się przez funkcję **Synchronizuj** przy użyciu konta Opery, dzięki czemu nie zgubimy żadnej strony podczas przełączania się między urządzeniami z zainstalowaną Operą. Aby włączyć synchronizację, tworzymy konto Opery (**Menu**, **Synchronizuj...**) i logujemy się na nie na wszystkich urządzeniach (**Ustawienia**, **Synchronizacja**, **Zaloguj się**). W zaawansowanych ustawieniach synchronizacji możemy wybrać elementy do synchronizacji i włączyć szyfrowanie wszystkich danych.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **polski**, Internet **www.opera.com**

VIVALDI

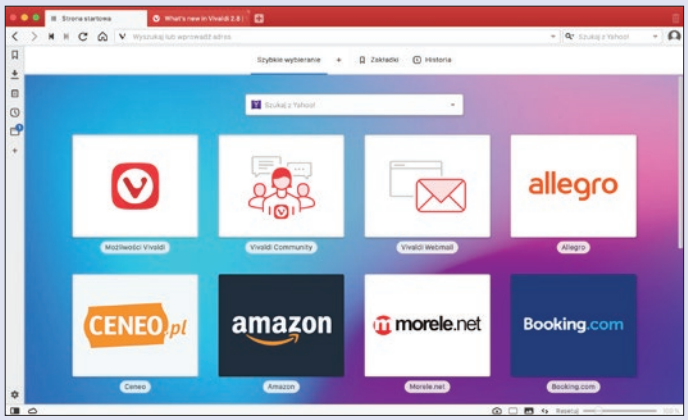

Vivaldi to najmłodszy gracz na rynku przeglądarek. Podobnie jak Chrome i Opera, Vivaldi bazuje na silniku Blink. Program ma wysoce konfigurowalny interfejs, który dostosowuje się kolorystycznie do przeglądanej strony i w którym możemy dostosować niemal każdy jego aspekt do własnych upodobań. Do dyspozycji mamy rozbudowane funkcje zarządzania kartami (takie jak grupowanie i podgląd zawartości otwartych kart), tryb przeglądania prywatnego oraz opcję tworzenia własnych skrótów klawiaturowych i gestów myszy. Oferuje też panel boczny dający szybki dostęp do zakładek, pobieranych plików i wbudowanych narzędzi, takich jak Notatki czy Zrzuty ekranu.
Przeglądarka jest dostępna na komputery z macOS, Windows, Linux oraz w mobilnej wersji beta na Androida. Funkcja synchronizacji danych przeglądarki między komputerami działa za pośrednictwem konta Vivaldi. Aktualna wersja synchronizuje zakładki, elementy szybkiego wybierania, zapamiętane hasła do stron, historię, rozszerzenia, notatki i częściowo ustawienia. Aktywację funkcji synchronizacji rozpoczynamy kliknięciem na ikonę chmury widoczną w lewym dolnym rogu okna programu, zakładamy konto Vivaldi i logujemy się w przeglądarce. Synchronizowane dane możemy zaszyfrować.

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **polski**, Internet **vivaldi.com**

MICROSOFT EDGE (CHROMIUM)

Niektórzy użytkownicy Windows 10 żartowali do niedawna, że Edge to najlepsza przeglądarka do pobierania Chrome i wyświetlania PDF-ów, ponieważ jest gotowa do działania od razu po zainstalowaniu systemu. Microsoft w grudniu 2018 roku ogłosił zmianę dotychczasowej technologii stosowanej w Edge i przejście na otwartoźródłowy projekt Chromium, będący fundamentem również dla Chrome, Opery i Vivaldi. I wygląda na to, że żarty z Microsoftu powoli się kończą, ponieważ ten odrobił lekcje i nowa, rozwojowa wersja Edge oparta na Chromium dostępna na Windows 10/8/7, macOS, Androida i iOS zdaniem coraz większej liczby użytkowników wydaje się najlżejszą i najszybszą przeglądarką opartą na silniku Chrome. Aby synchronizować dane przeglądania (takie jak Ulubione czy hasła) pomiędzy urządzeniami, logujemy się w przeglądarce na konto Microsoft (ikona profilu na pasku narzędzi **Edge**, **Zaloguj**) i klikamy na **Synchronizuj**. Ustawienia synchronizacji możemy zmieniać w **Ustawienia**, **Profile**, **Synchronizuj**.

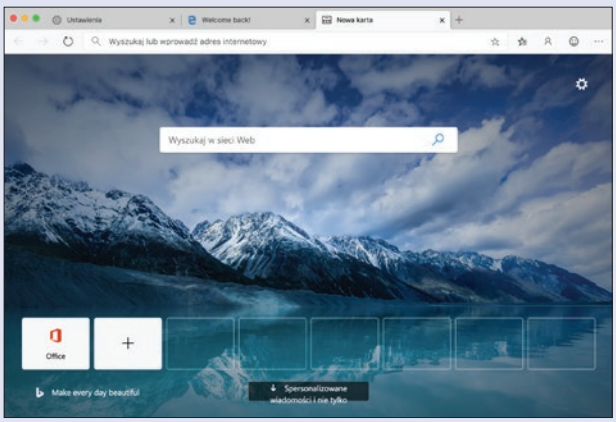

Licencja **FREEWARE**, Rejestracja: **NIE**, Język **polski**, Internet **www.microsoftedgeinsider.com**

debian

SYSTEM OPERACYJNY
Linux Debian 10 Buster

Licencja: **FREEWARE** DVD-KOD: **027** Rejestracja: **NIE**
Język: **polski** Internet: **www.debian.org**

WYMAGANIA MINIMALNE:
- dwurdzeniowy procesor 2 GHz
- 2 GB RAM
- 10 GB wolnego miejsca na dysku
- karta graficzna działająca z rozdzielczością 1024×768
- połączenie internetowe

PROGRAMY WBUDOWANE W SYSTEM:
- przeglądarka WWW: **Mozilla Firefox**
- odtwarzacz wideo: **Totem**
- odtwarzacz muzyki: **Rhythmbox**
- pakiet biurowy: **LibreOffice**
- klient poczty e-mail: **Evolution**
- edytor graficzny: **Shotwell**

Debian to jedna z najstarszych dystrybucji Linuxa, jej początki sięgają 1993 roku. Wiele popularniejszych dystrybucji jest opartych na szkielecie Debiana – są to między innymi Ubuntu, Mint czy też TAILS, system w pełni anonimowy. Debian skupia ogromną liczbę wolontariuszy, którzy rozwijają ten projekt. Nad 10. wersją pracowało ponad 1300 indywidualnych autorów, którzy dopracowywali każdy szczegół nowej wersji systemu.

Nowa wersja oferuje wiele zmian i warto je omówić.

Zostały wprowadzone aktualizacje wielu pakietów. Od razu po zainstalowaniu systemu aktywowana jest funkcja **AppArmor**, która ma na celu ochronę użytkownika przed znanymi i nieznanymi zagrożeniami dzięki zarządzaniu specjalnymi zasadami dostępu. Kolejną aktywną od startu funkcją jest zmiana domyślnego systemu okien z X.Org na **Wayland**, dzięki czemu Debian zdecydowanie wyznacza nowe kierunki dla innych dystrybucji.

O bezpieczeństwo użytkownika oprócz funkcji AppArmor ma dbać także moduł **nftables**, który może być użyty do zarządzania zaporą systemu operacyjnego.

Dodatkowo w większości dostępnych architektur systemu jest aktywna funkcja bezpiecznego rozruchu. **kd**

Bootowalny pendrive z trwałą partycją

Jeśli nie mamy napędu DVD, możemy utworzyć specjalny bootowalny nośnik z wersją Live Debiana, który pozwoli na uruchomienie komputera tak, by wypróbować Linuxa i korzystać z niego bez instalowania go na dysku. Jeśli do utworzenia bootowalnego pendrive'a skorzystamy z programu Rufus (DVD-KOD: **064**), będziemy mogli założyć tak zwaną trwałą partycję. Dzięki niej podczas korzystania z wersji Live będziemy mogli zapisywać pliki – nie będą one usuwane przy wyłączaniu komputera.

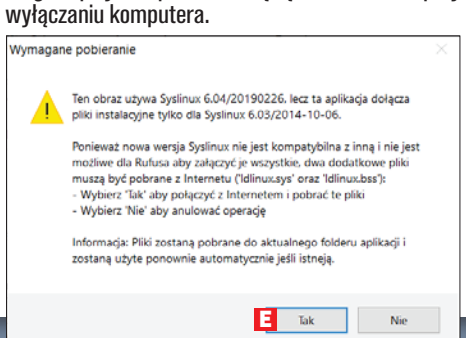

1 Pobieramy obraz ISO Debiana ze strony KŚ+ (www.ksplus.pl). Podłączamy nośnik USB do komputera (**Uwaga!** Nie może on zawierać ważnych danych – zostaną one bezpowrotnie usunięte). Uruchamiamy program **Rufus**.

2 Sprawdzamy, czy Rufus prawidłowo wykrył nośnik USB **A**. Następnie klikamy na **WYBIERZ** **B** i wskazujemy plik z ISO systemu.

3 Teraz możemy określić **Rozmiar trwałej partycji** **C**, opcja ta zależy od wielkości naszego nośnika USB, ale najlepiej, by można było przeznaczyć przynajmniej 4 GB miejsca na tę partycję. Klikamy na **START** **D**.

4 Klikamy na **Tak** **E**, by pobrać dodatkowe pliki, i na **OK** – wszystkie dane z nośnika zostaną usunięte. Po chwili bootowalny nośnik będzie gotowy do użycia.

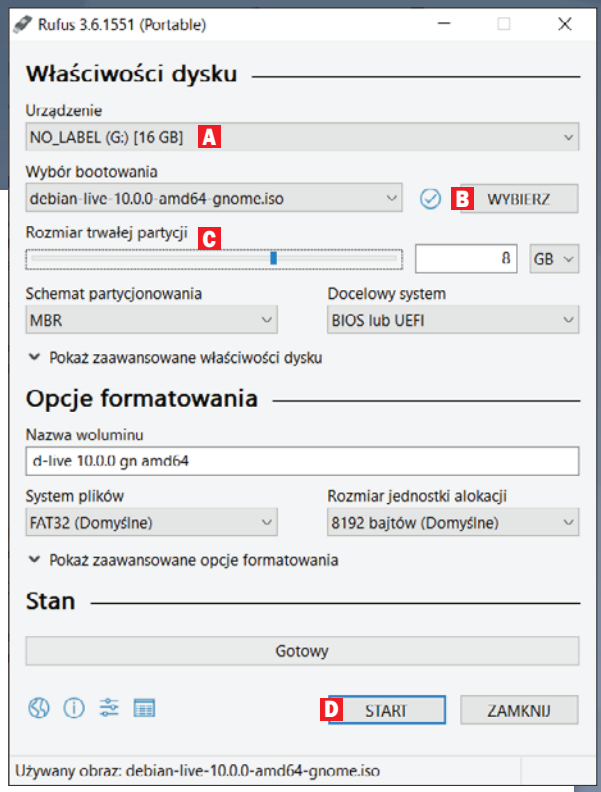

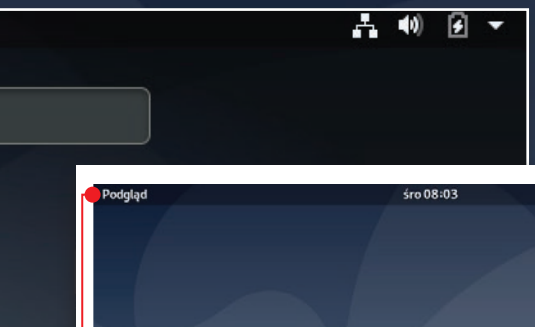

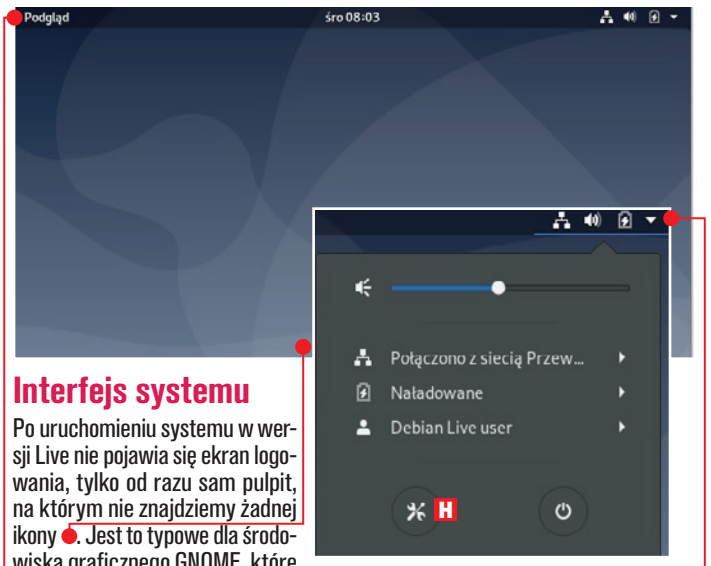

Interfejs systemu

Po uruchomieniu systemu w wersji Live nie pojawia się ekran logowania, tylko od razu sam pulpit, na którym nie znajdziemy żadnej ikony ●. Jest to typowe dla środowiska graficznego GNOME, które stawia na przejrzystość i ergonomię, dlatego też wszystkie programy znajdziemy w głównym menu o nazwie Launcher. Aby się do niego dostać, należy kliknąć na **Podgląd** ● w górnym lewym rogu ekranu.

Następnie możemy skorzystać z paska wyszukiwania **F** w górnej części ekranu w celu znalezienia potrzebnej aplikacji lub kliknąć na ikonę **Wszystkie** **G** na dole po lewej stronie, by wyświetlić wszystkie aplikacje dostępne dla użytkownika. Bez instalacji systemu (w wersji Live) mamy dostęp do pakietu biurowego, przeglądarki, odtwarzaczy multimedialnych i wielu innych programów.

Po prawej stronie górnego paska znajdziemy opcje systemu ●, dzięki którym szybko przejdziemy do ustawień, sprawdzimy ustawienia sieciowe i będziemy mogli wyłączyć lub zablokować komputer.

Zdaniem autora

SYSTEM UNIWERSALNY

Krzysztof Dziedzic

Debian 10 o nazwie kodowej **Buster** to jeden z najbardziej rozwiniętych systemów Linux. Dzięki temu, że pracuje nad nim mnóstwo wolontariuszy, wyróżnia się bardzo długą listą wspieranych architektur, alternatywnych jąder, ogromną liczbą różnych wersji Live, środowisk graficznych, wieloma typami instalatorów. Każdy może więc łatwo znaleźć środowisko graficzne dopasowane do urządzenia, na którym pracuje. To właśnie dzięki tak ogromnemu wsparciu Debian od dawna jest wybierany jako podstawa przy tworzeniu innych popularnych dystrybucji – daje dostęp między innymi do ogromnej liczby pakietów i sterowników.

Sklep z oprogramowaniem

W Debianie jest specjalny sklep z oprogramowaniem, który pomoże w instalacji nowych pakietów, dokonywaniu aktualizacji i odinstalowywaniu niepotrzebnych już aplikacji. Jest to bardzo wygodne narzędzie, które pozwala zaoszczędzić mnóstwo czasu i nie wymaga od użytkownika zaawansowanej wiedzy ani korzystania z terminalu w celu instalacji programów.

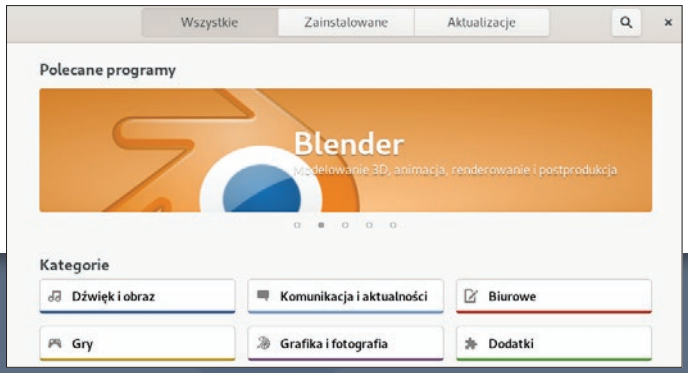

Uruchamiamy wersję Live po polsku

1 Po umieszczeniu bootowalnego nośnika USB w komputerze i wykonaniu rozruchu pojawi się ekran startowy. Korzystając z klawiszy strzałek, przechodzimy do **Debian Live with Localization support** ● i naciskamy enter.

2 Następnie, korzystając ze strzałek, przechodzimy do opcji **Polish (pl)** ● i naciskamy klawisz enter. Po chwili rozpocznie się uruchamianie systemu w polskiej wersji językowej w trybie Live.

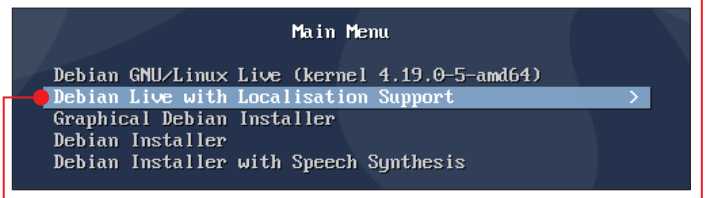

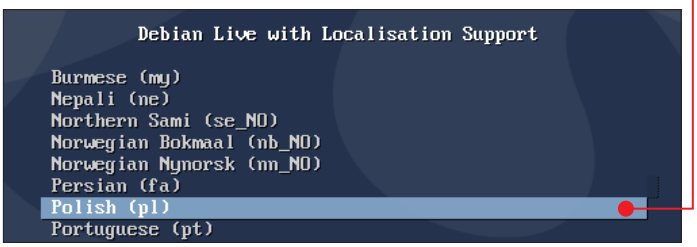

Ustawienia systemu

W systemowych ustawieniach znajdziemy większość podstawowych opcji konfiguracyjnych dotyczących ustawień myszy, klawiatury, ekranu, sieci i innych. Warto sprawdzić na przykład dostępne domyślnie w systemie tapety w wysokiej rozdzielczości.

1 Uruchamiamy aplet **Ustawienia** **H** i klikamy po lewej stronie na **Tło** ●.

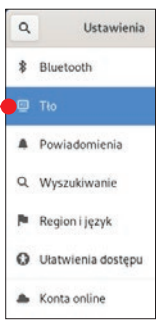

2 Następnie po prawej stronie klikamy na **Tło** i wybieramy jedną z wielu dostępnych grafik ●. Tapety ożywią nieco zbyt spokojny domyślny ekran systemu.

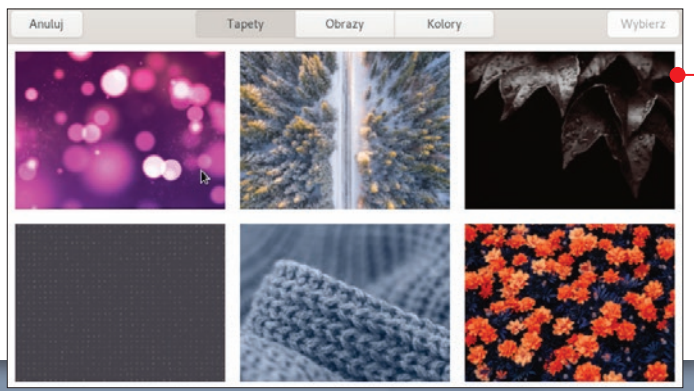

NAJNOWSZE WYDANIA

SZUKAJ W KIOSKACH, SALONACH PRASOWYCH I KŚ+

KSIĄŻKA
KOMPUTER ŚWIAT BIBLIOTECZKA 4/2019
JUŻ W SPRZEDAŻY

PORADNK DO EDYCJI WIDEO

- Jak ratować nieostre ujęcia, efektownie kolorować filmy z ludźmi, tworzyć efekty specjalne
- Na DVD: najlepsze edytory wideo i pliki szkolenie we z gotowymi efektami; w KŚ+ pakiet muzyki

KOMPUTER ŚWIAT SPECIAL 2/2019
JUŻ W SPRZEDAŻY

SUPERTRIKI DO SIECI

- Bonusy wartości 140 zł: Rapideo – konto premium na 30 dni (20 GB dziennie) i Windscribe VPN na rok
- Poradniki i triki do domowego Wi-Fi
- Na DVD: 30 najlepszych narzędzi sieciowych

JAK KUPIĆ **NUMERY ARCHIWALNE**

W sprzedaży są także poprzednie numery Twojego Niezbędnika.
Można je zamówić, wysyłając e-mail na adres **prenumerata.axel@qg.com**
infolinia **801 000 869**
Czasopisma są także dostępne w sklepie online na stronie **www.literia.pl**
oraz jako e-wydania w KŚ+ (**www.ksplus.pl**).

Niezbędnik 4/2019

Niezbędnik 3/2019

Niezbędnik 2/2019

Komputer Świat
Twój Niezbędnik
od 2000 roku

Adres redakcji: 02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 52
internet: www.komputerswiat.pl, forum.komputerswiat.pl
e-mail: redakcja@komputerswiat.pl

Rafał Kamiński
redaktor naczelny

Agnieszka Al-Jawahiri
redaktor prowadzący

Mariusz Michalski
szef programowy

Krzysztof Dziedzic (kd)
autor

Łukasz Guziak
autor

Bartłomiej Sieja
autor

Alicja Żebruń (aż)
autor

Jolanta Rososińska
korekta

Robert Dobrzyński
dyrektor artystyczny

Mariusz Rybak
redaktor graficzny

ringier axel springer

Wydawca: RINGIER AXEL SPRINGER POLSKA Sp. z o.o.
Członek Izby Wydawców Prasy i Związku Kontroli Dystrybucji Prasy
www.ringieraxelspringer.pl, asp@axelspringer.pl
Adres: 02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 52
tel. 22 2320000, 22 2320001

Prezes Zarządu: Mark Dekan
Prezes Honorowy: Wiesław Podkański
Dyrektor Generalny: Marcin Biegluk
Dyrektor Wydawniczy: Paweł Paczuski
Dyrektor Finansowy: Krzysztof Stopa
Dyrektor Sprzedaży: Mariusz Wąsiński
Dyrektor Marketingu: Olga Korolec

media impact

Biuro reklamy: Media Impact
reklama.warszawa@mediaimpact.pl
tel. (12) 2600200 (BOK)

Business Project Manager: Paweł Bulwan
Dział personalny: Monika Remiszewska
Księgowość: Katarzyna Fita (dyrektor)
Kolportaż: Rafał Kamiński (dyrektor)
Produkcja: Mariusz Gajda
Druk: Quad/Graphics Europe Sp. z o.o., Wyszków

Prenumerata i egzemplarze archiwalne:
www.literia.pl
e-mail: prenumerata.axel@qg.com (zamówienia)

Sprzedaż internetowa: www.literia.pl
Prenumerata zagraniczna: www.literia.pl
E-wydania: ksplus.pl

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania nadesłanych tekstów, nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń

Zabroniona jest bezumowna sprzedaż czasopisma po cenie niższej od ceny detalicznej ustalonej przez wydawcę. Sprzedaż numerów aktualnych i archiwalnych po innej cenie jest nielegalna i grozi odpowiedzialnością karną.

Kompendium wiedzy dla każdego kierowcy

Prawo, finanse, eksploatacja, technika, akcesoria, naprawy, porady dla majsterkowiczów

Już w sprzedaży!

NOWA KSIĄŻKA
JUŻ W SPRZEDAŻY

NAUCZ SIĘ

- ratować nieostre ujęcia i naprawiać usterki na filmach
- efektownie kolorować ujęcia z ludźmi
- tworzyć filmowe efekty specjalne

NA DVD

100 sampli wideo, pliki szkoleniowe z gotowymi efektami, darmowe edytory wideo

W KŚ+

superpakiet darmowej muzyki

KSIĄŻKĘ KUPISZ W PUNKTACH Z PRASĄ ORAZ NA WWW.LITERIA.PL
E-WYDANIE DO NABYCIA NA WWW.KSPLUS.PL